

นวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

เบญจมาภรณ์ สุริยาวงศ์

โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มกราคม 2569
(งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	8
หน่วยงานที่น่าผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	8
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับนิทาน	10
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลวิธีในการแต่งนิทาน	19
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาสำหรับเด็ก	21
แนวคิดและทฤษฎีในวัตกรรมการสอน	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	41
ข้อมูลที่ใช้ในกาวิจัย	41
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	44
การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	46
สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ	48
4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการวิเคราะห์การใช้ภาษา องค์ประกอบกลวิธีการแต่ง และแก่นเรื่อง ในนิทานสำหรับเด็ก	51
ผลการศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็ก	53
ผลการวิจัยในระยะที่ 2	75
5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
สรุปผลการวิจัย	79
อภิปรายผล	81
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	84
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก คำสั่งแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ.....	89
ภาคผนวก ข แบบประเมินความสอดคล้องของนวัตกรรม(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)	91
ภาคผนวก ค ตัวอย่างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ	94
ภาคผนวก ง ตัวอย่างผลงานการสร้างนิทานจากนวัตกรรมพัฒนาทักษะการ แต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ.....	101
ภาคผนวก จ แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนชาวต่างประเทศ	104

ภาคผนวก (ต่อ).	หน้า
ภาคผนวก จ ตารางเครื่องมือวิเคราะห์หินทานสำหรับเด็ก	108
ประวัติผู้วิจัย	114

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางแสดงกลุ่มตัวอย่าง	42
2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทาน เชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/ E_2 คือ 70/70	76
3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชาวต่างประเทศหลังการใช้นวัตกรรม พัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ	76
4 แสดงภาพรวมของผลการใช้นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิง สร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ	78

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย : นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

ชื่อผู้วิจัย : เบญจมาภรณ์ สุริยาวงศ์

โปรแกรม : โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย

ปีการศึกษา : 2568

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้องค์ประกอบและศิลปะการใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็ก 2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนหลังการใช้นวัตกรรม จากการศึกษาเอกสารและวิเคราะห์นิทานจำนวน 15 เรื่องที่ได้รับรางวัลจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) ระหว่างปี 2563–2568 โดยใช้กรอบแนวคิดด้านการใช้ภาษา องค์ประกอบและกลวิธีในการแต่งนิทาน และแก่นเรื่อง เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบและศิลปะการใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็กได้แล้ว จึงนำผลที่ได้มาพัฒนานวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ และสร้างแบบทดสอบความพึงพอใจของผู้เรียนหลังการใช้นวัตกรรม

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและศิลปะการใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็กมีความโดดเด่นในด้านการใช้คำ 7 ประเภท ได้แก่ คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน คำทักทาย คำเสริม คำร้อง และคำเรียก การใช้ประโยค 3 ประเภท ได้แก่ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบ และประโยคบอกให้ทำ รวมถึงการใช้ภาพพจน์ 5 ประเภท ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ และสัทพจน์ องค์ประกอบและกลวิธีในการแต่งนิทานพบว่า มีโครงเรื่อง ตัวละคร และฉากที่เหมาะสม ขณะที่แก่นเรื่องสะท้อนคุณธรรม เช่น ความเสียสละ ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบ 2) นำผลการวิเคราะห์ที่ได้สร้างนวัตกรรมในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ โดยแบ่งเป็น 4 ชุดการเรียนรู้ ได้แก่ ชุดที่ 1 เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน ชุดที่ 2 เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแต่งนิทาน ชุดที่ 3 เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแต่งนิทาน และ ชุดที่ 4 ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์ เมื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 70.78/74.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 ที่ตั้งไว้ และ 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมอยู่ในระดับมาก นวัตกรรมช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการใช้ภาษาไทย การวางโครงเรื่อง และการสร้างสรรค์ตัวละคร ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถแต่งนิทานภาษาไทยได้อย่างถูกต้องและมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพและสามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนของผู้เรียนชาวต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ : นิทาน , นวัตกรรม, พัฒนาทักษะ ,การแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์, นักศึกษาชาวต่างประเทศ

Abstract

This research article aims: 1) to study the elements and linguistic artistry in children's stories; 2) to develop an innovation for enhancing creative storytelling skills among international students; and 3) to examine learners' satisfaction after using the innovation. The study analyzed 15 award-winning stories from the Office of the Basic Education Commission (OBEC) between 2020–2025, using conceptual frameworks on language use, story elements and techniques, and moral themes. After analyzing the elements and linguistic artistry in children's stories, the findings were used to develop the innovation for creative storytelling skills for international students and to create a learner satisfaction questionnaire post-innovation use.

The research results revealed that: 1) Elements and linguistic artistry in children's stories prominently feature seven word types (compound words, repeated words, stacked words, greeting words, reinforcing words, calling words, and vocative words), three sentence types (declarative sentences, interrogative sentences, and imperative sentences), and five figures of speech (simile, metaphor, personification, hyperbole, and onomatopoeia). Story elements and techniques include appropriate plot structure, characters, and settings, while moral themes reflect virtues such as self-sacrifice, honesty, and responsibility. 2) The analysis results were used to create the innovation as an online electronic medium, divided into four learning units: Unit 1 - Learning language use in stories; Unit 2 - Learning story elements and techniques; Unit 3 - Learning plot structuring and practicing story writing; and Unit 4 - Drafting and creating creative stories. When experimentally applied to the sample group, the innovation for developing creative storytelling skills achieved an efficiency (E1/E2) of 70.78/74.08, exceeding the set standard of 70/70. And 3) Students expressed high satisfaction with the innovation, which promoted understanding of Thai language use, plot structuring, and character creation, enabling learners to write Thai stories more accurately and creatively. This demonstrates that the developed innovation is effective and suitable for application in enhancing writing skills among international students.

Keywords: folktales, innovation, skill development, creative storytelling, international students

กิตติกรรมประกาศ

นวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาการใช้องค์ประกอบและศิลปะการใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็ก เพื่อพัฒนา นวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ให้สามารถ เขียนนิทานได้อย่างสร้างสรรค์

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายที่สนับสนุน เงินทุนในการทำวิจัย

ขอขอบคุณบุคลากรของสถาบันวิจัยและพัฒนาที่คอยอำนวยความสะดวกและเสนอแนะ แนวทางในการวิจัยขอขอบคุณคณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญในการให้คำชี้แนะและปรับปรุงแก้ไข ในการทำงานวิจัยฉบับนี้ให้สำเร็จได้ด้วยดี

เบญจมาภรณ์ สุริยวงษ์

มกราคม 2569

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นิทานเป็นวรรณกรรมรูปแบบหนึ่งที่ได้รับบอกเล่าสืบต่อกันมาอย่างช้านาน จากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง โดยอาจมีที่มาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง หรือเป็นเรื่องสมมติที่สร้างขึ้นจากจินตนาการ ทั้งนี้นิทานมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน อีกทั้งยังนิยมนสอดแทรกแนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม และคติสอนใจ ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้นิทานยังส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เมื่อศึกษานิทานจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดแง่คิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังคำกล่าวของกึ่งแก้ว อัศดถกร (2519: 12) ให้ความหมายของนิทานว่า เป็นเรื่องเล่าที่สืบทอดกันมาในฐานะมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ กล่าวคือการเล่ากันปากต่อปาก อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันนิทานจำนวนไม่น้อยได้รับการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร นอกจากนี้ยังอธิบายเพิ่มเติมว่านิทานเป็นเรื่องเล่าทั่วไปที่มีได้มุ่งเน้นการแสดงประวัติศาสตร์หรือข้อเท็จจริงเชิงประวัติศาสตร์ หากแต่เน้นการสร้างความเป็นบันเทิง และมักแทรกคติสอนใจประกอบ ทั้งนี้ นิทานมิได้จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มผู้อ่านในวัยเด็กเท่านั้น หากแต่ยังมีนิทานสำหรับผู้ใหญ่อีกเป็นจำนวนมาก

ในปัจจุบัน นิทานได้รับการประยุกต์ใช้เป็นสื่อรูปแบบหนึ่งในการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา และนำมาใช้เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนในหลากหลายบริบท ทั้งในระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา ตลอดจนใช้เป็นสื่อในการส่งเสริมการเรียนรู้ของชาวต่างชาติ ดังเช่นงานวิจัยของเบญจมาภรณ์ สุริยาวงศ์ (2564) การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานพื้นบ้านภาษาไทย-จีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่านิทานสามารถนำมาใช้ในการออกแบบสื่อการเรียนรู้สองภาษาเพื่อส่งเสริมความเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมไทยในกลุ่มผู้เรียนชาวต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรืองานวิจัยของ วรัญญา ไวยรรเท (2563) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของนิทานในการเสริมสร้างทักษะทางภาษาไทยแก่ผู้เรียนวัยเริ่มต้น และงานวิจัยของคณวร ลัญญะ และเดือนเพ็ญพร ชัยภักดี (2562) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำ

ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่า นิทานสามารถนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากงานวิจัยดังกล่าว สามารถสังเคราะห์ได้ว่านิทานมีคุณค่าทางการศึกษาในหลากหลายมิติ ไม่เพียงแต่ช่วยในการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางภาษาเท่านั้น หากยังมีบทบาทในการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และพัฒนา ความสามารถด้านสติปัญญา อารมณ์ และจินตนาการของผู้เรียน ด้วยลักษณะของเนื้อหา นิทานที่แฝงไว้ด้วยคติสอนใจและข้อคิดทางจริยธรรม จึงสามารถเป็นเครื่องมือในการหล่อ หลอมพฤติกรรมที่ดีงามและส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตเป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

การศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาและการใช้ภาษาของนิทานสำหรับเด็กถือว่ามีความสำคัญ อย่างยิ่ง เนื่องจากเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในนิทานเด็กมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้และ พัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้แก่ผู้อ่าน โดยลักษณะนิทานสามารถกระตุ้นจินตนาการและความคิด สร้างสรรค์ รวมทั้งช่วยส่งเสริมประสบการณ์ด้านภาษาเบื้องต้น ทำให้เด็กมีความคุ้นเคยกับ คำศัพท์ รูปคำ รูปประโยค เสียง และความหมาย สอดคล้องกับ ชวน ศรสงคราม ได้กล่าวไว้ การเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กจำเป็นต้องเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพของ เด็กโดยวงคำศัพท์ที่เด็กแต่ละวัยเข้าใจนั้นแตกต่างกัน เด็กเล็กต้องการภาษาที่ง่าย กระชับ และเข้าใจได้ทันที ในขณะที่เด็กโตจะสามารถรับภาษาที่ซับซ้อนหรือมีคำศัพท์หลากหลาย มากขึ้นตามลำดับ ภาษาในนิทานเด็กควรเรียบง่าย เข้าใจง่าย ถูกต้องตามหลักภาษา และ ไม่ หนายาก พร้อมทั้งใช้คำที่กระชับ สื่อความหมายชัดเจน และทำให้เกิดความน่าดึงดูด นอกจากนี้ ดวงเดือน แฉ่งสว่างยังได้เน้นถึงการใช้คำที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก เช่น คำที่มี เสียงแปลก ๆ หรือเลียนเสียงธรรมชาติ เสียงสัตว์ร้อง ซึ่งสามารถสร้างความตื่นเต้นและดึง ความสนใจของเด็กได้เป็นอย่างดี หทัย ดันหยง ได้เสริมว่า ภาษาสำหรับเด็กควรเป็น ภาษาคำโดด ใช้ภาษาอย่างตรงไปตรงมา เข้าใจง่าย และเหมาะกับวัย รวมถึงควรเลือกใช้คำ สุกภาพ ทันสมัยไม่ซ้ำซาก และหลีกเลี่ยงความเยิ่นเย้อ หากมีการสนทนาควรเขียนให้ดูเป็น ธรรมชาติ และเนื้อหาในนิทานควรมาพร้อมกับภาพประกอบที่สอดคล้องกันเพื่อช่วยเสริม ความเข้าใจ โดยควรหลีกเลี่ยงการใช้คำภาษาต่างประเทศที่ไม่จำเป็น รวมถึงประโยคควรทำ ให้ง่าย กระชับ และเข้าใจได้โดยทันที ดังนั้นนิทานสำหรับเด็กจึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็น สื่อในการสร้างนวัตกรรมด้านการเรียนรู้ภาษา โดยเฉพาะการส่งเสริมทักษะภาษาในด้านการ ฟัง พูด อ่าน และเขียน ผ่านกิจกรรมที่มีความสร้างสรรค์ พร้อมปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับ บริบทการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในทุกด้าน

ปัจจุบันการเรียนภาษาไทยถือเป็นศาสตร์ในวิชาสาขามนุษยศาสตร์หรือสังคมศาสตร์ที่ ไม่ได้มีแต่ คนไทยที่ต้องเรียนเท่านั้น แม้แต่มหาวิทยาลัยในต่างประเทศก็เปิดสอนกันมานานแล้ว เช่น มหาวิทยาลัย ปักกิ่งของประเทศจีนนั้นเรียนภาษาไทยมานานกว่า 60 ปี รวมถึงมหาวิทยาลัยในเกาหลีที่สอนภาษาไทย มากกว่า 40 ปี หรือแม้ในประเทศญี่ปุ่นก็เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ประเทศแถบยุโรป อเมริกา และเอเชียบาง ประเทศเรียนภาษาไทยเป็นวิชาเลือกสาขาหนึ่งในวิชาทาง Area Study หรือ Asian Study (นันทา ทองทวีวัฒน์, 2562 : 162) นักศึกษาที่สนใจจะเลือกเรียนวิชาภาษาไทย ภาษาไทยจึงนับว่าเป็น ภาษาหนึ่งในโลกที่มีผู้สนใจเรียน เช่นเดียวกับในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายก็ได้จัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้แก่นักศึกษาต่างชาติโดยเฉพาะ นักศึกษาต่างชาติจากสาธารณรัฐประชาชนจีน

นักศึกษาที่ลง เรียนวิชาภาษาไทย ต้องเรียนรู้ทักษะทั้ง 4 ทักษะได้แก่ ทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนไปพร้อมๆ กัน จากการสำรวจนักศึกษาต่างชาติที่เรียนมาพบว่า ในการเรียนภาษาไทย ทักษะการเขียน เป็นทักษะที่ฝึกปฏิบัติได้ยากเนื่องจากการเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการ เจตคติ หรือประสบการณ์ โดยใช้ภาษาตัวอักษร การเขียนจึงเป็นการใช้ ตัวหนังสือเพื่อถ่ายทอดสิ่งที่อยู่ในใจของผู้เขียนให้ผู้อ่านได้ทราบ สอดคล้องกับ นันทา ทองทวีวัฒน์ (2556 : 43) กล่าวว่าการเขียนมีความสำคัญยิ่งในฐานะเป็นทักษะหนึ่งในการสื่อสาร เช่นเดียวกับการฟัง การอ่าน และการพูด แต่เพราะการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษร จึงกลายเป็นเรื่องยากที่ผู้เขียนทุกคนจะมีความสามารถอย่างดีเยี่ยมในการสื่อสารนั้น ผู้สื่อสารด้วยการเขียนที่มีประสบการณ์และฝึกฝนการเขียน อย่างสม่ำเสมอ กอปรกับเป็นนักอ่านที่ช่างสังเกต ย่อมสามารถเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสื่อสารกับ ผู้รับสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นผู้เขียนจะสื่อสารได้ดีหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยบางประการด้วย ได้แก่ การสะกดคำให้ถูกต้อง การเลือกใช้คำชนิดต่างๆ ให้ตรงความหมาย การเลือกใช้ประโยคให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และการเขียนอย่างสร้างสรรค์ โดยเฉพาะผู้เรียนชาวต่างชาติที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ และมีระยะเวลาการเรียนไม่นานนักจึง ส่งผลให้มีปัญหาการเขียนเพื่อการสื่อสารค่อนข้างมาก ปัญหาที่พบเริ่มตั้งแต่การสะกดคำ การใช้คำไม่ ถูกต้องตรงกับ ความหมาย การเขียนประโยคไม่จบ การเขียนประโยคที่สื่อความหมายไม่สมบูรณ์ อันเกิด จากสาเหตุที่ไม่ได้เรียนรู้ทักษะการเขียนให้มากพอ จึงส่งผลให้การสื่อสารในการเขียนของนักศึกษา คลาดเคลื่อนมากกว่า ทักษะการสื่อสารด้านอื่น

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมที่ใช้กระบวนการวิเคราะห์เชิงลึกสู่การสร้างสรรค์ เพื่อเป็นโครงสร้างสนับสนุนการเรียนรู้ ที่ช่วยแก้ปัญหาการเขียนอย่างเป็นระบบ โดยเปลี่ยนบทบาทผู้เรียนจาก ผู้รับสาร สู่การเป็นผู้สร้างสาร ผ่านการนำองค์ประกอบนิทานและศิลปะภาษาที่วิเคราะห์ได้ มาเป็นต้นแบบในการเรียบเรียงประโยคและลำดับเนื้อหา ซึ่งการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์นี้มีความแตกต่างจากนิทานทั่วไปตรงที่มิได้มุ่งเน้นเพียงการเล่าซ้ำตามโครงเรื่องเดิม แต่เป็นการดัดแปลงและสร้างสรรค์เรื่องราวใหม่ด้วยจินตนาการของผู้เรียน นวัตกรรมนี้จึงมีจุดเด่นในการบูรณาการทักษะภาษาเข้ากับบริบททางความคิด ช่วยปิดช่องว่างปัญหาการใช้คำและโครงสร้างประโยค พร้อมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนสื่อสารจินตนาการผ่านภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

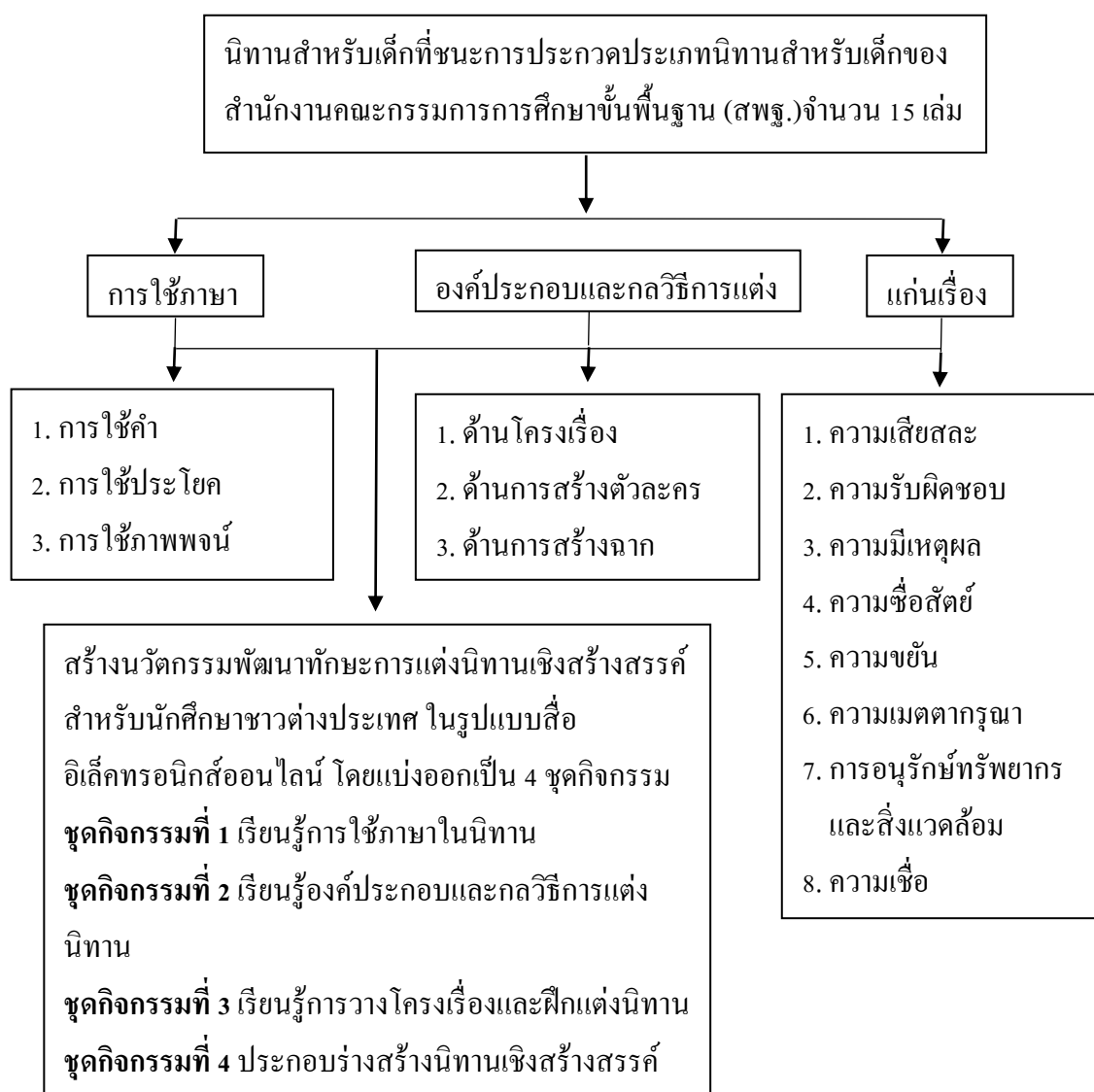
ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงมีความสนใจสร้างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ โดยการใช้ผลการวิเคราะห์นิทานในด้านขององค์ประกอบ ศิลปะการใช้ภาษา เพื่อสร้างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ เนื่องจากนิทานสำหรับเด็กเป็นวรรณกรรมที่สนุกสนาน เพลิดเพลิน ใช้ภาษาที่อ่าน แล้วเข้าใจง่าย ถูกต้องและตรงความหมาย เป็นภาษาสุภาพ ไม่หยาบคาย อีกทั้งยังสามารถ สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามของไทย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาไทยให้แก่ นักศึกษาต่างชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้องค์ประกอบ ศิลปะการใช้ภาษา ในนิทานสำหรับเด็ก
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชาวต่างประเทศหลังการใช้นวัตกรรม

กรอบแนวคิด

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่องนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ผู้ศึกษานำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

กรอบความคิดและการวิเคราะห์สร้างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

สมมติฐานของการวิจัย

การวิเคราะห์นิทานสำหรับเด็ก สามารถนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาใช้ในการสร้าง
นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านข้อมูล ขอบเขตด้านแนวคิด และขอบเขตด้านเวลา แต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตด้านข้อมูล

การคัดเลือกข้อมูลผู้วิจัยได้คัดเลือกนิทานสำหรับเด็กเพื่อใช้ในการนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 เกณฑ์การคัดเลือกนิทานสำหรับเด็ก

1) คัดเลือกจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างนิทานที่ชนะการประกวดประเภทนิทานสำหรับเด็ก ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) 2563-2568 จำนวน 15 เรื่อง เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์

1.2 นำข้อมูลจากการวิเคราะห์นิทานดังกล่าว มาสร้างนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ โดยออกแบบไว้ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ชุดกิจกรรมชุดกิจกรรมที่ 1 เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 2 เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแตงนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 3 เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแตงนิทาน และชุดกิจกรรมที่ 4 ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์ เพื่อทดลองใช้กับกลุ่มประชากรต่อไป

2. ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาจีนระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 15 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

3. ขอบเขตด้านสถานที่ศึกษา

ขอบเขตสถานที่ที่ศึกษาคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านเวลา 2 ระยะเวลา คือ ระยะเวลาของการรวบรวมข้อมูลและระยะเวลาการดำเนินงานวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1) ระยะเวลาของการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย 3 เดือน อยู่ในช่วงเดือนมกราคม 2568 -เดือนเมษายน 2568

2) เวลาของการดำเนินงานวิจัยอยู่ในช่วงปีการศึกษา 2568 - 2569 ตามปฏิทินการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นเวลา 1 ปี

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิทาน หมายถึง ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อสร้างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ โดยคัดเลือกนิทานที่ได้รับรางวัล สพฐ. (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) นิทานที่ได้รับรางวัลเหล่านี้มักจะได้รับการยกย่องว่ามีเนื้อหาที่ดี มีคุณภาพ และส่งเสริมการเรียนรู้และการอ่านสำหรับเด็กและเยาวชน

นวัตกรรม หมายถึง กระบวนการที่ถูกรื้อแบบขึ้นใหม่ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การคิดและพัฒนาทักษะของผู้เรียน ที่ได้จากการวิเคราะห์นิทาน ในการวิจัยเรื่อง สร้างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ชุดกิจกรรม ได้แก่ ชุดกิจกรรมที่ 1 เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 2 เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแต่งนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 3 เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแต่งนิทาน และชุดกิจกรรมที่ 4 ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์

พัฒนาทักษะ หมายถึง กระบวนการส่งเสริมความสามารถเฉพาะด้านของผู้เรียน ในด้านการเขียนเล่านิทาน โดยการการประยุกต์ใช้ ผ่านนวัตกรรมที่ได้พัฒนาจากผลของการวิเคราะห์นิทาน

การแต่งนิทาน หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์เรื่องเล่าหรือบทนิทาน โดยมีโครงเรื่อง ตัวละคร เหตุการณ์ และแก่นของเรื่อง โดยสามารถใช้ภาษาที่เหมาะสม

เชิงสร้างสรรค์ หมายถึง การใช้ความคิดริเริ่มใหม่ การแสดงออกที่ไม่ซ้ำแบบเดิม หรือการประยุกต์ภาษาที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะในด้านภาษา

นักศึกษาชาวต่างประเทศ หมายถึง นักศึกษาชาวจีนที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ด้านวิชาการได้ทราบถึงการใช้ภาษา กลวิธีการแต่ง แก่นเรื่อง ที่ปรากฏในนิทานสำหรับเด็ก
2. สื่อนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่าง
3. สื่อนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่าง
สามารถนำไปใช้เพื่อส่งเสริมการเขียนสำหรับเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายและ
มัธยมศึกษาตอนต้น

หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ประกอบด้วย

1. หน่วยงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
 - 1.1 โปรแกรมภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์
 - 1.2 สถาบันภาษาและกิจกรรมต่างประเทศ
2. มหาวิทยาลัย วิทยาลัย และสถานศึกษาต่างๆ ทั้งในจังหวัดเชียงรายและจังหวัดใกล้เคียง
3. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่นๆ ที่มีความสนใจข้อมูลเพื่อสอนนักศึกษาต่างประเทศ
4. ประชาชนผู้สนใจทั่วไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ผู้วิจัยได้รวบรวมและศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิเคราะห์นิทานสำหรับเด็ก เพื่อสร้างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ผู้ศึกษาศึกษาถึงแนวคิดและทฤษฎี แบ่งได้ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวกับนิทาน

1.1.1 ความหมายของนิทาน

1.1.2 ประเภทของนิทาน

1.1.3 องค์ประกอบของนิทาน

1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลวิธีในการแตงนิทาน

1.2.1 วิธีการแตงนิทาน

1.2.2 เทคนิคในการแตงนิทาน

1.2.3 กลวิธีการเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็ก

1.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาสำหรับเด็ก

1.3.1 การใช้ภาษาในการเขียนนิทาน

1.3.2 การใช้คำ

1.3.3 การใช้ประโยค

1.3.4 การใช้ภาพพจน์

1.3.5 กลวิธีการแตงนิทาน

1.4 แนวคิดและทฤษฎีในวัตกรรมการสอน

1.4.1 ความหมายของนวัตกรรมการสอน

1.4.2 ความสำคัญของนวัตกรรมการสอน

1.4.3 ประเภทของนวัตกรรมการสอน

1.4.4 นวัตกรรมการสอนในปัจจุบัน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี ที่เกี่ยวกับนิทาน

1. ความหมายของนิทาน

นิทาน เป็นคำศัพท์ภาษาบาลี แปลว่า เหตุการณ์ เรื่องเล่า นิยาย นอกจากนั้นยังมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า นิทาน แตกต่างกันไปดังนี้

กุหลาบ มลลิกะมาส (2517 : 99-100) กล่าวถึง “นิทาน” ไว้ในหนังสือคิชาขว้านว่า นิทานเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่เล่าสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน เพื่อความสนุกสนานเบิกบานใจ ผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อเสริมศรัทธาในศาสนา เทพเจ้า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นคติเตือนใจ ช่วยอบรม บ่มนิสัย ช่วยให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมและปรากฏการณ์ธรรมชาติ เนื้อเรื่องของนิทานเป็นเรื่องนานา ชนิด อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย ความรัก ความโกรธเกลียด วิชา อาฆาต ตลกขบขัน หรือเรื่องแปลกประหลาดพิศมัย ตัวยุคในเรื่องก็มีลักษณะต่าง ๆ กัน อาจเป็นคน สัตว์ เจ้าหญิง เจ้าชาย อมมนุษย์ แม่มด นางฟ้า แต่ให้มีความรู้สึกรักนึกคิด พฤติกรรมต่าง ๆ เหมือนคนทั่วไปหรืออาจจะเหมือนที่เราอยากจะเป็น เมื่อนิทาน ตกไปอยู่ในท้องถิ่นใดก็มักมีการปรับเนื้อเรื่องให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น นิทานในแต่ละท้องถิ่นจึงมี เนื้อเรื่องส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน คือ สภาพความเป็นมนุษย์ อารมณ์ ความรู้สึก รัก เกลียด ความโง่ ฉลาด ขบขัน อาฆาตแค้น หรือทุกข์ สุข ส่วนรายละเอียดจะแตกต่างกันไปบ้างตามสภาพแวดล้อมและ อิทธิพลของวัฒนธรรม ความเชื่อของแต่ละท้องถิ่น

กิ่งแก้ว อัคราการ (2519 : 12) อธิบายว่า นิทาน หมายถึงเรื่องเล่าสืบต่อกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ คือ เล่ากันปากต่อปาก แต่ก็มีส่วนมากที่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้และนอกจากนี้ยังอธิบายว่านิทานเป็นเรื่องเล่าทั่วไป มิได้ตั้งใจแสดงประวัติความเป็นมา จุดใหญ่เล่าเพื่อความสนุกสนาน บางครั้งก็จะแทรกคติเพื่อสอนใจไปด้วย นิทานมิใช่เรื่องเฉพาะเด็ก นิทานสำหรับผู้ใหญ่ก็มีจำนวนมากและเหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่เท่านั้น

ประคอง นิมานเหมินท์ (2545 : 5) กล่าวว่า นิทาน มีความหมายกว้างเหมือนคำว่า “เทล” (tale) ในภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายรวมได้ทั้งเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เป็นจริงและเรื่องที่แต่งขึ้น

ปราณี เชียงทอง (2556 : 6) ได้ให้ความหมายของนิทาน ไว้ว่า หนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับเด็กให้เด็กอ่านอย่างเหมาะสมกับวัยของเด็ก และเป็นที่น่าสนใจของเด็กวัยต่าง ๆ

เกริก ชื่นพันธ์ (2538 : 16) สรุปว่า นิทานเป็นเรื่องที่มีการเล่าสืบทอดต่อ ๆ กันมานิทานมีเล่ากันทุกชาติ ทุกภาษา เนื้อหาที่เล่าเป็นเรื่องราวที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความดี ความงาม และเรื่องของการยกย่องเชิดชู ปลูกจิตสำนึกของคนให้ประพฤติอยู่ในความดี และเป็นตัวอย่างของสังคมสอดคล้อง กับ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2557 : 13) ได้ให้ความหมายของนิทาน ไว้ว่า หนังสือที่มีจุดมุ่งหมายในการจัดทำขึ้นให้สำหรับเด็กอ่าน โดยเฉพาะหรืออาจให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง อาจเป็นหนังสือภาพล้วนๆ หรือ หนังสือที่มีเนื้อเรื่องและรูปภาพหรือหนังสือการ์ตูนก็ได้ หนังสือสำหรับเด็กจะต้องจัดทำขึ้นให้เนื้อหาสาระ รูปเล่มและตัวอักษรที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงหรือแต่งขึ้นตามจินตนาการ มีจุดประสงค์เพื่อมุ่งให้ผู้อ่านเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เนื้อหาของนิทานส่วนใหญ่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และคติสอนใจ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดแง่คิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ประเภทของนิทาน

กิ่งแก้ว อรรถากร (2519 : 9-10) แบ่งประเภทของนิทานตามเนื้อหา ไวยากรณ์ และโครงสร้างได้ 6 ประเภท สรุปได้ดังนี้

1. นิทานไม่รู้จบ นิทานประเภทนี้มีลักษณะพิเศษอยู่ที่โครงสร้าง คือ มีอาการซ้ำรอยเดิมเป็นช่วง เปลี่ยนเฉพาะบางคำเท่านั้น
2. นิทานเรื่องสัตว์ รวบรวมแต่เรื่องที่มีสัตว์เป็นตัวละครขึ้นโรง บางเรื่องมีปรัชญาน่าคิด อาจจัด อยู่ในประเภทนิทานคติได้
3. นิทานคติ
4. นิทานมุขตลก
5. นิทานเรื่องไม้
6. นิทานทรงเครื่อง มักเล่ากันในงานทำขวัญหรืองานรื่นเริง ส่วนใหญ่นิยมนำไปเล่าเป็นลิเกเนื้อเรื่องมักเกี่ยวกับบุคคล เหตุการณ์ และบรรยายบรรยากาศที่วิจิตรเหมาะกับการตกแต่งฉาก

นอกจากนี้ กุหลาบ มัลลิกะมาส (2517 : 105) ได้เสนอทฤษฎีการจัดประเภทของนิทานตามแนว ของสติธ ทอมป์สัน แนวที่ 2 ไว้ 5 ประเภท คือ

1. นิทานปรัมปรา (Fairy tale) เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาว มีหลายสารัตถะ สถานที่เกิดไม่ชัดเจน เรื่องอาจจะขึ้นต้นว่า “กาลครั้งหนึ่ง” ตัวบุคคลในเรื่องไม่ใช่มนุษย์ธรรมดา ตัวเอกของเรื่องเป็นผู้มีคุณลักษณะพิเศษ เนื้อเรื่องจะเกี่ยวข้องกับอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ตอนท้ายของเรื่องจะจบลงด้วยความสุข
2. นิทานท้องถิ่น (Legend) เป็นเรื่องที่มีขนาดสั้นกว่านิทานปรัมปรา เนื้อเรื่องเกี่ยวข้องกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ใจกลาง คตินิยมของถิ่นแต่ละถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง มีสถานที่จริง ตัวบุคคลมีจริง ซึ่งแบ่งได้ 6 ประเภท คือ

2.1 นิทานอธิบายเหตุ (Explanatory tales) เป็นเรื่องราวอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น อาจจะอธิบายเรื่องราวที่เกิดขึ้นทางธรรมชาติ อธิบายสาเหตุความเชื่อ เช่น อธิบายเกี่ยวกับชื่อสถานที่ต่าง ๆ ว่าทำไมถึงมีชื่อนี้

2.2 นิทานเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ เป็นนิทานที่เกี่ยวกับเรื่องโชคลาง ผีสางเทวดาตลอดจนเรื่องเกี่ยวกับคาถาอาคม ไสยศาสตร์

2.3 นิทานเกี่ยวกับสมบัติที่ฝังไว้

2.4 นิทานวีรบุรุษ เป็นเรื่องที่กำลังถึงความฉลาด ความสามารถของคนในท้องถิ่น นิทานประเภทนี้คล้ายนิทานปรัมปราแต่แตกต่างกันที่มีสถานที่และเวลาที่ชัดเจนกว่า

2.5 นิทานคติสอนใจ เป็นเรื่องสั้น ๆ ไม่สมจริงเจตนาของเรื่องมุ่งสอนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2.6 นิทานเกี่ยวกับเรื่องนักบวชต่าง ๆ กล่าวถึงนักบวชที่ฉ้อโกง มีอิทธิฤทธิ์พิเศษ

3. นิทานเทพนิยาย (Myth) เป็นเรื่องที่มีตัวบุคคลเป็นนางฟ้า เทวดา เนื้อหาของเรื่อง อาจจะเป็น เรื่องที่มีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนา พิธีกรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์ปฏิบัติ

4. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal tale) เป็นเรื่องที่มีตัวละครเอกเป็นสัตว์ สามารถพูดได้และมีความคิดความอ่านเหมือนมนุษย์ เนื้อหาอาจจะเป็นเรื่องที่มีแต่สัตว์ล้วน ๆ และมีทั้งคนและสัตว์ เนื้อหาแบ่ง ออกเป็น 2 ประเภท คือ

4.1 ประเภทสอนคติธรรม (Fable) นิทานประเภทนี้ต่างจากคติสอนใจ คือ ตัวละครเอกต้องเป็นสัตว์

4.2 ประเภทเล่าซ้ำหรือเล่าไม่รู้จบ (Cumulative tale)

5. นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นนิทานที่มีเนื้อหาสั้น ๆ ความขบขันของเรื่อง คือ พฤติกรรมและความไม่น่าจะเป็นไปได้ อาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ การแกล้ง โกลโก่ง ตัวละครเอกไม่จำเป็นต้อง เป็นคนที่ฉลาด แต่อาจเป็นคนที่โง่อย่างที่สุดก็ได้

ประกอบ นิมมานเหมินทร์ (2543 : 7-29) ได้เสนอทฤษฎีการจัดประเภทของนิทานตามแนวของสตีล ทอมป์สัน ไว้ 11 ประเภท คือ

1. นิทานมหัศจรรย์ (Marchen) เป็นนิทานที่มีเรื่องราวความน่าอัศจรรย์เหนือธรรมชาติ เนื้อเรื่องค่อนข้างยาว มีหลายอนุภาคหรือหลายตอน ดำเนินเรื่องอยู่ในโลกแห่งจินตนาการ บอกสถานที่และเวลาไม่แน่ชัด ตัวละครเอกต้องผจญภัยและได้รับความช่วยเหลือ จากบุคคลอื่น แต่งงานแล้วมีฐานะดีขึ้น เป็นเรื่อง เกี่ยวกับอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ตัวอย่างเช่น เรื่อง สโนไวท์ ความอัศจรรย์ของเรื่องก็คือกระจุกพูดได้ สโนไวท์ ฟันขึ้นเพราะแอปเปิ้ล เป็นต้น

2. นิทานชีวิต (Novella) เป็นนิทานที่ดำเนินเรื่องราวอยู่บนโลกแห่งความจริง บ่งบอกสถานที่ ตัวละครชัดเจน อาจมีเรื่องอิทธิฤทธิ์ความมหัศจรรย์ แต่เป็นเรื่องที่น่าจะเป็นไปได้ นิทานชีวิตของไทย เช่น ไกรทอง และเรื่องขุนช้างขุนแผน

3. นิทานวีรบุรุษ (Hero tales) เป็นนิทานที่เล่าถึงการผจญภัยของวีรบุรุษที่มีความสามารถเหนือมนุษย์

4. นิทานประจักษ์หรือนิยายประจักษ์ (Sage) เป็นเรื่องที่มีอธิบายถึงสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น อาจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือก่อสร้างขึ้นมา เนื้อเรื่องมีความแปลกพิสดาร ที่เชื่อว่าเกิดขึ้นจริงในสถานที่ใด สถานที่หนึ่ง ตัวละครและเวลาถูกบ่งไว้ชัดเจน อาจเป็นเรื่องของบุคคลในประวัติศาสตร์ คนสำคัญของเมือง ตัวละครอาจเป็นมนุษย์ เทวดา สัตว์

5. นิทานอธิบายเหตุ (Explanatory tales) เป็นเรื่องที่มีอธิบายถึงกำเนิดหรือความเป็นมาของสิ่งเหนือธรรมชาติ อธิบายถึงกำเนิดของสัตว์บางชนิด เป็นต้น

6. ตำนานปรัมปรา (Myth) เป็นเรื่องที่มีอธิบายถึงกำเนิดของจักรวาล โครงสร้างและระบบของ จักรวาล มนุษย์ สัตว์ ปรัชญาทางธรรมชาติ เช่น ลม ฝน กลางวัน กลางคืน ตลอดจนความเป็นมาของ ชนชั้นผู้นำ ลำดับชั้นและบทบาทหน้าที่ของมนุษย์ ประเพณี พิธีกรรม ความประหลาดต่าง ๆ ว่าเกิดขึ้นเมื่อไร เพราะเหตุใด เช่น เรื่องเมฆลากับบรามสูร

7. นิทานสัตว์ (Animal tale) เป็นนิทานที่มีสัตว์เป็นตัวละครเอก โดยทั่วไปมักจะแสดงให้เห็นความฉลาดของสัตว์หนึ่งและความโง่เขลาของสัตว์อีกชนิดหนึ่ง สัตว์ที่เป็นตัวละครเอก มักจะเป็นตัวโกง เทียบกลั่นแกล้งเอาเปรียบสัตว์อื่น บางครั้งก็ได้รับความเดือดร้อน ความขบขันของนิทานสัตว์ขึ้นอยู่กับ การหลอกลวงหรือการตกอยู่ในภาวะที่ลำบากเพราะความโง่เขลา ถ้านิทานสัตว์ซึ่งมีเนื้อเรื่องมุ่งสอนจริยธรรม เรียกว่านิทานคติ

8. นิทานมุขตลก (Jest) ความขบขันอยู่ที่ความไม่น่าจะเป็นไปได้ เนื้อเรื่องมีขนาดสั้น โครงสร้าง ไม่ซับซ้อน มีเพียงอนุภาคเดียว ตัวละครอาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์ก็ได้ นิทานมุขตลก จัดจำแนกออกเป็น 16 ประเภท คือ

8.1 ความฉลาด เป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้อุบายเอาตัวรอดหรือเอาชนะด้วยปัญญา อาจเป็นเรื่องที่มีหลายตอน เช่น ศรีธนญชัย

8.2 ความโง่เขลา เช่น เรื่องความเขลาที่เข้าใจผิดคิดว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง

8.3 การชนะการแข่งขันด้วยกลลวง เช่น เรื่องกระต่ายกับเต่า

8.4 การต่อรองแบบกลลวง เป็นเรื่องเล่นคำ เช่น ศรีธนญชัยบอกพระราชาว่า ทำบ้านด้วยทองแต่จริง ๆ แล้วเป็นทองหลาง

8.5 การขโมยและการหลอกต้ม

8.6 การหนีโดยใช้กลลวง

8.7 การล่อลวงและการผิดประเวณี

8.8 กลลวงที่ทารุณ

8.9 กลลวงโดยวิธีแข่งขัน

8.10 การปลอมแปลง

8.11 การกล่าวหาที่ผิด

8.12 ภรรยาที่เลว

8.13 ความเกียจคร้าน

8.14 เรื่องคนหูหนวก คือ เรื่องคนหูหนวกที่พูดกันไม่รู้เรื่อง

8.15 นักบวช คือ เป็นเรื่องของพระที่ทำอะไรไม่สมควร หรือกลายเป็นเรื่องตลก

8.16 การโม้ คือ เป็นเรื่องเล่าที่เหลือเชื่อ

9. นิทานศาสนา (Religious tale) เป็นเรื่องเกี่ยวกับศาสนาแต่ไม่ใช่เทพปกรณัม เช่น เรื่องเล่าเกี่ยวกับนักบุญต่าง ๆ ในคริสตศาสนาซึ่งไม่ปรากฏในพระคัมภีร์ นิทานดังกล่าว ตามทัศนะของผู้เล่าถือว่าเป็นเรื่องจริง

10. นิทานเรื่องผี (Ghost stories) เป็นเรื่องเล่าที่กล่าวถึงผีต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ทุกสังคม ผีบางตัวไม่ปรากฏชัดว่ามาจากไหน เกิดขึ้นได้อย่างไร และมีบางประเภทที่กลายเป็นวิญญาณแล้วกลับมาหลอกคน ด้วยวิธีการต่าง ๆ

11. นิทานเข้าแบบ (Formula tales) หมายถึง นิทานที่มีแบบแผนในการเล่าพิเศษ โครงเรื่องมีความสำคัญเป็นรองของแบบแผนในการเล่า การเล่าก็เพื่อความสนุกสนานของการเล่า โดยแท้ บางเรื่องอาจใช้ในการเล่นเกม มีหลายแบบ เช่น นิทานลูกโซ่ นิทานหลอกผู้ฟังนิทานไม่จบ เรื่องและนิทานไม่รู้จบ

12. นิทานลูกโซ่ คือ นิทานที่มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้นหลายครั้ง หรือเกี่ยวกับสิ่งหลายสิ่ง มีการแจกแจงรายละเอียดตามจำนวนนับหรือวันเดือนปี อีกแบบหนึ่งก็คือเป็นเรื่องที่วนกลับมาที่เดิม คือ เป็นเรื่องเล่าถึงเหตุการณ์หนึ่งซึ่งเกิดขึ้นหรือไม่ เกิดขึ้นต้องมีการแก้ไขโดยอาศัยสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวโยงกันไปเป็นลูกโซ่ ในที่สุดก็วนกลับมาสู่จุดเริ่มต้นของเรื่องแล้วเรื่องก็จบลง

13. นิทานหลอกผู้ฟัง (Catch tales) เป็นนิทานที่ผู้เล่าเล่าเพื่อหลอกผู้ฟังให้เป็นตัวตกผู้เล่ามักเล่าเรื่องโดยให้ผู้ฟังนั้นมีส่วนร่วม

14. นิทานไม่จบเรื่อง (Unfinished tales) เป็นนิทานที่เล่าเพื่อหยอกเย้าให้เกิดความสนุกสนานหรือว่าเล่าเพราะว่ารำคาญที่ถูกซ้ำซ้ำให้เล่า นิทานประเภทนี้เริ่มเรื่องอย่างน่าสนใจ แล้วก็จบลง อย่างกะทันหัน จบลงทั้ง ๆ ที่ไม่น่าจบ

15. นิทานไม่รู้จบ (Endless tales) เป็นนิทานที่มักเกี่ยวข้องกับการนับ ผู้เล่าสามารถเล่าไปได้นานเท่าที่ผู้ฟังต้องการ ไม่มีวันจบ ปกติผู้ฟังจะรำคาญจนต้องบอกให้หยุดเล่า

3. องค์ประกอบของนิทาน

นิทานเป็นบันเทิงคดีอีกรูปแบบหนึ่ง จึงมีองค์ประกอบเหมือนเรื่องบันเทิงคดีทั่วไป แต่จะแตกต่างกันในรายละเอียดและกลวิธีการสร้างเรื่อง เพราะงานเขียนนิทานนั้นจะเป็นงานเขียนสำหรับเด็กเป็นงาน สร้างสรรค์ ผู้เขียนต้องมีข้อกำหนดพิเศษ นอกเหนือจากการเขียนเรื่องสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่ง

สุวรรรัตน์ เสรีวัฒน์ (2522 : 54) ได้เสนอความเห็นว่่านิทานควรจะมีองค์ประกอบดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของผู้แต่งในการนำเสนอเรื่อง นิทานมุ่งเล่าเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน โดยอาจสอดแทรกคติ คำสอน คำเตือนสติลงไปด้วย หรือมุ่งแสดงแง่คิดบางอย่างในชีวิตหรือแสดง อารมณ์ ความนึกคิดของตัวละครในท้องเรื่อง

2. แก่นเรื่อง ซึ่งแก่นเรื่องของนิทานมักแสดงถึงสิ่งที่มองเห็นได้ง่าย ชัดเจน ไม่ยุ่งยากหรือ ซับซ้อน วิธีการนำเสนอแก่นเรื่องเป็นการเสนอตรง ๆ และชัดเจน ซึ่งผู้อ่านหรือผู้ฟังจะรู้ได้ทันทีว่านิทาน เรื่องนั้น ๆ มีอะไรเป็นแก่นเรื่อง

3. โครงเรื่อง มักเป็นโครงเรื่องอย่างง่ายและตรงไปตรงมา

4. ความสมจริงในนิทาน ในกรณีนี้ ผู้อ่านหรือผู้ฟังนิทานมิได้คาดหวังว่านิทานเป็นเรื่องจริง ฉะนั้นผู้แต่งหรือผู้เล่าจะเล่าให้เกิดความจริงอย่างไรก็ได้ นิทานจะน่าสนใจหรือสนุกสนานเพียงใดขึ้นอยู่กับ ความสามารถในการผูกเรื่อง ซึ่งความสมจริงสามารถแบ่งได้ 3 ประการคือ

4.1 ความสมจริงในตัวละคร ในนิทาน ตัวละครมักเป็นตัวละครที่สมมุติขึ้น เช่น ยักษ์ เทวดา สัตว์ต่าง ๆ ซึ่งตัวละครเหล่านี้จะถูกสร้างให้มีอารมณ์ ความรู้สึกและพฤติกรรมที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับมนุษย์ ถึงแม้จะมีตัวละครที่เป็นมนุษย์ธรรมดาเป็นตัวละครของเรื่องก็ตาม แต่ตัวละครนั้นก็จะมีบทบาทและพฤติกรรมที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับมนุษย์เช่นกัน

4.2 ความสมจริงในการกำหนดฉากและการสร้างฉาก ในการแต่งนิทาน การกำหนดฉากและการสร้างฉากมักเป็นฉากที่สมมุติขึ้น เป็นฉากจากจินตนาการ แม้ว่าจะมีการใช้สถานที่นั้นตาม ความเป็นจริงเพียงแต่เอ่ยถึงเพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นเกิดขึ้นที่ใด ส่วนการสร้างฉากก็เพื่อต้องการให้ผู้อ่านหรือ ผู้ฟังใช้จินตนาการของตนเองในการสร้างภาพ เช่นบ้านที่ทำจากขนมปัง ต้นไม้ที่ออกดอกเป็นเพชรพลอย เป็นต้น

5. รูปแบบและวิธีการแต่ง ในการแต่งนิทานมักใช้การพรรณนาความไปเรื่อย ๆ ไม่มีการแยกให้เห็นชัดเจนว่าส่วนใดเป็นบทบรรยาย ส่วนใดเป็นบทสนทนา กลวิธีการแต่งมักใช้การเล่าเหตุการณ์ตามลำดับเวลาจากเหตุไปสู่ผล โดยมักใช้คำขึ้นต้นและจบลงคล้าย ๆ กัน การดำเนินเรื่องมักบรรยายให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังทราบเนื้อความอย่างรวบรัด ไม่สนใจอารมณ์และที่ท่าของตัวละครมากนัก ส่วนการจบเรื่องมักจบลงด้วยการสรุปเรื่อง โดยนำคติสอนใจ ข้อธรรมะหรือคุณลักษณะและอุปนิสัยที่สมควรจะเป็น แบบอย่างหรือไม่ควรนำมาเป็นแบบ อย่างมาเสนอเพื่อนั้น ให้แก่นเรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

ส่วนพิสมัย อำไพพันธุ์ (2537 : 15-18) และ วิริยะ สิริสิงหะ (2537 : 58-73) ได้เสนอองค์ประกอบและกลวิธีการสร้างเรื่องบันเทิงคดีประเภทนิทานสำหรับเด็กดังนี้

1. โครงเรื่อง

โครงเรื่องหมายถึง การสร้างเรื่องคร่าว ๆ เพื่อเป็นแนวให้แต่งเนื้อเรื่องตามเค้าโครงนั้น ในโครงเรื่องจะมีข้อขัดแย้งหรือปัญหาผูกเป็นปมชวนให้ผู้อ่านอยากรู้ว่าเรื่องราวจะดำเนินต่อไปอย่างไร มีการดำเนินเรื่องจนถึงจุดสุดยอด (Climax) เรื่องก็จะคลี่คลายและจบลง โครงเรื่องที่เด็กชอบจะมีลักษณะของ เรื่องดังนี้

1.1 เรื่องเกี่ยวกับการผจญภัย

1.2 เรื่องเกี่ยวกับกีฬา

1.3 เรื่องเกี่ยวกับอาชีพ

1.4 เรื่องเกี่ยวกับความรัก

1.5 เรื่องลึกลับและเรื่องสืบสวน

1.6 เรื่องเกี่ยวกับชีวิตสัตว์

1.7 เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ในส่วนของกลวิธีการสร้างโครงเรื่องสำหรับเด็กจะมีรายละเอียดแตกต่างจากเรื่องบันเทิงคดีทั่วไป ดังนี้

1. การผูกปมปัญหาของเรื่องสำหรับเด็กต้องมีเหตุการณ์น่าสนใจ อาจมีเรื่องของวิเศษสิ่งมหัศจรรย์ สัตว์ ดินไม้ สิ่งของที่มีชีวิตเข้ามาเป็นตัวดำเนินเรื่อง

2. โครงเรื่องต้องไม่ซับซ้อนจนเกินไป หากเป็นเรื่องสำหรับเด็กเล็ก โครงเรื่องควรมีเหตุการณ์สำคัญเพียงเหตุการณ์เดียว ถ้าเรื่องสำหรับเด็กโตอาจมีโครงเรื่องที่ซับซ้อน มีโครงเรื่องใหญ่และโครงเรื่องย่อยเพิ่มขึ้น

3. โครงเรื่องต้องกระชับ ดำเนินเรื่องรวดเร็ว และจบเรื่องดี

4. ใช้วิธีเล่าเรื่องอย่างง่าย ๆ ตรงไปตรงมาเน้นเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ไปสู่ จุดจบแก่นเรื่อง แก่นเรื่องหมายถึงสาระของเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เขียนขึ้นทำหน้าที่สะท้อนประเด็น

สำคัญของการนำเสนอให้ผู้อ่านเห็น และเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร แนวคิดในการเขียนเรื่องแบ่งได้ 4 ชนิด คือ

1. แนวคิดแสดงทัศนะ คือแนวคิดที่ผู้เขียนมุ่งเสนอหรือแสดงทัศนะความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. แนวคิดแสดงอารมณ์ คือแนวคิดที่ผู้เขียนมุ่งเสนออารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร
3. แนวคิดแสดงพฤติกรรม คือแนวคิดที่ผู้เขียนมุ่งเสนอพฤติกรรมของตัวละครและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในเรื่อง
4. แนวคิดแสดงภาพและเหตุการณ์ คือแนวคิดที่ผู้เขียนมุ่งเสนอสภาพที่ปรากฏและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตัวละคร อาจจะเป็นสภาพและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือมีผู้ทำให้เกิดเหตุการณ์ นั่นก็ได้

จะเห็นว่าแนวคิดมีความสำคัญมาก ในการสื่อความหมายของเรื่องทั้งหมด การสร้างเรื่อง สำหรับเด็กให้มีคุณค่าต้องสร้างแนวคิดที่เด่นชัด แน่นอน การสร้างแนวคิดของเรื่องสำหรับเด็กอาจทำได้ 2 วิธี

วิธีที่ 1 บอกแนวคิดตรง ๆ เช่น “เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

วิธีที่ 2 ในเสนอแนวคิดแฝงเร้นไว้ในทุกองค์ประกอบของเรื่อง คือ แฝงความหมายของเรื่องไว้ที่ตัวละคร พฤติกรรมของตัวละคร เหตุการณ์ และบทสนทนา เมื่ออ่านจนได้ข้อมูลที่จัดไว้อย่างเป็นระเบียบจนจบเรื่องก็จะสรุปความหมายของเรื่องได้ด้วยตนเอง ซึ่งกลวิธีนี้เป็นที่นิยมมากในเรื่องสมัยใหม่สำหรับเด็ก

3. ตัวละคร

ตัวละครผู้แสดงพฤติกรรมออกมาตามลักษณะเหตุการณ์ และสภาพแวดล้อม อันต่อเนื่องเป็นโครงเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย กริยาอาการ การผจญภัย การแก้ปัญหาและการคลี่คลายเงื่อนไขในเรื่อง การสร้าง ตัวละครในเรื่องสำหรับเด็กจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. ในเรื่องสำหรับเด็กตัวละครเอกของเรื่องจะต้องเป็นเด็กวัยใกล้เคียงกับผู้อ่าน หรือสูงวัยกว่า ผู้อ่านเล็กน้อย และจะขาดตัวละครที่เป็นผู้ใหญ่ไม่ได้ เพื่อไว้ช่วยคลี่คลายปัญหาแต่ตัวละครที่เป็นผู้ใหญ่ ผู้เขียนจะต้องบรรยายลักษณะท่าทางให้ผู้อ่านเห็นภาพพจน์ให้ชัดเจน
2. มีความสมจริง มีสภาพสมเหตุสมผลตามเหตุผลของเรื่อง กำหนดพฤติกรรมของตัวละครสอดคล้องกับอายุ ภูมิหลัง และบทบาท
3. ตัวละครเปลี่ยนแปลงหรือเติบโตตามกาลเวลา
4. ตัวละครในเรื่องมีไม่มาก
5. หากเกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สมเหตุสมผล

6. ตัวละครต้องมีชื่อ การตั้งชื่อตัวละครต้องมีชีวิตชีวา ตั้งชื่อให้สัมพันธ์กับสถานที่
ฉาก และ เรื่อง และสอดคล้องกับกาลสมัยจะช่วยเสริมบรรยากาศของเรื่องดีขึ้น

7. ตัวละครต้องเป็นธรรมชาติ ตัวละครเด็กต้องคิด และทำอย่างเด็ก
การจะสร้างตัวละครให้เป็น ธรรมชาติควรศึกษา สังเกตพฤติกรรมของคนรอบข้าง

4. ฉาก

ฉากหมายถึง สถานที่และสิ่งแวดล้อมตลอดจนบรรยากาศต่าง ๆ และเวลาที่เรื่องนั้น ๆ
เกิดขึ้นในบางกรณีฉากมีบทบาทเหมือนตัวละครตัวหนึ่งด้วยสำหรับฉากในนิทาน จะใช้
คำบรรยายแบบกว้าง ๆ และ มักจะไม่ค่อยเน้นฉากและบรรยากาศมากนัก คำที่มักใช้ เช่น

“ครั้งหนึ่ง”

“เช้าวันหนึ่ง”

“ในป่าแห่งหนึ่ง”

“ในเมืองแห่งหนึ่ง”

นอกจากนั้นแล้วกลวิธีในการสร้างฉากอาจจะใช้บทพรรณนาฉากยาว ๆ ไว้ตอนเริ่มเรื่อง
และให้ รายละเอียดเกี่ยวกับฉากและสถานที่ที่กระจัดกระจายตลอดเรื่องก็ได้

5. บทสนทนา

บทสนทนาคือ คำพูดของตัวละครที่ได้ตอบกันในเรื่อง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่
จะทำให้ นิทาน น่าอ่านยิ่งกว่าการบรรยายแต่เพียงอย่างเดียว เพราะการใช้บทสนทนาในหนังสือ
สำหรับเด็กเป็นกลวิธีที่ทำ ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อ ช่วยในการเดินเรื่องช่วยให้ผู้อ่าน ได้รู้จักตัวละคร
และช่วยย่อเรื่อง

ซึ่งประทีป วาทิกทินกร (2520 : 56) กล่าวถึงบทสนทนาที่ดีของตัวละครต้อง ประกอบ
ด้วยคุณสมบัติดังนี้

1. บทสนทนาต้องมีความสมจริง คือ สร้างบทสนทนาให้สอดคล้องกับฐานะและ
ลักษณะนิสัยของตัวละคร

2. บทสนทนามีส่วนช่วยในการดำเนินเรื่องใช้แทนการบรรยาย คือ ทำให้เรื่องดำเนิน
ต่อไปได้โดยไม่น่าเบื่อ

3. บทสนทนามีส่วนช่วยให้รู้จักตัวละครในเรื่องทั้งรูปร่างและนิสัย

4. บทสนทนามีส่วนช่วยให้เรื่องน่าอ่านน่าสนใจและมีชีวิตชีวาขึ้น โดยเฉพาะบท
สนทนาที่คมคายหรือมีอารมณ์ขันจะเห็นได้ว่าจากองค์ประกอบและกลวิธีการสร้างนิทานสำหรับเด็ก
มีความแตกต่างจากบันเทิงคดี ทั่ว ๆ ไป เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในการอ่าน
นิทานมากขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกลวิธีในการแต่งนิทาน

1. วิธีการแต่งนิทาน

ขั้นตอนการเขียนนิทาน ผู้เขียนจะต้องกำหนดเค้าโครงการเขียนไว้ก่อนเพื่อการเขียนเรื่องนั้นจะได้ดำเนินตามขั้นตอนการเขียน ทำให้การลำดับเรื่องถูกต้อง ไม่สับสน เค้าโครงการเขียนควรมีลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขอบเขตของเรื่องที่จะเขียน (Area chosen from) เรื่องที่จะเขียน ผู้เขียนอาจนำมาจากประเภทของนิทานต่างๆชนิดกัน เช่น

- เรื่องจากประสบการณ์ชีวิตประจำวัน (Everyday Life Experience)
- นิทานคติสอนใจทำนองนิทานอีสป (Near Fable Story)
- นิทานเกี่ยวกับสัตว์ ธรรมชาติของสัตว์ (An Animal Story)
- เรื่องเหนือวิสัย เช่น เรื่องสัตว์ประหลาด (Simple Fantasy)

ขั้นที่ 2 กำหนดสาระสำคัญของเรื่อง (Theme) คือ เมื่อผู้เขียนเลือกเรื่องประเภทใด ประเภทหนึ่งจากขั้นที่ 1 แล้ว ต้องพิจารณาว่าเรื่องนั้นมีจุดประสงค์จะให้เด็กได้รับอะไร มีอะไรเป็นสาระสำคัญ เช่น ความ กล้าหาญ ความเอื้อเฟื้อ ความสามัคคี ฯลฯ สิ่งเหล่านี้คือสาระสำคัญของเรื่อง

ขั้นที่ 3 ตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม (Title)

ขั้นที่ 4 วางโครงเรื่อง (Plot) การวางโครงเรื่องควรมี 3 ตอน คือ

- ตอนเริ่มต้น (Beginning)
- ตัวเรื่อง (Middle)
- ตอนจบของเรื่อง (Ending)

2. เทคนิคในการแต่งนิทาน

เทคนิคในการแต่งนิทาน พรทิพย์ วิน โกมินทร์ (2542: 37) กล่าวพอสรุปได้ว่าความสามารถในการแต่งนิทานสำหรับเด็กได้เอง เพราะในบางครั้งครูอาจจะต้องแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าในกรณีที่ไม่มีนิทานเรื่องใดเหมาะสม หรือตรงกับเหตุการณ์นั้น ๆ ครูต้องแต่งเรื่องขึ้นเองหลักในการแต่งนิทานใช้หลักการเหมือนกับหลักในการเล่านิทาน ซึ่งได้กล่าวไว้อย่างละเอียดแล้วสรุปสั้น ๆ ดังนี้

1. แต่งเรื่องที่มีแนวคิดหรือเรื่องดี

- 1.1 เป็นเรื่องที่ตรงกับความสนใจหรือความต้องการของเด็ก
- 1.2 เรื่องต้องสนุก ชวนติดตาม และจบลงอย่างมีความสุข
- 1.3 เป็นเรื่องที่มีคุณค่า ให้แง่คิดดี มีคติสอนใจ

1.4 เป็นเรื่องสั้น ๆ ง่าย ไม่ยาวเกินไป

1.5 ควรคำนึงถึงเพศของผู้ฟังด้วย เพราะเด็กต่างเพศกันจะชอบเรื่องต่างกัน

2. เรื่องมีความเป็นจริง ผู้ร้องবেনเนี่ยน มีเหตุผลถูกต้อง สอดคล้องกัน

3. ตัวละครเป็นคนดี มีลักษณะที่ประทับใจของเด็ก และถ้าตัวละครเป็นเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกับผู้ฟัง เด็กจะประทับใจยิ่งขึ้น และจะนำตัวเองไปเทียบตัวละครนั้น

4. ต้องแต่งให้เรื่องมีการเคลื่อนไหวไปมาตลอดทั้งเรื่อง ไม่ซ้ำซากจำเจ หรือให้ตัวละครพูดมากเกินไป จะทำให้หน้าเบื่อ และควรแทรกอารมณ์ขันไว้ด้วย เด็กจะชอบมาก

5. เลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

เทคนิคง่าย ๆ เบื้องต้นของการเขียนนิทานก็คือเขียนอย่างไรจึงจับใจเด็ก ๆ ซึ่งวิลเลียมสจวร์ต (2539: 49) กล่าวพอสรุปได้ว่า ต้องเขียนให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก ๆ ในแต่ละช่วงอายุซึ่งเด็ก ๆ แต่ละช่วงอายุจะมีความสนใจแตกต่างกันคือ

อายุ 1 -3 ปี จะชอบเรื่องสั้น ๆ มีตัวละคร 2-3 ตัว โครงเรื่องไม่ซับซ้อนและจบเรื่องด้วยความสมหวัง

อายุ 4-5 ปี จะชอบเทพนิยาย นิยายเกี่ยวกับสัตว์ ชอบฟังเพลงहे่กล่อม

อายุ 8-10 ปี ชอบนวนิยาย สารคดี ชอบอ่านหนังสือด้วยตนเอง ชอบอ่านเนื้อหาสาระเรื่องวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ เครื่องยนต์กลไก ชีวิตประวัติของบุคคลสำคัญเด็กผู้หญิง สนใจโคลง กลอน ส่วนเด็กผู้ชายไม่ค่อยชอบภาษาที่ใช้เขียนเรื่องให้เด็กวัยนี้อ่าน ควรใช้ภาษาพูดเด็กจะให้ความสนใจติดตามอ่าน

อายุ 11 - 16 ปี การเขียนเรื่องให้เด็กวัยนี้อ่านจะต้องใช้เทคนิค และกรรมวิธีเช่นเดียวกันกับการเขียนเรื่องสำหรับผู้ใหญ่ เด็กวัยนี้ชอบอ่านเรื่องยาว เรื่องที่มีเนื้อหาสาระ เรื่องสมจริง

3. กลวิธีการเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็ก

วิริยะ สิริสิงห (2537: 75) กล่าวพอสรุปได้ว่า กลวิธีการเขียนที่ทำให้วรรณกรรมสำหรับเด็กมีคุณค่าผู้เขียนต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. กลวิธีการวางโครงเรื่อง คือแนวทางที่นักเขียนวางไว้สำหรับเป็นแนวในการเขียนเรื่องประกอบด้วย

1.1 กลวิธีการเปิดเรื่อง ซึ่งนับเป็นกลวิธีที่สำคัญมากในการเขียนเรื่อง การเปิดเรื่องมี 3 แบบ คือ เปิดเรื่องแบบบรรยาย เปิดเรื่องด้วยการสนทนา และเปิดเรื่องแบบพรรณนา

1.1.1 การปิดเรื่องแบบบรรยาย คือการให้รายละเอียด สร้างความเข้าใจ ฟันนี้ทำสู่เนื้อเรื่อง เช่น การบรรยายเหตุการณ์ ตัวละคร ฉาก

1.1.2 การปิดเรื่องด้วยการสนทนา เป็นการเรื่องที่จึ่งที่สำคัญของการดำเนินเรื่องทันที ซึ่งการสนทนายระหว่างตัวละครเป็นส่วนสร้างความสนใจให้กับผู้อ่าน

1.1.3 การเปิดเรื่องด้วยการพรรณนาคือการเปิดเรื่องด้วยการเรียบเรียงข้อความเกี่ยวกับ บุคคล สถานที่ ธรรมชาติ ตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ของผู้เขียน ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเช่นเดียวกันกับผู้เขียน

1.2 กลวิธีในการดำเนินเรื่อง คือช่วงที่สืบเนื่องมาจากตอนเปิดเรื่องเป็นช่วงการทำให้ผู้อ่านได้ทราบความคลี่คลายขยายเรื่อง มีหลายรูปแบบคือ

1.2.1 การดำเนินเรื่องตามปฏิทิน คือการเรื่องตามลำดับเวลา เรื่องเกิดก่อนเกิดหลัง

1.2.2 การดำเนินเรื่องโดยวิธีการตั้งถาม คำตอบ เพื่อแทรกความรู้ที่ต้องการสื่อให้ผู้อ่านทราบ วิธีนี้ทำให้เรื่องน่าสนใจชวนติดตาม

1.2.3 การดำเนินเรื่องแบบให้ตัวละครผู้เล่าเรื่อง คือตัวละครตัวใดตัวหนึ่งเป็นผู้เล่า ต้องอาศัยความจริงคือตัวละครตัวนั้นต้องรู้จักตัวละครในเรื่องเป็นอย่างดี วิธีนี้เหมาะกับเรื่องสั้นหรือเรื่อง สำหรับเด็กที่ไม่ยาวนาน และตัวละครในเรื่องช่วยกันเล่า ทำให้เรื่องดูสมจริงมากขึ้น คือตัวละครตัวหนึ่งเล่า ด้านหนึ่ง ตัวละครอีกตัวหนึ่งเล่าอีกด้านหนึ่ง

1.2.4 การดำเนินเรื่องโดยผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง วิธีนี้ผู้อ่านจะไม่ทราบว่าผู้เขียนเป็นผู้เล่าเอง เพราะใช้ตัวละครทุกตัวในเรื่องเป็นผู้เล่า

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาสำหรับเด็ก

1. การใช้ภาษาในการเขียนนิทาน

การใช้ภาษาในการเขียนนิทานสำหรับเด็ก การใช้ภาษาในนิทานมีความสำคัญในการสร้างจินตนาการ และความฉลาดทางปัญญาและอารมณ์ได้เป็นอย่างดี จำเป็นต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับวัย และประสบการณ์ของเด็ก เด็กจึงจะสนใจและเข้าใจเรื่องราวในวรรณกรรมได้ดี ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ กล่าวถึงการใช้ภาษาในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

สมศักดิ์ ศรีมานิช (2523:5) กล่าวว่าไว้ว่า การใช้ภาษาในวรรณกรรมสำหรับเด็กควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ใช้คำสามัญ ไม่ใช้คำราชาศัพท์ หรือคำยากเกินระดับของผู้อ่าน
2. ใช้คำตรงความหมายเหมาะสมกับข้อความ
3. ใช้คำสั้น ๆ ง่าย ๆ กระชับรัดกุมกินความหมายมาก ไม่ใช้คำพุ่มเพื่อย
4. ใช้คำถูกต้องกับความนิยมและหลักการใช้

5. ใช้ภาษาถูกต้องกับกาลเทศะและบุคคล
6. ใช้คำเก๋ขลังและสละสลวย เลือกคำที่ประทับใจผู้อ่าน
7. ไม่ใช้ภาษาหรือใช้คำที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก เช่น ภาษาตลาด ภาษาแสลง ภาษาวิชาการภาษาต่างประเทศ เป็นต้น และการใช้สำนวนโวหาร คำพังเพย สุภาษิต อุปมาอุปไมย ควรใช้ให้เหมาะสมกับวัยเด็กดังนี้

7.1 ใช้สำนวนไทยในปัจจุบัน ไม่ควรใช้สำนวนโบราณ และสำนวนต่างประเทศ

7.2 ใช้สำนวนถูกต้องตรงความหมาย เข้าใจง่าย

7.3 ใช้สำนวนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล และเหตุการณ์ในเรื่อง

วิริยะ สิริสิงห (2524:33) กล่าวถึงการใช้ภาษาในการเขียนเรื่องสำหรับเด็กสรุปได้ว่า วรรณกรรมสำหรับเด็กนั้นต้องการภาษาชั้นเลิศเช่นเดียวกับการศึกษาแขนงอื่น ๆ การจะเขียนหนังสือที่ดีให้เด็กนั้น จะต้องใช้คำที่ง่ายและถูกต้องตรงความหมาย

จำนวนคำที่ใช้ไม่สำคัญ แต่จำนวนของคำทั้งหมดที่ใช้แต่ละคำจะทำจะต้องมีความประทับใจของคำที่เลือกใช้อย่างถูกต้องนั้นยิ่งใหญ่มาก สิ่งที่จะแสดงความเข้มข้นได้ดีที่สุดก็คือใช้คำอย่างประหยัด เลือกใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องเท่านั้น วลียาว ๆ ไม่ควรนำมาใช้ หากมีคำโดดที่ใช้แทนได้ นั่นคือวลีที่ไม่จำเป็นและถ้อยคำไร้ประโยชน์ไม่ควรนำมาใช้เลย

การใช้ภาษาในงานเขียนหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก มาณพ ถนอมศรี (2546:81) กล่าวสรุปได้ว่า หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก สามารถใช้ภาษาในการถ่ายทอด ได้ทั้งที่เป็นร้อยกรองและร้อยแก้วร้อย แก้วเป็นการนำเอาคำมาเรียงร้อยต่อเข้าด้วยกันจนเกิด เป็นถ้อยความ และประโยคสามารถบอกเล่าเนื้อหา ใจความของสิ่งที่ต้องการสื่อสารแก่ผู้อ่านได้ โดยไม่คำนึงถึงหลักคำประพันธ์หรือ ฉันทลักษณ์ การเขียน หนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็ก นิยมใช้ภาษา 2 ลักษณะคือ

1. การใช้ภาษาแบบเล่าเรื่อง เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวโดยการเขียนแบบความเรียงมีผู้เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้น โดยไม่ต้องมีบทสนทนาเป็นส่วนประกอบ ไม่ว่าจะเป็นตัวละคร การดำเนินเรื่อง หรืออื่น ๆ จะเกิดขึ้นโดยความคิดอารมณ์และความรู้สึกของผู้เล่า โดยอาจจะเล่าต่อเนื่องกันไป ตั้งแต่ต้นจนจบ หรือเล่าเป็นตอน ๆ เพื่อให้ผู้อ่านใช้จินตนาการผูกเรื่องราวเองก็ได้ การใช้ภาษาแบบเล่าเรื่องนี้ นิยมใช้กับงานบันเทิงคดีที่เป็นนิทานชาดก

2. การใช้ภาษาแบบสนทนา เป็นการใช้ภาษาในการเล่าเรื่องโดยอาศัยบทสนทนาของตัวละครเป็นส่วนในการดำเนินเรื่อง แสดงอารมณ์และความรู้สึก โดยอาจมีผู้เล่าสอดแทรกอยู่ในบางส่วนบางตอนที่จำเป็น การใช้ภาษาชนิดนี้นิยมใช้ในงานเขียนประเภทนวนิยาย และเรื่องสั้น

ชวน ศรสงคราม (2531: 60) กล่าวถึงการใช้ภาษาในการเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กสรุปได้ว่า ต้องรู้จักใช้ภาษาให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพของเด็กด้วย การใช้ภาษาในวรรณกรรมสำหรับเด็กควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. ภาษาที่ใช้แปรรูปจากภาษาเขียน เช่น คำ ู้โ ้ ะ เนื ะ เมื่อไร แล้วก็ ะ ะ ะ ลงคำเหล่านี้ สำหรับเด็กเล็กไม่ควรใช้ แต่สำหรับเด็กโตอนุโลมให้ใช้ได้บางกรณี เช่น ที่เป็นบทสนทนาทั้งนี้เพื่อต้องการความสมจริง ซึ่งอยู่ในเครื่องหมายคำพูดอันแสดงให้เห็นว่าเป็นบทสนทนา เช่น "คำไม่จับ คำ กลัว"

2. ความกระชับ คือการใช้ถ้อยคำน้อยคำแต่ได้ใจความชัดเจนและมีน้ำหนักความกระชับของถ้อยคำและประโยคดังนี้

- 2.1 การสรรคำใช้ ต้องเลือกคำที่ตรงความหมาย กล่าวคือ เป็นการใช้น้อยคำแต่กินความหมายบริบูรณ์ เช่น "ดูซิ เท้าบวม เป่งเขียวลูก" แม้ว่า คำว่า เป่ง เป็นลักษณะพองออกแต่เป็นการทำให้พองในที่นี้ต้องใช้คำว่า เป่ง ซึ่งหมายถึง พองหรือพองออกมา จึงต้องใช้ว่า "ดูซิเท้าบวม เป่งเขียวลูก" การใช้คำตรงความหมายเป็นสิ่งที่ต้องระวังเป็นพิเศษ

- 2.2 คำแทนวลีหรือประโยค จะช่วยให้ข้อความกระชับขึ้นแทนที่จะต้องเขียนอธิบายความมยืดยาว การใช้คำแทนวลีหรือประโยคอาจทำได้โดยเลือกใช้คำประสมแทนข้อความที่ยืดยาว เช่น บ้านที่ปลูก ลอยอยู่ในแม่น้ำ เรียงรายไปตามลำน้ำยาวเหยียดทั้งสองฝั่ง คำว่า บ้านที่ปลูกลอยอยู่ในแม่น้ำใช้คำว่า เรือนแพ ซึ่งเป็นคำประสมแทนได้

- 2.3 การใช้คำขยายให้ถูกที่ การใช้คำขยายให้ถูกที่นับเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งและคำขยาย ต้องอยู่ใกล้กับคำที่มันขยาย เช่น "สนใจมีบทบาทสำคัญในการแสดงละครครั้งนี้ที่สุด" คำว่าที่สุด ควรขยาย คำว่า สำคัญ จึงจะถูกต้อง ประโยคนี้ควรเขียนว่า "สนใจมีบทบาทสำคัญที่สุดในการแสดงละครครั้งนี้"

- 2.4 ไม่ควรใช้คำฟุ่มเฟือย การใช้คำฟุ่มเฟือยจะทำให้ความไม่กระชับและหย่อนน้ำหนัก เช่น "มะม่วงออกช่อ เป็นพวงระย้า อยู่เต็มต้น" มะม่วงที่ออกช่อเต็มต้นย่อมเป็นพวงระย้าอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องเติมคำว่า "เป็นพวงระย้า" เข้าไปอีก

- 2.5 ประโยคสั้นประโยคยาว ประโยคสั้นเป็นประโยคความเดียวไม่ซับซ้อน ตรงไปตรงมา คำในประโยคมีความหมายทุกคำ เหมาะสำหรับเด็กเล็กอ่าน

3. ความสละสลวย หมายถึง การรู้จักสรรใช้คำเรียงง่ายแต่มีเสียงราบรื่นไพเราะหู ความสละสลวยของการใช้ภาษาแบ่งได้ดังนี้

3.1 การบรรยาย หมายถึง การเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อกัน ฉะนั้นจึงหมายถึงเรื่องราวต่าง ๆ เช่น ชีวิตประวัติ ประวัติ ตำนาน บทละคร นวนิยาย เรื่องนิทาน หรือพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.2 การพรรณนา หมายถึง การวาดภาพโดยตัวอักษรให้ผู้อ่านได้แลเห็นภาพต่าง ๆ ตามที่ผู้เขียนต้องการ ภาพอาจจะหมายถึงรูปร่าง ลักษณะของมนุษย์ สัตว์ สิ่งของ ตลอดจน ทิวทัศน์ เสียง กลิ่น รส สัมผัส ทำให้ผู้อ่านมีความรู้สึกนึกเห็นภาพตามความประสงค์

3.3 การอธิบาย หมายถึง การทำให้ผู้อ่านเข้าใจ จะเป็นวิชาความรู้ ทฤษฎี หลักเกณฑ์ อย่างเป็นระบบอย่างใดอย่างหนึ่งก็แล้วแต่ การอธิบายต้องทำให้ผู้อ่านเข้าใจชัดเจน ไม่มีข้อเคลือบแคลงสงสัย

3.4 ความตระการ หมายถึง การใช้ถ้อยคำสร้างภาพลักษณะเช่นนี้ควรใช้คำแสดงอาการ เช่น ชบเขา ง่วงเหงา เคว้งคว้าง ถลา ร้อน หรือ คำแสดงภาพ เช่น ต้นไม้ใหญ่ใบครึ้ม

กล่าวพอสรุปไว้ว่าการใช้ภาษาและตัวอักษรในหนังสือนิทานสำหรับเด็ก การใช้ถ้อยคำ ภาษา และตัวอักษรในหนังสือนิทานแม้จะมีความสำคัญน้อยกว่าภาพ แต่ก็มีความสำคัญในเชิงของการวาง พื้นฐานและสร้างความคุ้นเคยกับคำศัพท์ รูปคำ รูปคำ รูปประโยค เสียง ความหมาย และสร้างแรงจูงใจให้รักการอ่าน ดังนั้นการใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็กจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่พัฒนาทางด้านสติปัญญา ความคิด จิตใจ อารมณ์ของเด็ก

2. การใช้คำ

การใช้คำเป็นวิธีการเลือกใช้ถ้อยคำในงานเขียนให้เหมาะสมกับเด็กเพื่อการสื่อความที่ชัดเจนเลือกใช้คำที่ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึก ความเพลิดเพลินซึ่งมีหัวข้อดังนี้

2.1 คำประสม

สิริวรรณ นันทจินตกุล (2540: 30) กล่าวถึงคำประสมไว้ว่า "เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 ขึ้นไปมาประสมกัน ทำให้เกิดคำที่มีความหมายใหม่ หรือมีความหมายคงแก่คำประสมมักเป็นคำนามหรือ คำกริยา ดังนี้

2.1.1 คำประสมที่ใช้เป็นคำนาม

- 1) คำตัวตั้งเป็นนามและคำขยายเป็นวิเศษณ์ ได้แก่ มดแดง รถเร็ว น้ำแข็ง
- 2) คำตัวตั้งเป็นนามและคำขยายเป็นกริยา บางที่มีกรรมมารับด้วย เช่น ผ้าไหว้ ไม่เท่า
- 3) คำตัวตั้งเป็นนามและคำขยายเป็นนามด้วยกัน เช่น เรือนต้นไม้ เก้าอี้คนตรีคนไข แกงไก่
- 4) คำตัวตั้งเป็นนามและคำขยายเป็นบุรพบท ได้แก่ คนกลาง เครื่องใน คนนอก ความหลัง

5) คำตัวตั้งที่ไม่ใช่คำนามและคำขยายก็ไม่จำกัด เช่น คัมภีร์ พิมพ์ดีด สามล้อ

2.1.2 คำประสมที่ใช้เป็นคำคุณศัพท์

1) คำตัวตั้งเป็นนามและคำขยายเป็นคุณศัพท์หรืออื่น ๆ เช่น ขึ้นตำ ถิ่นว้าว

อันสูง

2) คำตัวตั้งเป็นกริยาและคำขยายเป็นคำนามหรืออื่น ๆ เช่น กันเปื้อน

วากเขียน

3) คำตัวตั้งเป็นคำวิเศษณ์และคำขยายเป็นคำนาม เช่น เจียนน้ำทะเล หลายใจ

สองหัว

4) คำตัวตั้งเป็นบุพบทและคำขยายเป็นคำนามหรืออื่น ๆ เช่น กลางบ้าน

ในใจ ข้างถนน

2.1.3 คำประสมที่ใช้เป็นคำคุณศัพท์หรือคำนาม มีความหมายในเชิงอุปมา

1) คำตัวตั้งเป็นคำนามชื่ออวัยวะของร่างกาย คำขยายเป็นคำนามกริยาหรือคุณศัพท์ เช่น ห้วนอก หน้ามั่ว หน้าตาย ตาขาว ปากกา ปากแข็ง ลิ้นหมา คอแข็ง ใจกว้าง ใจลอย

2) คำตัวตั้งเป็นคำนามอื่น ๆ ที่มีลักษณะอันจะนำมาใช้เป็นอุปมาเปรียบเทียบได้คำขยายเป็นคำกริยาหรือคำนาม เช่น ลูกความ ลูกเลี้ยง แม่ทัพ แม่เลี้ยง แม่พิมพ์

2.1.4 คำประสมที่ใช้เป็นคำกริยา

1) คำตัวตั้งเป็นคำกริยา คำขยายเป็นกรรม เช่น ชิงปิ่น ตัดเสื้อ ชุดหลุม

ตัดถนน

2) คำตัวตั้งเป็นคำกริยา คำขยายเป็นคำนามที่เป็นชื่ออวัยวะของร่างกายมีความหมายไปในเชิงอุปมา เช่น กินใจ นอนใจ หักหน้า ออกตัว

3) คำตัวตั้งเป็นคำกริยา คำขยายเป็นบุพบท ได้แก่ กินใจ เสมอนอก

เป็นกลาง

4) คำตัวตั้งเป็นบุพบท คำขยายเป็นคำนาม ได้แก่ นอกใจ นอกคอก

5) คำตัวตั้งเป็นคำวิเศษณ์ คำขยายเป็นคำนามที่เป็นชื่ออวัยวะของร่างกาย เช่น แข็งใจ อ่อนใจ ดีใจ น้อยหน้า หน้าหน้า แข็งมือ

6) คำตัวตั้งเป็นคำกริยา คำขยายเป็นกริยาวิเศษณ์ ได้แก่ อวดดี ถือดี คุยโต

วางโต

7) คำตัวตั้งเป็นคำกริยา มีคำอื่น ๆ ตาม มีความหมายในเชิงอุปมาและมีที่ใช้เฉพาะ ได้แก่ ตัดสิน นั่งนอ อยู่โยง ตกลง

2.1.5 คำประสมที่ใช้เป็นคำกริยาวิเศษณ์

- 1) คำตัวตั้งเป็นคุณศัพท์ คำขยายเป็นคำนาม ได้แก่ สามชুম สามหา
- 2) คำตัวตั้งเป็นกริยา คำขยายเป็นคำนาม ได้แก่ นับก้าว สับเงา
- 3) คำตัวตั้งเป็นนาม คำขยายเป็นคำอื่น ๆ ได้แก่ คอแข็ง คอดก
- 4) คำตัวตั้งเป็นบุรพบท คำขยายเป็นคำนาม ได้แก่ ในตัว ในหน้า นอกหน้า
- 5) คำตัวตั้งเป็นบุรพบท คำขยายเป็นคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ ได้แก่ ตามมี

ตามเกิดโดยแท้

2.2 คำซ้อน

เรื่องเดช ปันเขื่อนขันธ์ (2541: 168) ได้กล่าวถึงเรื่องคำซ้อนไว้ว่า เป็นคำประสมประเภทหนึ่ง แต่นิยมเรียกว่า คำซ้อน เพราะเอาคำที่มีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงความหมายเดียวกันแต่ใช้ในท้องถิ่นต่างกัน บางครั้งต่างภาษากันก็มี เอามาประสานกันเป็นคำซ้อน แบ่งประเภทโดยสรุปได้ดังนี้

1. คำซ้อนที่มีความหมายเหมือนกัน เช่น เร็วไว ฟ้าผ่า บ้านเรือน
2. คำซ้อนที่มีความหมายคล้ายกัน เช่น ถูกต้อง เจ็บปวด
3. คำซ้อนที่มีความหมายทำนองเดียวกัน เช่น ดูแล ตัดสิน
4. คำซ้อนที่มีความหมายตรงข้ามกัน เช่น พื้นฐาน รูปร่าง ชั่วร้าย

2.3 คำซ้ำ

พระยาอุปกิตศิลปสาร (2541: 61) กล่าวถึงคำซ้ำไว้ว่า คำประสมที่เอาคำอาคำมูลมีรูปหรือเนื้อความซ้ำกันมารวมเป็นคำเดียว คำเหล่านี้บางทีก็มีเนื้อความคล้ายคำมูลคำเดิม บางทีก็เพี้ยนไปบ้างเล็กน้อย เช่น คำๆ แดงๆ ซ้ำๆ สอดคล้องกับ

สนอง สิริกุลวัฒนา (2546: 104) กล่าวถึงคำซ้ำไว้ว่า คำคำเดียวกันที่นำมากล่าว 2 ครั้ง เพื่อให้มีความหมายเน้นหนักขึ้น หรือเพื่อให้มีความหมายต่างจากคำเดียว วิธีสร้างคำซ้ำกับการสร้างคำซ้อนแต่ใช้คำเดียวมาซ้อนกัน โดยมีเครื่องหมายไม่ยมกกำกับ เช่น นั่งในๆ วางได้ๆ พุดดั่งๆ เดินเร็วๆ

2.4 การใช้คำทักทาย

สิริวรรณ นันทจินทุล (2540:30) กล่าวถึงการใช้คำทักทายไว้ว่า "ในการใช้ภาษาพูดว่า การใช้ ภาษาพูดมักใช้ทักทาย" เช่น สวัสดี เป็นไง เฮ้ย ว่าง

2.5 การใช้คำเสริม

นพวรรณ พันธเมธา (2527: 73) กล่าวถึงการใช้คำเสริมไว้ว่า คำที่เสริมเข้าไปในประโยคเพื่อเน้นเจตนาของผู้ส่งสารว่าต้องการบอกเล่า ตั้ง ขอร้อง ถามหรือบอกสถานภาพ

ของผู้พูดกับผู้ฟังว่าเสมอกัน หรือต่างกัน บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังว่าสนิทสนมกันหรือไม่ คำที่ปรากฏได้แก่ นะ นา น้า มั่ง ละ นะสิ ละสิ เช่น ไปเดี๋ยวนี้นะ

2.6 การใช้คำร้อง

เป็นการเปล่งเสียงแสดงอารมณ์ ความรู้สึก คำลักษณะนี้ใช้ลำพัง ได้ คำที่ปรากฏได้แก่ เอ๊ะ โอ๊ย พุทโธ เอ้อ เอ โอ เช่น โอ๊ย! เมื่อขำจริงๆ พุทโธ! เวิร์กอะไรถึงเป็นแบบนี้(สิริ วรรณ นันทจันทุล, 2540 อ้างถึง นววรรณ พันธุเมธา, 2527)

2.7 การใช้คำเรียก การใช้คำเรียกคือ คำที่ผู้พูดใช้เรียกผู้อื่น เป็นคำที่มีลักษณะพิเศษคือไม่ต้องประกอบคำอื่นให้เป็นประโยคใช้ลำพังก็ได้ ผู้เรียกอาจใช้คำแสดงสถานภาพ ชื่อเล่น สมญา คำสรรพนาม คำแสดงเครือญาติ เช่น คุณหมอมะ จิตยาเจ็บหรือเปล่าคะ จอห์นจะไปไหนก็ไม่บอกด้วย (สิริวรรณ นันทจันทุล, 2540 อ้างถึง นววรรณ พันธุเมธา, 2527)

3. การใช้ประโยค

ประโยคโดยทั่วไปมักประกอบพื้นฐานคือ ภาคประธาน และภาคแสดง ประโยคจะมีขนาดสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ส่งสาร และมีผู้ให้ความหมายของประโยคไว้ดังนี้

นววรรณ พันธุเมธา (2527: 108) ได้สรุปความหมายของประโยคไว้ว่า ประโยคประกอบด้วยถ้อยคำซึ่งแสดงความคิดที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน บางครั้งเราก็รู้ความสัมพันธ์ของความคิดได้จากสถานการณ์ บางครั้งเราก็รู้จากถ้อยคำในประโยคนั้น ๆ สรุปลักษณะของประโยคตามเจตนาผู้ส่งสาร 3 ชนิด สรุปได้ ดังนี้

3.1 ประโยคแจ้งให้ทราบ เป็นการเปล่งวาจาที่ต้องการให้ผู้ฟังได้ทราบความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้ฟังบอกเล่าสิ่งที่ผู้ฟังทราบแก่ผู้พูด หรือต้องการให้ผู้ฟังกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งประกอบด้วยประโยคบอกเล่า ประโยคอธิบาย ประโยคเตือน และประโยคชี้แนะ

3.2 ประโยคถามให้ตอบ เป็นการเปล่งวาจาที่ต้องการให้ผู้ฟังได้ทราบความคิดความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้ฟังบอกเล่าสิ่งที่ผู้ฟังทราบแก่ผู้พูด หรือต้องการให้ผู้ฟังกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคถามเนื้อความ ประโยคถามให้ตอบรับ หรือปฏิเสธ ประโยคถามให้เลือก

3.3 ประโยคบอกให้ทำ เป็นการเปล่งวาจาที่ต้องการให้ผู้ฟังได้ทราบความคิดความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้ฟังบอกเล่าสิ่งที่ผู้ฟังทราบแก่ผู้พูด หรือต้องการให้ผู้ฟังกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ประโยคสั่ง ประโยคชักชวน ประโยคอนุญาต

4. การใช้ภาพพจน์

โวหารภาพพจน์ (Figures of Speech) หรือบางครั้งเรียกว่า ภาษาภาพพจน์ (Figurative Language) ได้มีผู้ให้ความหมายของคำดังกล่าวไว้ดังนี้

พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรมอังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2545) ให้ความหมายของคำว่า โวหารภาพพจน์ (Figures of Speech) หมายถึง รูปแบบของสำนวนภาษาอันเกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำด้วยวิธีการต่างๆ ให้ผิดแผกไปจากการเรียงลำดับคำ หรือความหมายของคำตามปกติ เพื่อให้ เกิดภาพหรือความหมายพิเศษ สรุปภาพพจน์ได้ 8 ชนิด คือ

4.1 อุปมา (Simile) คือ การเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนหรือแตกต่างกัน อุปมาเป็นสิ่งที่นำมากล่าว เปรียบเทียบ อุปไมย คือ เนื้อหาที่ต้องการกล่าว มักใช้คำเชื่อมระหว่างอุปมาอุปไมย เช่น คำเหมือน เช่น ดูดั่ง เปรียบ ประหนึ่ง

4.2 อุปลักขณ์ (Metaphor) เป็นการกล่าวเปรียบเทียบ โดยกล่าวเป็นนัยให้เข้าใจเล ไม่มีคำเชื่อม ให้เห็นชัดอย่างอุปมา

4.3 บุคลาธิษฐาน (Personification) หมายถึง ภาพพจน์ที่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิตไม่มีวิญญาณ ไม่มีความคิด มากกล่าวถึงเสมือนเป็นสิ่งมีชีวิต มีวิญญาณ มีความรู้สึกนึกคิด

4.4 อนุนามนัย (Synecdoche) คือ การนำส่วนน้อยหรือส่วนย่อยหรือเด่นชัดมากกล่าวโดยหมายถึงส่วนทั้งหมด

4.5 นามนัย (Metonymy) หมายถึง การเรียกชื่อสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำอื่นแทนไม่เรียกตรง ๆ แต่ ต้องเป็นคำที่รู้จักกันทั่วไป เมื่อกล่าวถึงก็รู้ทันทีว่าหมายถึง

4.6 อธิพจน์ (Hyperbole) คือ การกล่าวเกินจริง อาจมากเกินจริงหรือน้อยเกินจริงก็ได้ ภาพพจน์ชนิดนี้นิยมใช้กันมาก แม้ในภาษาพูด เพราะเป็นกรปรบเทียบที่เห็นที่เห็นภาพ

4.7 ปฏิพจน์ (paradox) คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงข้ามกันหรือขัดแย้งกันมากกล่าว อย่างกลมกลืนกัน ภาพพจน์ประเภทนี้ต้องวิเคราะห์ความหมายให้ลึกลงไปจึงจะเข้าใจ เพราะมักกล่าวในเชิงปรัชญา

4.8 สัทพจน์ (Onomatopocia) หมายถึง ภาพพจน์ที่เลียนเสียงธรรมชาติ

5. กลวิธีการแต่งนิทาน

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและสร้างเกณฑ์การวิเคราะห์กลวิธีการแต่งนิทาน 3 ด้าน คือ ด้านโครงเรื่อง ด้านการสร้างตัวละคร และด้านการสร้างฉาก สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงเรื่อง ได้สร้างเกณฑ์ในการวิเคราะห์ 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านการเปิดเรื่อง เป็นกลวิธีที่สำคัญมากในการเขียนเรื่อง การเปิดเรื่องมี 3 แบบคือ เปิด เรื่องแบบบรรยาย เปิดเรื่องด้วยการสนทนา และเปิดเรื่องแบบ พรรณนา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 การเปิดเรื่องแบบบรรยาย คือการให้รายละเอียดสร้างความเข้าใจเพื่อนำสู่เนื้อเรื่อง เช่น การบรรยายเหตุการณ์ ตัวละคร ฉาก

1.1.2 การเปิดเรื่องด้วยการสนทนา เป็นการเปิดเรื่องที่จุดสำคัญของการดำเนินเรื่องทันที ซึ่งการสนทนายระหว่างตัวละครเป็นส่วนสร้างความสนใจให้กับผู้อ่าน

1.1.3 การเปิดเรื่องด้วยการพรรณนา คือการเปิดเรื่องด้วยการเรียบเรียงข้อความกับบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ ตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ของผู้เขียน ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเช่นเดียวกับผู้เขียน

1.2 การดำเนินเรื่อง คือช่วงที่สืบเนื่องมาจากตอนเปิดเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้ทราบความคลี่คลาย ขยายเรื่อง มีดังนี้

1.2.1 การดำเนินเรื่องตามปฏิทิน คือการเล่าเรื่องตามลำดับเวลา เรื่องเกิดก่อนเล่าก่อน เรื่อง เกิดทีหลังเล่าทีหลัง

1.2.2 การดำเนินเรื่องโดยวิธีการตั้งทั้งคำถาม คำตอบ เพื่อแทรกความรู้ที่ต้องการสื่อให้ผู้ท่านทราบ วิธีนี้ทำให้เรื่องน่าติดตาม

1.2.3 การดำเนินเรื่องแบบให้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่อง คือ ตัวละครตัวใดตัวหนึ่งเป็นผู้เล่าเรื่อง ต้องอาศัยความสมจริงคือตัวละครตัวนั้นต้องรู้จักตัวละครในเรื่องเป็นอย่างดี

1.2.4 การดำเนินเรื่องแบบผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่อง คือการเรื่องที่ผู้เขียนใช้ตัวละครทุกตัวในเรื่องเป็นผู้เล่า

1.3 การปิดเรื่อง เป็นตอนที่ปัญหาได้รับการคลี่คลาย เป็นจุดที่ให้ความตื่นเต้น ความสนใจของ ผู้อ่านมีมากขึ้นจนถึงจุดสุดท้าย ซึ่งมีวิธีต่างๆ คือ

1.3.1 การปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม หรือแบบหวานชื่น ผู้อ่านจะให้ความพึงพอใจถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับคดีเตือนใจทำให้พ้นทุกข์

1.3.2 การปิดเรื่องด้วยโศกนาฏกรรม เกิดจากการที่ตัวละครประพฤติดิผล การกระทำที่นำความทุกข์มาให้

1.3.3 การปิดเรื่องแบบให้ข้อคิด ด้านคุณธรรม สร้างกำลังใจแก่ผู้อ่านที่ประพฤติความดีนำไปปฏิบัติได้

1.3.4 การปิดเรื่องแบบตื่นเต้น หรือหักมุมตอนจบ เป็นเทคนิคสำคัญที่ใช้กับเรื่องสำหรับเด็ก เช่นเดียวกับเรื่องที่เขียนให้ผู้ใหญ่ มักจะให้ตัวเอกกลับฟื้นแล้วตื่นตอนจบแต่ไม่จำเป็นต้องเป็นวิธีนี้เสมอไป

2. ด้านการสร้างตัวละคร ได้สร้างเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตัวละคร 4 แบบ คือ

2.1 แบบสมจริง ให้มีลักษณะเป็นธรรมชาติตามลักษณะตัวละคร

2.2 แบบอุดมคติ ในลักษณะคาดหวัง ความศรัทธา อุดมการณ์ความถูกต้อง ความยุติธรรม ตัวละครจึงมีกษัตริย์ความจริงใจไป

2.3 แบบเหนือจริง ให้มีพฤติกรรมเกินกว่าธรรมชาติ

2.4 แบบฉบับ ให้ตัวละครมีลักษณะคงที่ คือมีลักษณะพฤติกรรมเช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง

3. ด้านการสร้างฉาก ได้สร้างเกณฑ์ในการวิเคราะห์การสร้างฉาก 3 ประเภท คือ ฉากและบรรยากาศที่เด็กคุ้นเคย คือ ฉากที่เด็กรู้จักเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเด็ก เช่น บ้าน โรงเรียน

3.1 ฉากและบรรยากาศที่สุดคดล้องกลมกลืนกับเรื่อง คือฉากที่เหมาะสมกับกาลเวลาในท้องเรื่อง

3.2 ฉากและบรรยากาศที่ช่วยเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ คือฉากที่ทำให้เด็กมีความรู้ที่มีประสบการณ์มากขึ้นกว่าการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น พระเล ถูหนาว ป่าไม้

4. แก่นเรื่อง ผู้วิจัยได้ศึกษาและสร้างเกณฑ์ในการวิเคราะห์แก่นเรื่อง 7 ข้อ ดังนี้

4.1 ความเสียดสี หมายถึง การแสดงความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้ด้วย กำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา

4.2 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำหน้าที่ด้วยความผูกพัน ความพากเพียร และความละเอียดรอบคอบ ปฏิบัติหน้าที่หรือสิ่งที่ตนเป็นผู้กระทำ และพยายามที่จะปรับปรุงปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ชื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงถึงประโยชน์ส่วนตัว การพออกุศลและมิวินัย ในตนเอง

4.3 ความมีเหตุผล วิจารณ์ญาณ หมายถึง ปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผล ที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องราวที่เกิดขึ้น มีความยับยั้งชั่งใจ การไตร่ตรองก่อนจะตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ

4.4 ความซื่อสัตย์ ยุติธรรม หมายถึง ความเที่ยงธรรม ความชอบธรรม ความชอบด้วยเหตุผล ไม่ลำเอียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ให้ความเสมอภาค เท่าเทียมกัน

4.5 ความขยัน อุตสาหะ หมายถึงความพยายามอย่างเข้มแข็งเพื่อให้เกิดความสำเร็จ ในการทำงาน พฤติกรรม

4.6 ความเมตตากรุณา หมายถึงความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีความสุข ความสงสาร คิดให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

4.7 การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การรักษาสิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์และสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้นให้คงอยู่เหมือนเดิม

แนวคิดและทฤษฎีนวัตกรรมการสอน

1. ความหมายของนวัตกรรมการสอน

ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเพื่อให้เกิดประสิทธิผลในชั้นเรียนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องพยายามค้นคว้าวิธีการใหม่ๆ ที่คิดค้นขึ้นในรูปแบบต่างๆ นั้น คือนวัตกรรมทางการศึกษานั้นเอง คำจำกัดความของคำว่า “นวัตกรรมทางการศึกษา” จึงหมายถึง สิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการใหม่ๆ หรือปรับปรุงของเก่าให้เหมาะสมโดยมีการทดลองหรือพัฒนาจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้ว่าจะมีผลดีในทางปฏิบัติสามารถนำไปใช้ในระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมเดช สีแสง และ คณะ, 2543) สอดคล้องกับที่ อัจฉรา ประเสริฐสิน, เทพสุดา จิตรระกูล, จอย ทองล้อมศรี (2560) อธิบายว่า นวัตกรรมทางการศึกษา คือ การสร้างสื่อใหม่ที่จะช่วยให้นักเรียน ได้รับความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้ง่าย เห็นได้จริงในการใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้ได้ ประโยชน์ในการเรียนสูงสุด เป็นได้ทั้งสื่อ สิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เน้นนวัตกรรมที่มี ลักษณะมีความน่าสนใจ เช่น มีการใช้ เกมและ ภาพประกอบเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วม ปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ ด้วยตนเองมีการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ประโยชน์ในการเรียน การสอนนวัตกรรมควรเข้าใจวิธีการใช้ได้ง่าย เพื่อง่าย ต่อความเข้าใจของ นักเรียนและสะดวกแก่ครู ที่ไม่ชำนาญด้านนวัตกรรมง่ายต่อการเตรียมการและ สะดวกในการทำวิจัยเพราะ ครูมีงานที่ต้อง รับผิดชอบมาก ลักษณะของนวัตกรรมทางการศึกษาที่ดี ควรช่วยเสริมแรงจูงใจในการเรียน ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและเข้าใจบทเรียนได้เร็วและ จดจำได้ หากเป็นสื่อออนไลน์ จะสามารถ เข้าถึงนักเรียนในยุคปัจจุบันได้ดีกว่าสื่อที่เป็นสิ่งของครุ

การทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนรู้เพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียนหลังใช้สื่อ ได้มีการทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ระหว่างการสอนกับการวิจัย ต้องมีการทดลองใช้นวัตกรรมจน มีความเชื่อมั่นและผ่านการประเมินนวัตกรรม เมื่อนำมาใช้จริงต้องเหมาะสมกับวิชาที่ใช้สอน และวัยของผู้เรียนควรเผยแพร่นวัตกรรมไปยังผู้อื่น และมีการนำผลจากการวิจัยที่ได้มาแก้ปัญหา ให้ตรงตามข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจริง นอกจากนี้ กิรติ ศษย์ยง (2552) ได้ให้ความหมายว่า นวัตกรรมเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ คิดค้น พัฒนา สามารถนำไปปฏิบัติจริงและมีการเผยแพร่ ออกสู่ชุมชนในลักษณะเป็นของใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน หรือของเก่าที่มีอยู่แต่เดิมแต่ได้รับการ ปรับปรุงเสริมแต่งพัฒนาขึ้นใหม่ให้มีมูลค่าทาง เศรษฐกิจ ในขณะที่ สำนักนวัตกรรมแห่งชาติ (เกริก ท่วมกลางและคณะ, 2555) แบ่งประเภทของ นวัตกรรมออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) ที่ประกอบไปด้วยนวัตกรรมของ ผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ กับผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้

2) นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) ที่ประกอบไปด้วยนวัตกรรมกระบวนการทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมกระบวนการทางองค์กร นวัตกรรมจึงเป็นวิธีการหรือกระบวนการ นำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ที่มีประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

แนวทางการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครูประกอบด้วย 7 ด้าน โดยแต่ละด้านมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ช่วยเสริมให้การจัดการ นวัตกรรมทางการศึกษาเป็นไปได้อย่างดียิ่งขึ้น แต่ไม่ได้เป็นขั้นตอนหรือมีลำดับก่อนหลัง ดังนั้นผู้ที่จะนำแนวทางนี้ไปใช้จึงควรพิจารณาขีดความสามารถ และดำเนินการให้ครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์สูงสุดของการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา ซึ่งรายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

1) การจัดการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการผลิตนวัตกรรม (Training) โดยการเชิญ วิทยากรที่มีความรู้ในการผลิตสื่อ นวัตกรรมมาให้ความรู้ มีบุคลากรที่สามารถให้คำปรึกษาด้าน นวัตกรรมและ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้ในการจัดการ และพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและทำวิจัยของครู

2) การส่งเสริมสนับสนุนอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม (Support Technology)

3) มีการจัดเวทีนำเสนอผลงานเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือกัน (Academic Presentation Stage)

4) มีนโยบายส่งเสริมการใช้นวัตกรรมในชั้นเรียน (Classroom Innovation Promotes) ซึ่ง ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษา สร้างความร่วมมือร่วมกับคณะครู เพื่อเข้าใจถึงเหตุผลและประโยชน์ของนวัตกรรมและการวิจัย

5) มีงบประมาณจัดทำนวัตกรรม (Budget for Innovation)

6) กำหนดจำนวนนักเรียนแต่ละห้องให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ทุกคนได้ใช้นวัตกรรมอย่างทั่วถึง (Students for Learning Innovation)

7) สร้างแรงจูงใจให้ครูในการสร้างนวัตกรรม (Motivation) เช่น ให้รางวัล การเพิ่มเงินเดือน สำหรับครูและบุคลากรที่มีผลงานด้านการวิจัยและการจัดนวัตกรรมทางการศึกษา โดยขอขยาย ของนวัตกรรมทางการศึกษาประกอบด้วย หลักสูตร การเรียนการสอน สื่อการสอน

การประเมินผลและการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) และมีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง และ รวดเร็ว จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันการศึกษาต่างๆ ต้องปรับตัวเพื่อตอบสนอง

ต่อความต้องการของ ผู้เรียน ในขณะที่เดียวกันจะต้องแข่งขันกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ทางด้าน “ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)” อีก ด้วย ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความแตกต่างในกระบวนการบริหารจัดการทาง การศึกษา และเพื่อผลิตบัณฑิต ที่มีคุณภาพออกสู่สังคม เพื่อให้ได้บุคลากร ในภาคแรงงานที่มีคุณภาพ และมีความเป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง ดังนั้นในปัจจุบัน สถาบัน การศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยความคิด สร้างสรรค์และนวัตกรรมทาง การศึกษาร่วมกัน เพื่อที่จะ สามารถดึงศักยภาพของเทคโนโลยี และ บุคลากรในภาคการศึกษาของสถาบัน ออกมาใช้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ หรือผู้สอนเอง โดยที่หลาย สถาบัน การศึกษาหรือหลายมหาวิทยาลัย ต่างมีแนวคิดและกระบวนการที่จะนำงานวิจัยและองค์ความรู้ ภายในสถาบันมาใช้พัฒนาองค์กร เพื่อให้เกิดประโยชน์เชิงธุรกิจ การศึกษา หรือก่อให้เกิด ประโยชน์เชิงนวัตกรรมได้อย่างแท้จริง ซึ่งในที่สุดแล้วกระบวนการนี้จะนำ ไปสู่การสร้าง สถาบันการศึกษายุคใหม่หรือ มหาวิทยาลัยแห่งนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์นั่นเอง โดยจะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจาก ผู้เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อภาคการศึกษา และจะส่งผลให้สถาบันการศึกษา มีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โดยสามารถ สร้างความแตกต่างที่ทำให้องค์กรเติบโตได้อย่างยั่งยืน (วรวิภา งามจันทร์, 2555)

2. ความสำคัญของนวัตกรรมการสอน

ความสำคัญของนวัตกรรมการสอน ก็คือ สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงการ ศึกษาสรุปได้ ดังนี้

2.1 เพื่อนำนวัตกรรมมาใช้แก้ปัญหาในเรื่องการเรียนการสอน เช่น

2.1.1 ปัญหาเรื่องวิธีการสอน ปัญหาที่มักพบอยู่เสมอ คือ ครูส่วนใหญ่ยังคงยึด รูปแบบการสอนแบบบรรยาย โดยมีครูเป็นศูนย์กลางมากกว่าการสอนในรูปแบบอื่น การสอนด้วย วิธีการแบบนี้เป็นการสอนที่ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในบั้นปลาย เพราะนอกจากจะทำให้ นักเรียนเกิด ความเบื่อหน่าย ขาดความสนใจแล้ว ยังเป็นการปิดกั้นความคิดและสติปัญญา ของผู้เรียนให้อยู่ในขอบเขตจำกัดอีกด้วย

2.1.2 ปัญหาด้านเนื้อหาวิชา บางวิชาเนื้อหามากและบางวิชามีเนื้อหาเป็น นามธรรมยากแก่การเข้าใจ จึงจำเป็นจะต้องนำเทคนิคการสอนและสื่อมาช่วย

2.1.3 ปัญหาเรื่องอุปกรณ์การสอน บางเนื้อหาที่มีสื่อการสอนเป็นจำนวนน้อยไม่ เพียงพอต่อการนำไปใช้ เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาได้ง่ายขึ้นจึงจำเป็น ต้อง มีการพัฒนาคิดค้นหาเทคนิควิธีการสอนและผลิตสื่อการสอนใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ทำให้ การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายได้

2.2 เพื่อนำนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาโดยการนำสิ่งประดิษฐ์หรือแนวความคิดใหม่ๆ ในการเรียน การสอนนั้น เผยแพร่ไปสู่ผู้สอนท่านอื่นๆ หรือเพื่อเป็นตัวอย่างอีกรูปแบบหนึ่งให้กับผู้สอนที่สอน ในวิชาเดียวกัน ได้นำแนวความคิดไปปรับปรุงใช้หรือผลิตสื่อการสอนใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการ พัฒนาการเรียนการสอน ต่อไป

3. ประเภทของนวัตกรรมการสอน

เกริก ท่วมกลาง และคณะ (2552) กล่าวถึงการจำแนกประเภทของนวัตกรรมการศึกษาว่า นวัตกรรมทางการศึกษาได้มีผู้คิดพัฒนาขึ้นมาเป็นจำนวนมาก สามารถจำแนกได้ดังนี้

3.1 จำแนกตามผู้ใช้ประโยชน์โดยตรง แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

3.1.1 ประเภทสื่อสำหรับครู ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู เอกสาร ประกอบการสอนเครื่องมือวัดผล อุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ

3.1.2 ประเภทสื่อสำหรับนักเรียน ได้แก่ บทเรียนสำเร็จรูป เอกสารประกอบการ เรียน ชุดฝึกปฏิบัติ ใบงาน ชุดเพลง ชุดเกม การ์ตูน

3.2 จำแนกตามลักษณะของนวัตกรรม แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

3.2.1 ประเภทเทคนิควิธีการหรือกิจกรรม เช่น บทบาทสมมุติ การสอน แบบศูนย์การ เรียนการสอนความคิดรวบยอดด้วยวิธีสอนอุปนัยและนิรนัย ฯลฯ

3.2.2 ประเภทสื่อการเรียนการสอน เช่น บทเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน ชุดสื่อ ประสม บทเรียนโมดูล วีดิทัศน์ เกม เพลง ใบงาน

3.3 การนำนวัตกรรมการสอนไปใช้ที่สนา แคมมณี (2557) อธิบายว่าการนำ นวัตกรรมการสอนไปใช้ในแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องพิจารณาลักษณะ ต่างๆ ต่อไปนี้

1. เป็นนวัตกรรมที่ไม่ซับซ้อนและยุ่งยากจนเกินไป ใช้ง่าย ใช้สะดวก
2. เป็นนวัตกรรมที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายเยอะเกินไป
3. เป็นนวัตกรรมที่สำเร็จรูป อำนวยความสะดวกในการใช้งาน
4. เป็นนวัตกรรมที่ไม่กระทบกระเทือนบริบทเดิมมากนัก
5. เป็นนวัตกรรมที่ไม่มีคนเกี่ยวข้องมากนัก
6. เป็นนวัตกรรมที่ให้ผลชัดเจน

กิดานันท์ มลิทอง (2543) ได้เสนอแนะว่าการนำนวัตกรรมไปใช้ในการจัดการ เรียนการสอน ผู้สอนต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. นวัตกรรมที่นำมาใช้นั้นต้องมีจุดเด่นที่เห็นได้ชัดเจนกว่าวัสดุ อุปกรณ์ หรือวิธีการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมากนักน้อยเพียงใด
2. นวัตกรรมนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่กับระบบหรือสภาพที่เป็นอยู่
3. มีกรณีวิจัยหรือการศึกษายืนยันแน่นอนแล้วว่า สามารถนำมาใช้ได้ดี ในสภาพสภาวะการณ์ที่คล้ายคลึงกัน
4. นวัตกรรมนั้นมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ใช้อย่างจริงจัง

4. นวัตกรรมการสอนในปัจจุบัน

วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ และปิยะนันท์ พริงน้อย (2559) อธิบายว่าการที่จะพัฒนา การศึกษาทั้งระบบโดยใช้นวัตกรรมการศึกษาซึ่งหมายถึงการทำให้ใหม่ สร้างใหม่หรือการดัดแปลง จากสิ่งใดๆ แล้วทำให้การศึกษาหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกิดผลต่อการเรียนรู้ เกิดการ เรียนรู้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่ผู้เรียน เกิดแรงจูงใจในการเรียนนั้น ต้องประกอบด้วยสิ่งที่ทำขึ้นใหม่เป็นที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงพัฒนา แก้ไข ปัญหาการศึกษาทั้งระบบ ตั้งแต่การบริหารการศึกษาหลักสูตร การเรียนการสอน วิธีการสอน และการประเมินผล ทั้งนี้ จากมาตรา 67 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ที่ได้มี บทบัญญัติ เกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรมการศึกษา คือ การที่รัฐส่งเสริมให้มีการ พัฒนาการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ที่มีคุณค่า จึงได้มีการ พัฒนานวัตกรรม การศึกษาที่จะเข้ามาช่วยแก้ปัญหาทั้งในรูปแบบการศึกษา วิจัย การทดลอง ปัจจุบันนวัตกรรมที่นำมาใช้ ส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญกับนวัตกรรมด้านสื่อการเรียนการสอน เท่านั้นในความเป็นจริงยังมีนวัตกรรมการศึกษาด้านอื่นๆ เช่น นวัตกรรมด้านหลักสูตร ด้านการ จัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการบริหารจัดการ เป็นต้น โดยต้องมีการพัฒนาร่วมกัน มีการผสมผสานซ้อนทับกันในบางเรื่อง บางประเด็นเพื่อให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด นวัตกรรมการศึกษาที่ยังคงถือว่าเป็นนวัตกรรมในปัจจุบันแม้ว่า จะมีการนำมา ใช้ในการศึกษาอย่างแพร่หลายแต่ได้มีการปรับปรุงอยู่เสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ แวดล้อมและเทคโนโลยีในปัจจุบัน ได้แก่

4.1 การเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e- learning ซึ่งเป็นนวัตกรรมด้านการ เรียนการสอนใช้การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต เอ็กสทราเน็ต หรือ ทางสัญญาณโทรทัศน์ หรือสัญญาณดาวเทียม และใช้รูปแบบ การ นำเสนอเนื้อหาสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบการเรียน การสอน เช่นคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน การสอนบนเว็บ การเรียนออนไลน์ การเรียนทางไกล ผ่านดาวเทียม ซึ่งยังคงนับว่าเป็นนวัตกรรมการศึกษาเพราะมีการพัฒนาอยู่อย่างต่อเนื่อง

4.2 ห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom) หมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่จำลองแบบเสมือนจริง เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทั่วโลกให้ความสนใจและจะขยายตัวมากขึ้น การเรียน การสอนในระบบนี้อาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โทรคมนาคม และเครือข่ายคอมพิวเตอร์เป็นหลัก เป็นการศึกษาทางไกลที่ผู้เรียนจะเรียนที่ไหนก็ได้

4.3 เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Online Social Networking) เป็นสังคมที่มีการเชื่อมโยงกันเพื่อสร้างเครือข่ายด้วยระบบออนไลน์เพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มทาง สังคมในกลุ่มที่มีความสนใจหรือมีกิจกรรมร่วมกัน จุดเด่น คือ ช่วยเรื่องการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้ได้ ในวงกว้าง หลากรูปแบบ ทั้งข้อความ รูปภาพ วิดีโอ เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้รวดเร็วและตลอดเวลา ปัจจุบันนำมาใช้ในการศึกษาการจัดการเรียนการสอน การติดต่อสื่อสาร เป็นการเสริมพลังในการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนและระหว่างผู้เรียนด้วยกัน

4.4 หุ่นยนต์ช่วยสอนหรือหุ่นยนต์อัจฉริยะ เป็นนวัตกรรมการศึกษาในการแก้ปัญหา การขาดแคลนผู้สอนในบางพื้นที่ หรือในบางสาขาวิชาที่มีความซับซ้อน วิชาที่ต้องใช้ ผู้เชี่ยวชาญ หรือวิชา ภาษาที่ต้องใช้เจ้าของภาษา

4.5 สื่อการเรียนรู้สามมิติเสมือนจริง (Virtual Reality) เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถสัมผัสประสบการณ์เสมือนจริงจากมุมมองของผู้สอนหรือผู้เชี่ยวชาญเป็นการส่งผ่านการเรียนรู้แบบสามมิติเสมือนจริงจากสถานที่และสภาพแวดล้อมจริง แบบออนไลน์ เป็นการกระตุ้นผู้เรียน ลดอุปสรรคด้านการเดินทาง ระยะทางและเวลาได้

4.6 ห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นนวัตกรรมการศึกษาในด้านการจัดการ เรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาผู้เรียนบางส่วนที่ถูกดึงไปทำกิจกรรมอื่นจนไม่สามารถเข้าห้องเรียนในชั้น ปกติได้ครบถ้วน เช่น นักกีฬา นักดนตรี นักแสดง หรือผู้ที่ทำงานนอกเวลา โดยใช้แนวคิด การเลือก เทคโนโลยีที่นำมาใช้กับผู้เรียนให้สามารถเรียนได้ในเวลาว่าง เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน และจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นตัวเชื่อม เช่น อีเมลจากผู้สอน เป็นต้น

4.7 โครงการโรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School) เป็นแนวคิดที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

4.8 โครงการโรงเรียนสิ่งแวดล้อม (Eco-school) เป็นการพัฒนาโรงเรียนทั้ง ระบบเพื่อสิ่งแวดล้อมมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนของโรงเรียนเป็นพลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อมที่มีความรู้ความเข้าใจความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น และ ของโลก และพร้อมที่เข้าไปมีบทบาทในกระบวนการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

การพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อสิ่งแวดล้อมมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนของโรงเรียนเป็นพลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อมที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักต่อ ปัญหา สิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นและของโลกส่งเสริมให้สมาชิกในโรงเรียน และชุมชนคิดค้นนวัตกรรมในการจัดการและการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมและพร้อมเข้าไปมีบทบาทในกระบวนการอนุรักษ์และ พัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนสังคมไทยปัจจุบันได้มีการคิดค้น นวัตกรรมการศึกษา ทั้งในรูปแบบสื่อ การเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน การจัด กิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนา หลักสูตรที่เหมาะสมกับสภาพการณ์กับท้องถิ่นเพื่อให้ ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงตามบริบทของสังคม การ เปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เข้ามามีบทบาทมากขึ้นเพื่อมุ่งให้บรรลุผลตาม เจตนารมณ์ ของการจัดการศึกษาให้เป็นไปตาม ปรัชญาแนวคิดที่มุ่งผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งสร้างสรรค์ให้ ผู้เรียนเกิดการ พัฒนาดนเองทั้งด้าน องค์ความรู้ ทักษะ ความสามารถตามสติปัญญาของแต่ละคนโดยผ่านสื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม การศึกษาที่หลากหลายมีการปรับเปลี่ยนบทบาทของผู้สอน ให้ผู้สอน และผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การสร้างวิธีการเรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์ (2564) การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้าน ภาษาไทย – จีน สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทยจีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศพร้อมทั้งหาค่าประสิทธิภาพ ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีนสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ ที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และ ศึกษาความพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์นิทานพื้นบ้าน ไทย-จีน สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ โดยผู้วิจัยได้สร้างหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านไทย-จีน จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ นิทานเรื่องแบ่งของ น้ำผึ้งหยดเดียว กำเนิดต้นข้าว กระต่ายตื่นตูม และม้าอริ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศเกิดความรู้ พื้นฐานทางการอ่านออกเสียงและฝึกฝนการอ่านจับใจความจากเรื่องที่อ่านไปพร้อมกับสอดแทรก วัฒนธรรมและสังคมของคนไทยในนิทานพื้นบ้าน จากผลการวิจัย แสดงให้ เห็นว่า หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ นทานพื้นบ้านไทย-จีน เป็นสื่อที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อที่ช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และผลการวิจัยสรุปได้ว่าการพัฒนา หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์และผู้เรียนมีความพึงพอใจมากเมื่อได้เรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

วรัญญา ไวยรรเทา (2563) การจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน คำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะในการอ่านคำ พื้นฐานภาษาไทยของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียนพบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

2. คุณภาพด้านการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน โดยการใช้นิทานจากคำศัพท์พื้นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.85/87.57 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 3) ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการ เรียนการเรียนรู้ โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำศัพท์พื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก

สัทญะและ เดือนเพ็ญพร ชัยภักดี (2562) การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิทาน ประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนสะกดคำที่ได้รับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิทานประกอบภาพ ก่อนเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำ คิดเป็นร้อยละ 32.92 และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนที่มีความสามารถในการเขียน สะกดคำร้อยละ 80.42 คิดเป็นร้อยละ 47.50

2. ค่าเฉลี่ยความคงทนของความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่อง ทางการเรียนรู้ที่ได้รับหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นิทานประกอบภาพ เมื่อผ่านไป แล้ว 2 สัปดาห์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.75 คิดเป็นร้อยละ 82.50 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มิ่งฟ้า พิงรัตนะมงคล (2551 : 109-112) ศึกษาวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง แฮร์รี่ พอตเตอร์: การวิเคราะห์โครงเรื่องและกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่อง ผลจากการวิจัยพบว่า โครงเรื่องมี ความขัดแย้ง ทั้งภายในและภายนอก รูปแบบโครงเรื่องประกอบด้วยจุดเริ่มเรื่อง จุดเริ่มต้นของ ปัญหาจุดวิกฤติ ปัญหา เริ่มคลี่คลายละจุดจบของปัญหา ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับโครงเรื่องรอง แบบเสริมในวรรณกรรมชุดนี้ในโครงเรื่องรองของแต่ละเล่มนั้นถูกนำมาใช้ตั้งแต่ 1 เรื่องขึ้นไป สำหรับแนวคิดเน้นว่าความกล้าหาญ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ ตลอดจนความใฝ่รู้ให้ผลดี แก่ผู้กระทำและเป็นคุณสมบัติอันดีที่วรรณกรรมชุดนี้ปลูกฝังให้กับ ผู้อ่านในระดับเยาวชน สำหรับ กลวิธีการเล่าเรื่องใช้แบบวัตถุดิบ กลวิธีการดำเนินเรื่องเป็นไปตามลำดับปฏิกิริยา กลวิธีการ สร้างความสนใจใคร่รู้ประกอบด้วยกำหนัดข้อตอนการใช้ชนิด และต่าง ๆ และการสร้าง

ปัญหาให้ตัวละครต้องหาวิธีการแก้ไขซึ่งประกอบด้วยการใช้อุบายการใช้ไหวพริบและความรู้ลึกนึ้กคิดของตัวละครการใช้เหตุประจวบหรือเหตุบังเอิญสำหรับกลวิธีการจบเรื่องนั้นมีทั้งการจบลงอย่างมีความสุขและไม่มีความสุขนอกจากนี้ จะเห็นได้ว่า เจ.เค. โรว์ลิ่งใช้ความต่อเนื่องของวรรณกรรมชุดนี้ทั้ง 7 เล่มเป็นส่วนแสดงถึงโครงเรื่องหลักและกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่องโดยรวมของวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง แฮรี่ พอตเตอร์ ด้วย

ลลิตา สุภธนสินเขมม (2551 : 166-167) ศึกษาการวิเคราะห์วรรณกรรม สำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลแวนแคว์ ปี พ.ศ. 2544-2547 ผลการวิจัยวรรณกรรม สำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลแวนแคว์ ปี พ.ศ. 2544-2547 เนื้อหาแนวคิดในเรื่องมีความหลากหลาย แต่ทุกเรื่องเน้นแนวคิดที่ต้องการสื่อถึงผู้อ่านเยาวชนเรื่องการปฏิบัติตนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมที่สอดคล้องตามหลักศาสนาพุทธเยาวชนสามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตมีความเหมาะสมกับเรื่องราวที่เขียนสำหรับเยาวชน นอกจากนี้ยังเสนอแนวคิดที่เป็นปัญหาสังคมที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างปัญหาในสังคม ยุคโลกาภิวัตน์ปัญหาวัยรุ่นปัญหาเด็กถูกทอดทิ้งปัญหา การให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมซึ่งผู้เขียนสามารถสะท้อนเรื่องราวที่ได้แนวคิดต่างๆออกมาได้อย่างสมจริงด้านกลวิธีการประพันธ์พบว่าผู้เขียนส่วนใหญ่เขียนเรื่องตามองค์ประกอบได้ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ตั้งแต่เรื่องการวางโครงเรื่องตรงไปตรงมา การเปิดเรื่องที่น่าไปสู่การดำเนินเรื่องตามลำดับ เวลาการสร้าง ความขัดแย้งในเรื่องโดยสร้างปมปัญหาและคลี่คลายปมปัญหาด้วยการปิดเรื่องได้อย่างสมจริงแบบสุภาษณาฏกรรมเพราะทำให้เด็กติดตามเรื่องได้ง่ายและมีความสุขเมื่ออ่านจบตัวละครส่วนใหญ่อยู่ในวัยเดียวกันกับผู้อ่านตัวละครเอกส่วนใหญ่เป็นเด็กผู้ชาย มีความสมจริงทำให้ผู้อ่าน เกิดอารมณ์ร่วม กับเรื่องได้ง่ายมีบางเรื่องที่ตัวละครเอกที่เป็นผู้ใหญ่ หากมีความเหมาะสมกับเนื้อเรื่องช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ง่ายบทสนทนาที่มีความสมจริงเหมาะสมกับฐานะ และบทบาทของตัวละคร และการใช้ภาษาที่เรียบง่ายชัดเจนสื่อเข้าใจง่ายและมีการใช้ภาษาพจน์ เช่น อุปมาอุปลักษ์ณ์บุคลาธิษฐาน ได้สอดคล้องกับระดับการเข้าใจของผู้อ่านที่เป็นเยาวชนจึงอาจ พัฒนาทักษะภาษาให้แก่ผู้อ่านด้านคุณธรรมจริยธรรมพบว่าผู้เขียนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในเนื้อเรื่องความเมตตามากที่สุด เพราะความเมตตาเป็น คุณธรรมที่ทำให้คนมีความเป็นมิตรไมตรีต่อกัน หวังดีต่อกันช่วยให้สังคม มีความสงบสุขนอกจากนี้ยังมีคุณธรรมต่างๆที่ปรากฏในเนื้อเรื่องผู้อ่านสามารถนำไปเป็นแบบอย่าง ในการประพฤติปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคตเพราะเยาวชนกำลังจะก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่การปลูกฝังคุณธรรมจึงเป็นสิ่งที่ มีความสำคัญ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่านิทานสำหรับเด็กสามารถนำไปเป็นสื่อ ในการเรียนการสอน และการใช้สร้างนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนได้ นอกจากนี้ยังช่วย ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงมีความสนใจสร้างนวัตกรรม

พัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ เพื่อช่วยส่งเสริม
และพัฒนาการเขียนในการสื่อสาร ได้แก่ การเขียนเล่าเรื่องได้ ถูกต้อง เหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้องค์ประกอบ ศิลปะการใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็กเพื่อพัฒนานวัตกรรมการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาวาดต่างประเทศ มีวิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
2. ประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาวาดต่างประเทศ ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีดำเนินการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การดำเนินการศึกษาข้อมูลจากนิทาน และ ระยะที่ 2 การสร้างนวัตกรรม โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อมูลในการศึกษา ดังนี้

ระยะที่ 1 การดำเนินการศึกษาข้อมูลจากนิทาน

1. เกณฑ์การคัดเลือกข้อมูลในการศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างนวัตกรรม พิจารณาดังนี้

1.1 เกณฑ์การคัดเลือกนิทานสำหรับเด็ก

1) คัดเลือกจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างนิทานที่ชนะการประกวดประเภทนิทานสำหรับเด็ก ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) 2563-2568 จำนวน 15 เรื่อง เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ ต่อไป ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ	ชื่อเรื่อง	ผู้แต่ง
1.	โรนินกับปริศนาแห่งการนอน	เกื้อกมล นิยม
2.	เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา	ปรีดา ปัญญาจันทร์
3.	เรื่องเล่าชาวชะนี	จิริยา บรอกเคลแมน และจันทร์เพ็ญ ศรีลัมพ์
4.	เมื่อมะลิผลิบาน	ศศ.สุทัศน์ ปาละมะ
5.	แมวอ้วนกับแมวพอม	ปรีดา ปัญญาจันทร์
6.	บ้านดอกไม้กับสหายนักซ่อม	กฤษณะ กาญจนภา และวชิราวรรณ ทับเสือ
7.	ตุ๊กตาของลูก	ปรีดา ปัญญาจันทร์
8.	อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต	ดิณณา ตรียานนท์
9.	แดงโมลูกโตโต	ระพีพรรณ พัฒนาเวช
10.	แมววัด	ยูโตะ ฟุคุยะ
11.	เที่ยวบ้านเพื่อนสนุกจัง	กฤษณะ กาญจนภา
12.	ครอบครัวของฮามี	กระตึก
13.	งานฉลองของไส้เดือน	ชีวัน วิสาสะ
14.	ประกาศการกับหิ่งห้อยตัวน้อย	ชาตรี แสงพุด
15.	รออีกหน่อยนะ	พี่ข้าวตู

1.2 เกณฑ์การศึกษาวเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้นิทานที่คัดเลือก จึงนำมาศึกษาวเคราะห์ตามแนวคิดดังต่อไปนี้

1.2.1 แนวคิดด้านการใช้ภาษา

- 1) การใช้คำ ได้แก่ คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน คำทักทาย คำเสริม คำร้อง และคำเรียก
- 2) การใช้ประโยค ได้แก่ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบ และ ประโยคบอกให้ทำ
- 3) การใช้ภาพพจน์ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน นามนัย อธิพจน์ ปฏิพจน์ และสัทพจน์

1.2.2 แนวคิดด้านองค์ประกอบและกลวิธีในการแต่ง

- 1) ด้านโครงเรื่อง ได้แก่ การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง และ การปิดเรื่อง

2) ด้านการสร้างตัวละคร ได้แก่ แบบสมจริง แบบอุดมคติ แบบเหนือจริงและแบบฉบับ

3) ด้านการสร้างฉาก ได้แก่ ฉากและบรรยากาศที่เด็กคุ้นเคย ฉากและบรรยากาศที่สอดคล้องกลมกลืนกับเรื่อง และ ฉากและบรรยากาศที่ช่วยสร้างความรู้และประสบการณ์

1.2.3 แนวคิดแก่นเรื่อง แบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

- 1) ความเสียสละ
- 2) ความรับผิดชอบ
- 3) ความมีเหตุผล
- 4) ความซื่อสัตย์
- 5) ความขยัน
- 6) ความเมตตากรุณา
- 7) การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- 8) ความเชื่อ

ระยะที่ 2 การสร้างและหาประสิทธิภาพนวัตกรรม

ผู้วิจัยพัฒนานวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศโดยประยุกต์ใช้โมเดลการออกแบบการเรียนการสอนแบบ ADDIE Model เมื่อผู้วิจัยนำข้อมูลวิเคราะห์มาสร้างเป็นนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ จึงนำนวัตกรรมไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย นำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลและปรับปรุงนวัตกรรมให้สมบูรณ์

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาจีนระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 15 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาเรื่องนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ใช้วิธีการศึกษาข้อมูล 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 คือเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากนิทานสำหรับเด็กที่ชนะการประกวดประเพณีนิทานสำหรับเด็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 15 เล่ม มีการจัดเก็บข้อมูลในการศึกษา 2 ขั้นตอน คือ การสร้างเครื่องมือ และการประเมินคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกข้อมูลเพื่อเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ 1 คือ องค์ประกอบ ศิลปะการใช้ภาษา ในนิทานสำหรับเด็ก ผู้วิจัยได้ออกแบบสร้างเครื่องมือมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 เครื่องมือเก็บข้อมูลโดยการสร้างตารางการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ภาษา องค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตาราง ได้แก่ ตารางการวิเคราะห์การใช้ภาษา ตารางวิเคราะห์องค์ประกอบกลวิธีการแต่ง และตารางการวิเคราะห์แก่นของเรื่อง

2. สร้างนวัตกรรมการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ชุดกิจกรรม ได้แก่ ชุดกิจกรรมที่ 1 เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 2 เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแตงนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 3 เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแตงนิทาน และชุดกิจกรรมที่ 4 ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์

3. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้นวัตกรรมการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ จำนวน 20 ข้อ

ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ออกแบบตามมาตรฐาน ADDIE Model 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นวิเคราะห์ (Analysis)

1.1.1 วิเคราะห์เนื้อหาของหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวข้องกับการเขียน

1.1.2 วิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้รวบรวมเนื้อหาจากเอกสารประกอบการเรียน หนังสือ ตำรา งานวิจัย และเว็บไซต์ โดยศึกษาเนื้อหาให้ครอบคลุม

1.1.3 วิเคราะห์ปัญหาเรื่องการเขียนของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทย และหาข้อมูลของนิทาน

1.2 ขั้นตอนออกแบบ (Design)

1.2.1 ออกแบบชุดสร้างนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ชุด กิจกรรมชุดกิจกรรมที่ 1 เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 2 เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแตงนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 3 เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแตงนิทาน และชุดกิจกรรมที่ 4 ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์

1.2.2 กำหนดเนื้อหาภายในชุดกิจกรรม

1.2.3 กำหนดโครงสร้างชุดสร้างนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์

1.2.4 ออกแบบชุดสร้างนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ โดยเลือกใช้เทคโนโลยีให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน รวมทั้งครอบคลุมเนื้อหา จุดประสงค์ ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยศึกษาจากเอกสาร บทความ เว็บไซต์การศึกษา และสื่อสังคมออนไลน์ที่มีความน่าเชื่อถือ

1.3 ขั้นตอนพัฒนา (Development)

1.3.1 สร้างชุดสร้างนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ชาวต่างประเทศ โดยมีการแปลเนื้อหาบางส่วนจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจมากยิ่งขึ้น และเสนอที่ปรึกษาตรวจสอบและให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินคุณภาพและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำชุดนวัตกรรมการไปทดลอง เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จำนวน 2 ครั้ง

1.3.2 สร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว จำนวน 20 ข้อ แล้วนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Objective Congruence) ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป นำไปใช้ในการทดลอง และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.3.3 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของการใช้สร้างนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Gating scale) ตามวิธี Likert (ลิวน์ สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538: 183-185) โดยใช้มาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ และกำหนดค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของผู้เรียนชาวต่างชาติที่มีต่อชุดการสอน ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

1.4 ขั้นตอนการทดลองใช้ (Implementation) นำชุดสร้างนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ใ้กับกลุ่มเป้าหมาย

1.5 ชั้นประเมินผล (Evaluation)

1.5.1 ประเมินผลคุณภาพชุดนวัตกรรมการเสริมทักษะการอ่านสำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

1.5.2 ประเมินผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของผู้เรียนจากชุดนวัตกรรมการเสริมทักษะการอ่านสำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

1.5.3 ประเมินผลความพึงพอใจจากแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดนวัตกรรมการเสริมทักษะการอ่านสำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ หากค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กำหนดแบบแผนการวิจัย

โดยการนำผลการศึกษานิทานสำหรับเด็กที่ชนะการประกวดประเพณีนิทานสำหรับเด็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 15 เล่ม นำข้อมูลที่ได้ ใช้สร้างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ 4 ชุดกิจกรรม ได้แก่ ชุดกิจกรรมที่ 1 เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 2 เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแต่งนิทาน ชุดกิจกรรมที่ 3 เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแต่งนิทาน และชุดกิจกรรมที่ 4 ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

1.1 กำหนดจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 4 หน่วยการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผนการเรียนรู้

1.2 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบทดสอบแบบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ทั้งหมด 20 ข้อ 20 คะแนน

1.3 ดำเนินการทดลองโดยให้กลุ่มเป้าหมายศึกษานวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ มีการอธิบายวิธีการใช้งานของชุดนวัตกรรมการประเมินความพร้อมของผู้เรียน

1.4 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ทั้งหมด 20 ข้อ 20 คะแนน

1.5 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียน โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

1.6 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิจัย ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ตามเกณฑ์ 70/70 โดยใช้สูตร E_1/E_2

โดยขั้นตอนการหาประสิทธิภาพมีดังนี้

1. คำนวณจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนในชุดกิจกรรมทั้งหมด 4 หน่วยการเรียนรู้ โดยรวบรวมคะแนนของผู้เรียนมาคำนวณหาคะแนนเฉลี่ย และค่าร้อยละ เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 70 ตัวแรก หรือ E_1

2. คำนวณจากการให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ แบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน โดยนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน 70 ตัวแรก หรือ E_2

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบของกลุ่มเป้าหมายระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) จากการเรียนด้วยนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.1 การหาค่าความเที่ยงตรง โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (สมนึก ภัททิษชนี, 2546 : 221) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชา
 ทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การหาค่าความยาก (Difficulty : P) โดยใช้สูตรการหาค่าความยาก (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2549 : 78) ดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากของข้อสอบ

R แทน จำนวนผู้ตอบถูก

N แทน จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

2. การหาคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ t-test (สมนึก ภัททิษชนี และคณะ, 2548 : 92) โดยใช้สูตร

$$T = \frac{\bar{x}_H - \bar{x}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2 + S_L^2}{N}}}$$

T แทน อำนาจจำแนก

$\bar{x}_H$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{x}_L$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

N แทน ค่าจำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำซึ่งมีจำนวนเท่ากัน

3. การหาประสิทธิภาพของ

ชุดนวัตกรรมเสริมทักษะการอ่านสำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E1/E2 (เพชฌัญญู กิจระการ, 2544 : 49) ดังนี้

$$E1 = \frac{\sum(\frac{x}{A})}{N} \times 100$$

เมื่อ E1 แทน คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดจากการทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบระหว่างเรียนจากบทเรียน

X แทน คะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบระหว่างเรียนของผู้เรียนแต่ละคน

A แทน คะแนนเต็มของบททดสอบหรือแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E2 = \frac{\sum \frac{Y}{B}}{N} \times 100$$

เมื่อ E2 แทน คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดจากการทำแบบทดสอบหลังการเรียน

Y แทน คะแนนที่ได้จากการทำแบบสอบถามหลังการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหรือแบบฝึกหัดหลังเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

4. สถิติพื้นฐาน

4.1 การหาร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2551 : 23) ดังนี้

$$P = \frac{fx100}{N}$$

เมื่อ P	แทน	ร้อยละ
F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

4.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2551 : 27) ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ X	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษานวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์นิทานสำหรับเด็กที่ชนะการประกวดประเพณีนิทานสำหรับเด็กของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ จำนวน 15 เล่ม เพื่อสร้างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ และทดลองใช้นวัตกรรมกับกลุ่มประชากร คือ นักศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 15 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 ผู้วิจัยนำเสนอผลวิจัยดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การใช้ภาษา องค์ประกอบ กลวิธีการแต่ง และแก่นเรื่อง ในนิทานสำหรับเด็ก
2. การสร้างนวัตกรรมการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ
3. ความพึงพอใจของนักศึกษาชาวต่างประเทศหลังการใช้นวัตกรรม

ผลการวิเคราะห์การใช้ภาษา องค์ประกอบกลวิธีการแต่ง และแก่นเรื่อง ในนิทานสำหรับเด็ก

การศึกษาวินิจฉัยนิทานสำหรับเด็ก ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) 2563-2568 จำนวน 15 เรื่อง ซึ่งถือนิทานที่ได้รับรางวัลเหล่านี้ ได้รับการยกย่องว่ามีเนื้อหาที่ดี มีคุณภาพ และส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน ดังนั้นในการศึกษาวินิจฉัยการใช้ภาษา องค์ประกอบกลวิธีการแต่ง และแก่นเรื่อง จึงเหมาะที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับชาวต่างประเทศได้

จากการวิเคราะห์การใช้ภาษา องค์ประกอบกลวิธีการแต่ง และแก่นเรื่อง ในนิทานสำหรับเด็ก สามารถแยกผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. การใช้ภาษา
 - 1.1 การใช้คำ
 - 1.1.1 คำประสม
 - 1.1.2 คำซ้อน
 - 1.1.3 คำซ้ำ
 - 1.1.4 การใช้คำพ้อง

- 1.1.5 การใช้คำเสริม
- 1.1.6 การใช้คำร้อง
- 1.1.7 การใช้คำเรียก
- 1.2. การใช้ประโยคตามเจตนาของผู้ส่งสาร
 - 1.2.1 ประโยคแจ้งให้ทราบ
 - 1.2.2 ประโยคถามให้ตอบ
 - 1.2.3 ประโยคบอกให้ทำ
- 1.3. การใช้ภาพพจน์
 - 1.3.1 อุปมา
 - 1.3.2 อุปลักษณ์
 - 1.3.3 บุคลาธิษฐาน
 - 1.3.4 อธิพจน์
 - 1.3.5 สัทพจน์
- 2. องค์ประกอบและกลวิธีการแต่ง
 - 2.1 โครงเรื่อง
 - 2.1.1 การเปิดเรื่อง
 - 2.1.2 การดำเนินเรื่อง
 - 2.1.3 การปิดเรื่อง
 - 2.2 การสร้างตัวละคร
 - 2.2.1 ความสมจริง
 - 2.2.2 แบบอุดมคติ
 - 2.2.3 แบบเหนือจริง
 - 2.2.4 ตัวละครแบบฉบับ
 - 2.3 การสร้างฉาก
 - 2.3.1 ฉากและบรรยากาศที่คุ้นเคย
 - 2.3.2 ฉากและบรรยากาศที่สอดคล้องกับเรื่อง
 - 2.3.3 ฉากและบรรยากาศที่ช่วยสร้างเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับเด็ก
- 3. แก่นเรื่อง
 - 3.1 ความเสียสละ
 - 3.2 ความรับผิดชอบ

- 3.3. ความมีเหตุผล
- 3.4. ความซื่อสัตย์
- 3.5. ความขยัน
- 3.6. ความเมตตากรุณา
- 3.7. การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- 3.8. ความเชื่อ

ผลการศึกษาวิเคราะห์การใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็ก

การใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็กเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจ ความเพติดเพลิน และการเรียนรู้ของเด็ก โดยเฉพาะในวัยเริ่มต้นเรียนรู้ภาษา ซึ่งการใช้ภาษาที่เหมาะสมจะช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา การคิดวิเคราะห์ จินตนาการ และคุณลักษณะทางอารมณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์การใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็ก 3 ด้าน ได้แก่ การใช้คำ การใช้ประโยค และ การใช้ภาพพจน์ มีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. การใช้คำ

นิทานสำหรับเด็กเป็นวรรณกรรมที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กทั้งในด้านภาษา จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะในช่วงวัยปฐมวัยซึ่งเป็นช่วงแห่งการเรียนรู้ที่รวดเร็ว เด็กจะซึมซับภาษาและแบบแผนการใช้คำจากนิทานที่ได้รับฟังหรืออ่านอย่างต่อเนื่อง คำศัพท์ที่ใช้ต้องอยู่ในขอบเขตความเข้าใจของเด็ก ใช้โครงสร้างภาษาที่เรียบง่าย มีจังหวะคำที่ชัดเจน หรือมีลักษณะคล้องจองเพื่อช่วยให้เด็กจดจำและพัฒนาทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ดีขึ้น จากการศึกษาวิเคราะห์พบการใช้คำ 7 ประเภท ได้แก่ คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ การใช้คำทักทาย การใช้คำเสริม การใช้คำร้อง และ การใช้คำเรียก กล่าวดังต่อไปนี้

1.1 คำประสม

สนอง สิริกุลวัฒนา (2546 : 110) สุดา สุทธิธรรม (2542 : 53) และวัลยา ช่างขวัญยืน และคณะ (2564 : 31-32) กล่าวถึงคำประสมสรุปได้ว่า คำประสมเกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาประสมกัน ทำให้เกิดคำที่มีความหมายใหม่ขึ้น ไม่สามารถแปลตรงตามคำเดี่ยวแต่ละคำได้โดยตรง แต่ยังคงเก็บความหมายเดิมอยู่ คำประสมมักเป็นคำนามหรือคำกริยา ซึ่งพบจากนิทานสำหรับเด็กมีดังนี้

1.1.1 คำประสมที่ใช้เป็นคำนาม คือคำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมารวมกันแล้วทำหน้าที่เป็น คำนาม (คือเป็นชื่อของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ หรือสิ่งนามธรรม) โดยคำประสมเหล่านี้มักมีความหมายใหม่ที่แตกต่างจากคำดั้งเดิมบางส่วนหรือทั้งหมด

ก. คำตัวตั้งเป็นนามและคำขยายเป็นวิเศษณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“**แมวอ้วน**ชอบ**ลูกบอลลูกใหญ่**” (แมวอ้วนกับแมวพอม : 6)

“**เจ้าชายน้อย**จี**ช่างตัวใหญ่**” (เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา : 10)

“...ที่**พื้นดิน**มี**สัตว์อันตราย**หลบซ่อนอยู่ตลอด” (เรื่องเล่าชาวชะนี : 29)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่เป็นคำนาม ตามด้วยคำขยายที่เป็นคำวิเศษณ์เมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคำนาม

ข. คำตัวตั้งเป็นนามและคำขยายเป็นกริยา บางทีมีนามมารับด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“**ลูก**ชอบ**มาก**ของ**ฝาก**จาก**แม่**จำ ” (ตุ๊กตาของลูก: 3)

“**ชั้น**หนึ่ง**มี**ฝูง**หิ่งห้อย**” (ประกาศารกับหิ่งห้อยตัวน้อย : 7)

“**พระ**บิณฑบาต**กลับ**มาพร้อมกับ **ลูก**ก็**และ****ข้าว****จี**” (แมววัด : 31)

“**ไฟ****ฉาย**ส่อง**ความ**กลัว ” (อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต: 183)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่เป็นคำนาม ตามด้วยคำขยายที่เป็นคำกริยาเมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคำนาม

ค. คำตัวตั้งเป็นนามและคำขยายเป็นนามด้วยกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“**กล้วย****ไข่**สุก**แล้ว** **กิน**ได้**ทันที**” (งานฉลองไส้เดือน : 9)

“**หลวงพี่**ก็**เห็น****ลูกแมว** 2 ตัว” (แมววัด : 85)

“...นักวิจัย**เข้า**ไป**ศึกษา**บรรดา**สัตว์ป่า**” (เรื่องเล่าชาวชะนี: 13)

“**เจ้าชายน้อย**ตื่น**ตื่น** ไม่เคย**เห็น****ดอกไม้**มากมาย**เช่น**นี้**มาก่อน**”

(เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา : 18)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่เป็นคำนาม ตามด้วยคำขยายที่เป็นคำนามเมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคำนาม

ง. คำตัวตั้งที่ไม่ใช่คำนามและคำขยายก็ไม่จำกัด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“**ควัน**จาก**หลังคา**จะ**กลายเป็น**รูป**ดอกไม้**”

(อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต : 39)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่ไม่ใช่คำนาม คือคำว่า “หลัง”เป็นคำวิเศษณ์ ซึ่งราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 1314) ให้ความหมายคือ ส่วนที่ตรงข้ามกับหน้า

และตามด้วยคำขยายที่ไม่จำกัดคือคำว่า "คา" เป็นคำกริยา ความหมายคือ ค้างติดอยู่ เมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคำนาม หมายถึงส่วนบนของเรือน

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นการใช้คำประสม โดยการนำคำนามกับคำวิเศษณ์ คำนามกับคำกริยา คำนามกับคำนามและคำนามกับคำชนิดอื่น ๆ มาประสมกัน ทำให้เกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ แต่มีเค้าความหมายของคำเดิมอยู่ ซึ่งคำประสมที่ได้นำไปใช้เป็นคำนามเพื่อใช้เรียกชื่อคน สัตว์ สิ่งของหรือสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

1.1.2 คำประสมที่ใช้เป็นคำคุณศัพท์

ก. คำที่ตั้งเป็นนามและคำขยายเป็นคุณศัพท์หรืออื่น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"แมวอ้วนกินเยอะ

(แมวอ้วนกับแมวผอม : 4)

“ โรนิน คือชื่อของแมวสีดำตัวไม่เล็กไม่ใหญ่

(โรนินกับปริศนาแห่งการนอน : 2)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่เป็นคำนาม ตามด้วยคำขยายที่เป็นคุณศัพท์หรืออื่น ๆ เมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคำคุณศัพท์

ข. คำที่ตั้งเป็นคำวิเศษณ์และคำขยายเป็นคำนาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

" เจ้าชายน้อยรับคำอย่างเต็มใจ" (เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา: 13)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่เป็นคำวิเศษณ์ ตามด้วยคำขยายที่เป็นคำนามเมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคุณศัพท์

ค. คำที่ตั้งเป็นบุพบทและคำขยายเป็นคำนามหรืออื่น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

" ฮามีหันมองไปข้างหน้า..."

(ครอบครัวของฮามี: 1)

" โรนินออกไปทำอะไรในเวลากลางคืน "

(โรนินกับปริศนาแห่งการนอน: 7)

"แมวอ้วนคิดในใจ "

(แมวอ้วนกับแมวผอม: 8)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่เป็นคำบุพบท ตามด้วยคำขยาย ที่เป็นคำนามหรืออื่น ๆ เมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคำคุณศัพท์

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการนำคำนามกับคำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์กับคำนาม คำบุพบทกับคำนามหรือคำชนิดอื่น ๆ มาประสมกัน ก่อให้เกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่แต่ยังคงเค้าความหมายของหน่วยคำเดิมอยู่ โดยคำประสมที่เกิดขึ้นได้นำไปใช้เป็นส่วนขยายเพื่อเพิ่มความชัดเจนและความเข้าใจในเนื้อเรื่องให้ดียิ่งขึ้น"

1.1.3 คำประสมที่ใช้เป็นคำคุณศัพท์หรือคำนาม

ก. คำตัวตั้งเป็นคำนามชื่ออวัยวะของร่างกาย คำขยายเป็นคำนาม กริยาหรือคุณศัพท์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"ลุงคุณเป็น**คนใจดี**" (เมื่อมะลิผลิบาน : 8)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่เป็นคำนามที่เป็นชื่ออวัยวะตามด้วยคำขยายที่เป็นคำคุณศัพท์ เมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคำคุณศัพท์ที่มีลักษณะเปรียบเทียบ

ข. คำตัวตั้งเป็นคำนามอื่น ๆ คำขยายเป็นคำกริยาหรือคำนาม ที่มีลักษณะนำมาใช้เป็นอุปมาเปรียบเทียบได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"พ่อแม่ที่มีลูกไม่ดี ก็เหมือนมี**ลูกกระเบิด**ในบ้าน" (แม่วัด : 63)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่เป็นคำนามที่มีลักษณะใช้ในการเปรียบเทียบ ตามด้วยคำขยายที่เป็นคำนามหรืออื่น ๆ เมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็น คุณศัพท์

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการนำคำนามชื่ออวัยวะของร่างกายกับคำนาม คำนามอื่น ๆ ที่มีลักษณะอันจะนำมาใช้เป็นอุปมาเปรียบเทียบกับคำกริยาหรือคำนาม มาประสมกัน ทำให้เกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ แต่มีเค้าความหมายของคำเดิมอยู่ ซึ่งคำประสมที่ได้นำไปใช้เป็นคำคุณศัพท์หรือคำนามเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบให้เห็นลักษณะที่เหมือนกันหรือต่างกัน

1.1.4 คำประสมที่ใช้เป็นคำกริยา

ก. คำตัวตั้งเป็นคำกริยา คำขยายเป็นนาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"...มี**ประกาย**คานเก่าๆ ทุกคืนคอย**ส่องแสงไฟ**"

(ประกายคานกับหิ่งห้อยตัวน้อย : 3)

"...ครู**ขออนุญาต**นะจ๊ะ" (เมื่อมะลิผลิบาน : 13)

"วันที่อากาศดี พี่หมี พี่แมว **ออกเดินทาง**ไปเที่ยวบ้านเพื่อน"

(เที่ยวบ้านเพื่อนสนุกจัง: 1)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่เป็นคำกริยา ตามด้วยคำขยายที่เป็น นาม เมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคำกริยา

ข. คำตัวตั้งเป็นคำกริยา คำขยายเป็นคำนามที่เป็นชื่ออวัยวะของร่างกาย มีความหมายไปในเชิงอุปมา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"คุณ**สลด**วางแผนกระเบื้องอย่าง**ตั้งใจ**" (บ้านดอกไม้กับสหายนักซ่อม: 11)

"...รอจังหวะที่เจ้าถิ่นเคลื่อนตัวออกไปไกล " (เรื่องเล่าชาวชะนี : 47)

"ฉันทกใจมาก" (แม่วัด: 31)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่เป็นคำกริยา ตามด้วยคำขยายเป็นคำนามเมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์

ค. คำตัวตั้งเป็นบุรพบท คำขยายเป็นคำนาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"คำสอนของหลวงพี่โก๋จะอยู่ในใจฉันเสมอ" (แม่วัด: 224)

"ได้ดินพวกไส้เดือนเริ่มเลี้ยงฉลองกันอย่างเอร็ดอร่อย" (งานฉลองไส้เดือน : 21)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำประสมที่ประกอบด้วยคำแรกที่เป็นคำบุรพบท ตามด้วยคำขยายเป็นคำนามเมื่อนำมารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคำกริยาวิเศษณ์

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการนำคำคุณศัพท์กับคำนาม คำกริยากับคำนาม และคำบุรพบทกับคำนาม มาประสมกัน ทำให้เกิดคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ แต่มีเค้าความหมายของคำเดิมอยู่ ซึ่งคำประสมที่ได้นำไปใช้เป็นคำกริยาวิเศษณ์เพื่อใช้ประกอบคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ด้วยกันทำให้ลักษณะอาการของคำนามและสรรพนามที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.2 คำซ้อน

ประเสริฐ ณ นคร. (2526: 63) ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 263) และ วัลยา ช้างขวัญยืน และคณะ (2564 : 57) กล่าวถึงคำซ้อนสรุปได้ดังนี้ คำซ้อน หมายถึง คำที่เกิดจากการนำคำเดี่ยวสองคำที่มีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน หรือมีเสียงคล้ายกัน มาซ้อนเข้าคู่กันเพื่อบรรยายความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยคำซ้อนที่เกิดขึ้นจะยังคงสะท้อนความหมายของคำเดิม และไม่เปลี่ยนแปลงแก่นสารของความหมายนั้น ทั้งนี้ อาจเกิดความหมายใหม่เล็กน้อยในเชิงเสริมหรือน้ำหนัก แต่ยังคงอยู่ในทิศทางเดียวกับคำตั้งต้น ซึ่งคำซ้อนแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือคำซ้อนเพื่อความหมายและคำซ้อนเพื่อเสียง พบจากนิทานสำหรับเด็ก ดังนี้

1.2.1 คำซ้อนเพื่อความหมาย คือการนำคำเดี่ยวที่มีความหมายใกล้เคียงกัน คล้ายคลึงกันหรือเป็นไปในทำนองเดียวกันหรืออาจจะตรงข้ามกันได้ และเป็นคำที่ใช้ในภาษามาซ้อนเข้าคู่กัน ซึ่งมีลักษณะการสร้างคำดังนี้

ก. คำซ้อนที่มีความหมายเหมือนกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"เจ้าชายน้อยมีเกะน้อยเลี้ยงอยู่ในกล่องใบเล็กจิ๋ว"

(เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา: 11)

"หนูเป็นเด็กน่ารักแถมโต"

(เมื่อมะลิผลิบาน : 1)

"เขาให้อาณาเขตกว้างไกล"

(เรื่องเล่าชาวนา : 7)

จากตัวอย่างข้างต้นคำที่นำมาเข้าคู่กันมีความหมายเหมือนกันทั้งสองคำ ตัวอย่าง

เช่น เล็กจิ๋ว*

ราชบัณฑิตยสถาน (2554: 716) ให้ความหมายของคำว่า ปราด หมายถึง อาการที่เดินหรือวิ่งตรงเข้าไปอย่างหรือออกมาอย่างรวดเร็ว

ราชบัณฑิตยสถาน (2554: 756) ให้ความหมายของคำว่า เปรียว หมายถึง ไม่เชื่อใจ ว่องไว

คำว่า ปราด และ เปรียว มีความหมายเหมือนกันคือความไว เมื่อนำมาเข้าคู่กันจะได้ความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งราชบัณฑิตยสถาน (2554: 716) ให้ความหมายของ ปราดเปรียว หมายถึง ว่องไว คล่องแคล่ว

ข. คำซ้อนที่มีความหมายคล้ายกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"เราต้องพึ่งผลไม้จากป่า และป่าจะเติบโตอย่างสมบูรณ์ได้ก็ต้องพึ่งพาเรา"

(เรื่องเล่าชาวนา : 21)

"พวกเรากินกันอิ่มแล้วล้างถ้วยชาม..."

(งานฉลองใต้ถุน : 21)

"ความแห้งแล้งครอบคลุมไปทั่ว"

(เรื่องเล่าชาวนา : 9)

"และดูพระจันทร์เคียงกันทุกค่ำคืน"

(แมวอ้วนกับแมวผอม : 23)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการนำคำที่มีความหมายคล้ายกันทั้งสองคำมาเข้าคู่กันทำให้ได้คำใหม่และความหมายที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น เติบโต

ราชบัณฑิตยสถาน (2554: 515) ให้ความหมายของคำว่า เติบ หมายถึง มากเกินสมควร

ราชบัณฑิตยสถาน (2554: 518) ให้ความหมายของคำว่า โต หมายถึง ใหญ่ มีขนาดใหญ่

คำว่า "เติบโต" และ "โต" เป็นคำที่มีความหมายคล้ายกัน โดยเฉพาะเมื่อใช้กล่าวถึงลักษณะบางประการที่ก่อให้เกิดความรู้โตขึ้น เช่น ร่างกายเติบโต ต้นไม้เติบโต

1.2.2 คำซ้อนเพื่อเสียง หมายถึง คำซ้อนที่มุ่งเน้นความสอดคล้องของระบบเสียงเป็นสำคัญ โดยคำที่นำมาประกอบกันไม่จำเป็นต้องมีความหมายสัมพันธ์กัน แต่ต้องมีเสียงที่สัมผัสหรือกลมกลืนกันเพื่อความสละสลวย คำซ้อนประเภทนี้อาจเกิดจากการประสมคำที่ไม่มี ความหมายปรากฏชัดในตัวเอง ทั้งในส่วนคำหน้าหรือคำหลัง หรืออาจมีความหมายเพียงบางส่วน ดังมีลักษณะดังนี้

ก. คำซ้อนที่สร้างขึ้นจากคำที่มีความหมายเฉพาะคำต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"...แต่ละตัวดูขยันทันแข็งจัง " (โรนินกับปริศนาแห่งการนอน: 22)

"..พ่อเคลื่อนตัวอย่างคล่องแคล่ว" (เรื่องเล่าชาวชะนี: 19)

" วันนพรงนี้มีอะไรให้เล่นเยอะเยะเลยนะ" (บ้านตอไม้กับสหายนักซ่อม: 17)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการนำคำ 2 คำที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงเดียวกันมาเข้าคู่กัน และเป็นคำที่มีความหมายเฉพาะคำต้นหรือคำแรก มาเข้าคู่กับคำหลังที่ไม่มี ความหมายทำให้ได้คำใหม่มีและความหมาย ตัวอย่างเช่น คล่องแคล่ว

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 236) ให้ความหมายของคำว่า คล่อง หมายถึง สะดวก ว่องไวไม่ฝืด ไม่ติดขัด ส่วนคำว่า แคล่ว เป็นคำที่ไม่มี ความหมาย

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 236) ให้ความหมายของคล่องแคล่ว หมายถึง ว่องไว สามารถทำได้รวดเร็ว

คำว่า คล่อง กับ แคล่ว เป็นคำมีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกันคือ คล จึงเป็นคำพ้องเสียง ซึ่งเป็นคำพ้องเสียงที่สร้างขึ้นจากคำต้นที่มีความหมาย และคำหลังที่เป็นคำไม่มีความหมาย เมื่อนำมาเข้าคู่กันทำให้ได้คำใหม่เกิดขึ้น

ข. คำซ้อนที่สร้างขึ้นจากคำที่มีความหมายเฉพาะคำท้าย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จากการศึกษาเรื่องคำซ้อนพบว่า คำซ้อนที่ผู้เขียนใช้ส่วนใหญ่เป็นคำซ้อนเพื่อ ความหมายที่มีความหมายทำนองเดียวกันมากที่สุด เพื่อให้เห็นลักษณะอาการของสิ่งที่กล่าวถึงได้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

"..กำลังเคลื่อนตัวอย่างรวดเร็ว" (เรื่องเล่าชาวชะนี: 24)

" คุณลุงบาบูนับซ้ำๆ ด้วยความระมัดระวัง" (เที่ยวบ้านเพื่อนสนุกจัง : 3)

"..ผมจะไม่ยอมให้ใครมาแย่งบ้านของเราเด็ดขาด" (เรื่องเล่าชาวชะนี: 25)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการนำคำ 2 คำที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงเดียวกันมาเข้าคู่กัน และเป็นการสร้างคำจากคำต้นที่ไม่มีความหมาย มาเข้าคู่กับคำหลังที่มีความหมายทำให้ได้คำใหม่มีความหมายที่ใหม่แตกต่างไปจากคำเดิม ตัวอย่างเช่น รัมมดระวัง คำว่า รัมมด เป็นคำที่ไม่มีความหมาย

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 982) ให้ความหมายของคำว่า ระวัง หมายถึง คอยดู

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 981) ให้ความหมายของคำว่า รัมมดระวัง หมายถึง ดูแลให้ปลอดภัย รัมมด กับคำว่าระวัง เป็นคำที่พยางค์แรกใช้เหมือนกัน คือ ระ และพยางค์สุดท้ายไม่หัน อาภาสใช้เหมือนกัน ทำให้มีเสียงสอดคล้องกันเป็นคำพ้องเสียงซึ่งสร้างจากคำต้นที่ไม่มีความหมาย และคำ ท้ายเป็นคำที่มีความหมาย

จากการศึกษาเรื่องคำซ้อนพบว่า คำซ้อนที่ผู้เขียนใช้ส่วนใหญ่เป็นคำซ้อนเพื่อให้ความหมายที่มีความหมายทำนองเดียวกันมากที่สุด เพื่อให้เห็นลักษณะอาการของสิ่งที่กล่าวถึงได้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

1.3 คำซ้ำ

สนอง ศิริกุลวัฒนา (2546: 104) ได้ให้คำนิยามของคำซ้ำไว้ว่า หมายถึง การนำคำมูลคำเดียวกันมากล่าวซ้ำเป็นครั้งที่ 2 เพื่อวัตถุประสงค์ในการเน้นน้ำหนักของความหมายให้เด่นชัดยิ่งขึ้น หรือเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ที่แตกต่างไปจากความหมายเดิมของคำมูลเดิม ทั้งนี้ กระบวนการสร้างคำซ้ำมีลักษณะคล้ายคลึงกับการสร้างคำซ้อน ทว่าเป็นการนำคำเดิมมาซ้ำกัน โดยใช้เครื่องหมายไม่ยมก (๓) กำกับในส่วนท้าย ซึ่งมีลักษณะสำคัญดังนี้

1.3.1 คำซ้ำที่ซ้ำคำนาม แสดงพหูพจน์ บอกว่านามนั้นมีจำนวนมากกว่าหนึ่ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"...ภารกิจของโรนินกับเพื่อนๆ " (โรนินกับปริศนาแห่งการนอน: 24)

" คุณตาดีใจที่มีเพื่อนๆ มาบ้าน " (บ้านดอกไม้กับสหายนักซ่อม: 9)

"แต่ฉันยังต้องเลี้ยงลูกๆ อยู่" (แมววัด: 19)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการซ้ำคำนาม ที่แสดงจำนวนมากกว่าหนึ่ง เช่น "...ภารกิจของโรนินกับเพื่อนๆ " เป็นการซ้ำคำนามว่า เพื่อน แสดงให้เห็นว่าเพื่อนที่กล่าวถึงมีมากกว่าหนึ่งคน หรือ ลูกๆ เมื่อซ้ำแล้วหมายถึงมีลูกมากกว่าหนึ่งคน

1.3.2 คำซ้ำที่ซ้ำคำขยายนาม แสดงพหูพจน์ หรือเน้นลักษณะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"เมื่อดึกๆ จะตกบนมือของทุกคน " (อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต: 39)

"..จับพวกเราใส่กรงเล็กๆ " (เรื่องเล่าชาวชะนี: 49)

"แมวอ้วนนอนที่นอนใหญ่ๆ หนาๆ" (แมวอ้วนกับแมวผอม : 23)

"เหล่าหนูปีนขึ้นไปดูผลไม้ใกล้ๆ" (รออีกหน่อยนะ : 13)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการซ้ำคำขยายของคำนาม ตัวอย่างเช่น “..จับพวกเราใส่กรงเล็กๆ” คำว่า เล็ก เป็นคำขยายของคำว่า กรง ซึ่งเป็นคำนาม และเป็นการเน้นลักษณะของกรงว่ามีขนาดเล็ก

1.3.3 คำซ้ำที่ซ้ำคำขยาย นามหรือสรรพนาม แสดงความไม่เจาะจง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"ภาษาคือตัวตนของประเทศต่าง ๆ " (อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต: 75)

"หนังสือต้องเคยเห็นความใจดีของเด็กๆ " (อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต: 119)

"เธอจะหยุดคิดเรื่องอื่นๆ" (แม่วัด: 129)

"...ฝูงผึ้งบินมาหึ่งๆ และมีตัวอื่นๆ อีกมากมาย" (บ้านต่อไม้กับสหายนัก

ซ่อม: 3)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการซ้ำคำขยายของคำนาม ตัวอย่างเช่น " ...ฝูงผึ้งบินมาหึ่งๆ และมีตัวอื่นๆ อีกมากมาย" คำว่า อื่น ๆ เป็นคำซ้ำที่ขยายคำนาม ที่ใช้เรียกสัตว์ และเป็นการแสดงความไม่เจาะจงว่าสัตว์ที่ตามมามีสัตว์อะไรบ้าง

1.3.4 คำซ้ำที่ซ้ำคำบุรพบท หรือคำขยาย ใช้ขยายกริยาบอกความแน่นเมื่อเป็นคำสั่ง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แม่อีกยังเฝ้าดูเธออยู่ใกล้ๆ” (เรื่องเล่าชาวชะนี: 28)

"แต่พอหันไป เขาก็อยู่ข้างๆ ฉันเรียบร้อยแล้ว" (แม่วัด: 31)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการซ้ำคำบุรพบท คือคำว่า ใกล้ๆ ที่ขยายคำกริยาในประโยคเป็นการเน้นให้เห็นลักษณะว่าอยู่ใกล้กันมาก

1.3.5 คำซ้ำที่ซ้ำคำนาม คำกริยา หรือคำขยาย ความหมายจะต่างออกไปไม่เนื่องจากความหมายเดิม ใช้เป็นคำขยาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"...ฝูงผึ้งบินมาหึ่งๆ และมีตัวอื่นๆ อีกมากมาย" (บ้านต่อไม้กับสหายนัก

ซ่อม: 3)

จากตัวอย่างเป็นคำซ้ำที่ซ้ำคำขยาย คือคำว่า หึ่ง ซึ่งเป็นคำขยายของคำว่า ดัง ซึ่งความหมายของคำว่า หึ่ง หมายถึง อาการที่กลิ่นกระจายไป (มักใช้ในทางไม่ดี) เช่น มีกลิ่นเหม็นมาก แต่เมื่อเป็นคำซ้ำราชบัณฑิตยสถาน (2546:1339) ให้ความหมายของคำว่า หึ่ง ๆ หมายถึง เสียงดังเช่นนั้นอย่างเสียงหึ่ง เสียงผึ้งหรือแมลงภู่เป็นต้นบิน ซึ่งมีความหมายต่างไปจากความหมายเดิม

จากการศึกษาเรื่องคำซ้ำพบว่า รูปแบบที่ปรากฏส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็น ส่วนขยายคำนาม เพื่อแสดง นัยแห่งความไม่เฉพาะเจาะจง การใช้คำซ้ำในบริบทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำใจความและ

สร้างมโนภาพให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการสื่อสารที่มีน้ำหนักมากกว่า การใช้คำเดียวในรูปประโยค

1.4 การใช้คำทักทาย

นววรรณ พันธุมธา (2527: 227) กล่าวถึงการใช้คำในการทักทายไว้ว่า ในการใช้ภาษา พุคหมักใช้คำทักทาย เช่น สวัสดิ์ เป็นไง เฮีย ว่าไง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“สวัสดิ์จะกระต่ายน้อย เจ้าลาย” พี่หมักทักทาย (เที่ยวบ้านเพื่อน
สนุกจัง : 8)

“สวัสดิ์จ๊ะ เธอมาจากที่ไหนหรือจ๊ะ” (เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา : 2)

จากการศึกษาเรื่องคำทักทายพบว่า คำทักทายจะแทรกอยู่เพราะบทสนทนาของตัวละคร ตัวละครที่ต้องการสนทนากับตัวละครตัวอื่นจะกล่าวคำทักทายก่อน

1.5 การใช้คำเสริม

นววรรณ พันธุมธา (2527: 228) กล่าวถึงการใช้คำเสริมไว้ว่า คำที่เสริมเข้าไปในประโยคเพื่อเจตนาของผู้ส่งสารที่ต้องการบอกเล่า สิ่ง ขอร้อง ถาม หรือบอกสถานภาพของผู้พูดกับผู้ฟังว่าเสมอกัน หรือต่างกัน บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังว่าสนิทสนมกันหรือไม่คำที่ปรากฏได้แก่ นะ นา น้า มั่ง ละ นะลิ ละลิ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เธอเป็นอะไรหรือจ๊ะ” (เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา : 16)

“คุณแม่คะ กรุขอปรึกษาเรื่องของหนูมะลิหน่อยค่ะ” (เมื่อมะลิผลิบาน : 20)

“แม่จ๋า เขามารับแม่ไปไหน” (ตุ๊กตาของลูก : 9)

“แดงโมลูกโตโต ช่วยผ่าแบ่งแดงโมให้หน่อยจ๊ะ” (แดงโมลูกโตโต: 4)

" ตรงโน้นมีถ้ำด้วย ไปดูไหมครับ" (บ้านดอกไม้กับสหายนักซ่อม: 5)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้ส่งสารใช้คำเสริมท้ายประโยค เพื่อต้องการบอกเล่าเรื่องราวกับคู่สนทนา จากการศึกษาเรื่องการใช้คำเสริมพบว่า คำเสริมที่ผู้เขียนใช้ส่วนใหญ่เป็นคำที่อยู่ท้ายประโยค เพื่อแสดงความสนิทสนม และความเป็นกันเองระหว่างผู้สนทนา

1.6 การใช้คำร้อง

คำร้องเป็นการเปล่งเสียงแสดงอารมณ์ ความรู้สึก คำลักษณะนี้ใช้ตามลำพังได้ (สิริวรรณ นันทจินทุล, 2540 อ้างถึง นววรรณ พันธุมธา, 2527) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ อ๊ะ ฝนตกแล้ว” (เที่ยวบ้านเพื่อนสนุกจัง : 12)

อ๊ะ เป็นคำร้องแสดงความประหลาดใจของผู้พูด

"ว้า... วันนี้ไม่มีดาวเลย" (โรนินกับปริศนาแห่งการนอน: 9)

ว้า เป็นคำร้องแสดงความเสียดย หรือผิดหวังของผู้พูดที่มองไม่เห็นดาวบนท้องฟ้า

“ใช้จ้า ช่อมแซมสัณนิคหน้อยก็ใช้การได้แล้วละ” (บ้านตอไม้กับสหายนักซ่อม: 4)

ใช้จ้า เป็นคำร้องที่แสดงความเห็นด้วยของผู้พูดจากเรื่องที่สนทนากัน

จากการศึกษาเรื่องการใช้อำนาจพบว่า คำร้องที่ผู้เขียนใช้เป็นคำที่แสดงความรู้สึกของผู้พูดทำให้เห็นลักษณะอาการของตัวละครว่ามีความดีใจ ตื่นเต้น สนุกสนาน ความไม่พอใจ ฯลฯ ซึ่ง ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1.7 การใช้คำเรียก

คำเรียกคือ คำที่ผู้พูดใช้เรียกผู้อื่น เป็นคำที่มีลักษณะพิเศษ คือไม่ต้องประกอบคำอื่นให้เป็นประโยคใช้ลำพังก็ได้ (สิริวรรณ นันทจินทุล, 2540 อ้างถึง นววรรณ พันธุมธา, 2527) ซึ่งผู้เรียกอาจใช้คำแสดงสถานภาพ ชื่อเล่น สมญา คำสรรพนาม คำแสดงเครือญาติ มีลักษณะดังนี้

1.7.1 การใช้คำเรียกโดยใช้ชื่อเล่น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“มะลิเป็นอะไรรีเปล่า” (เมื่อมะลิผลิบาน : 10)

“ได้เวลาตื่นนอนแล้วหรือโรนิน” (โรนินกับปริศนาแห่งการนอน: 10)

“จานินไม่ได้หอมลงนะ แต่ไปคลอคลุกต่างหาก” (แมววัด: 85)

จากตัวอย่างผู้พูดใช้เรียกผู้ฟัง โดยใช้ชื่อเล่น คือ มะลิ โรนิน และจานิน แสดงเห็นถึงความสนิทสนมคุ้นเคยระหว่างผู้พูด และผู้ฟัง

1.7.2 การใช้คำเรียกโดยใช้คำสรรพนาม

“หนูพูดปฏิเสธได้หนูไม่ต้องกลัว” (เมื่อมะลิผลิบาน : 13)

“เธออย่าทะเลาะกันสิ” (แมววัด: 49)

จากตัวอย่างผู้พูดใช้เรียกผู้ฟัง โดยใช้คำสรรพนาม หนู แทนชื่อของผู้ฟังแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ทั้งสองฝ่ายมีความสนิทสนมกัน ผู้เรียกเป็นผู้ใหญ่กว่า ส่วนคำเรียกที่ใช้คำว่า เธอ เป็นคำเรียกที่ผู้พูดแสดงความสุภาพกับผู้ฟังที่รู้จักกัน

1.7.3 การใช้คำเรียกโดยใช้คำแสดงเครือญาติ

“แม่จ๋า มีตุ๊กตามาฝาก” (ตุ๊กตาของลูก : 2)

“ได้รู้จักลุงแล้ว ลุงเป็นคนใจดี” (เมื่อมะลิผลิบาน : 13)

จากตัวอย่างผู้พูดใช้เรียกผู้ฟัง โดยใช้คำแสดงเครือญาติ คือ แม่ และ ลุง ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังว่าเกี่ยวข้องกันอย่างไร

จากการศึกษาเรื่องการใช้อำนาจพบว่า คำเรียกที่ผู้เขียนใช้เป็นคำที่ตัวละครใช้เรียกผู้ที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกัน ทำให้ทราบสถานภาพระหว่างผู้เรียก และผู้ที่ถูกเรียกว่ามีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด

2. การใช้ประโยชน์ตามเจตนาผู้ส่งสาร

จากการศึกษาพบว่ามีการใช้ประโยชน์ในนิทานสำหรับเด็กดังนี้

นววรรณ พันธุมธา (2527: 193) ได้กล่าวถึงการเปล่งวาจาที่ต้องการให้ผู้ฟังได้ทราบ ความคิดความรู้สึกของตน หรือต้องการให้ผู้ฟังบอกเล่าสิ่งที่ผู้ฟังทราบแก่ผู้พูด หรือต้องการให้ผู้ฟัง กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจแบ่งประโยชน์ตามเจตนาของผู้ใช้ประโยชน์ได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

2.1 ประโยคแจ้งให้ทราบ ประกอบด้วย

2.1.1 ประโยคบอกเล่าแบ่งตามความหมายได้เป็นประโยคบอกเล่ามีเนื้อความรับรอง และประโยคบอกเล่ามีเนื้อความปฏิเสธ หรือผู้ฟังยังไม่รู้มาก่อนไม่ว่าเนื้อความจะรับรองหรือปฏิเสธ อาจจะเป็นเชิงแนะนำ ขอความเห็น และอาจเป็นการกล่าวแย้งความคิดความเชื่อของผู้ฟัง มีรายละเอียดดังนี้

ก. ประโยคบอกเล่ามีเนื้อความรับรอง คือรับรองข้อความที่กำลังกล่าวอยู่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ประกาศาใจอารี เป็นที่พักพิง แก่สัตว์ทั่วหน้า” (ประกาศากับหิ้งห้อยตัวน้อย : 3)

“เหล่าหนูกลับบ้านอย่างเศร้าสร้อย” (รออีกหน่อยนะ : 23)

“ลุงลิงขยันจริง ลุงลิงทำสวนกล้วย” (งานฉลองของไส้เดือน : 4)

ประโยคข้างต้นเป็นการบอกเล่าของผู้พูดว่าถึงสิ่งที่ตนจะกระทำหรือทำไปแล้วเพื่อให้ผู้ฟังทราบ

ข. ประโยคบอกเล่ามีเนื้อความปฏิเสธ หรือเป็นกล่าวแย้งความคิดความเชื่อของผู้ฟัง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ฉันคิดว่าผู้ใหญ่ไม่เห็นมันขยับ” (อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต: 167)

“ว่า... วันนี้ไม่มีดาวเลย” (โรนินกับปริศนาแห่งการนอน: 9)

“ไม่เห็นจะอร่อยเลย” (รออีกหน่อยนะ : 20)

ประโยคข้างต้น ผู้พูดต้องการบอกเล่าโดยมีเนื้อความปฏิเสธถึงสิ่งสิ่งที่ตนไม่ได้ทำซึ่งมีคำว่า ไม่ อยู่ในประโยค

ค. ประโยคบอกเล่ามีเนื้อความยังไม่รู้มาก่อนไม่ว่าเนื้อความจะรับรองหรือปฏิเสธ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เอละ ได้เวลาแล้ว” (โรนินกับปริศนาแห่งการนอน: 27)

ประโยคนี้นักพูดต้องการบอกเล่าโดยให้ผู้ฟังยังไม่รู้ว่าสิ่งนั้นใช่หรือไม่ใช่เพราะเป็นการบอกเล่าของนักพูดซึ่งมีคำว่า ละ อยู่ในประโยค

ง. ประโยคบอกเล่ามีเนื้อความเชิงขอความเห็นจากผู้ฟัง ดังตัวอย่างต่อไปนี้
“วันพรุ่งนี้มีอะไรให้เล่นเยอะแยะเลยนะ” (บ้านดอไม้กับสหายนักซ่อม: 17)

ประโยคนี้นักพูดบอกเล่าแบบมีเนื้อหาขอความเห็นว่ามีความเห็นเหมือนตนหรือไม่ซึ่งคำว่า นะ อยู่ในท้าย

จ. ประโยคบอกเล่ามีเนื้อความเชิงแนะนำ ให้ผู้ฟังกระทำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้
“หนูพูดปฏิเสธได้สิ ไม่ต้องกลัวมันไม่ใช่ความผิดของหนู” (เมื่อมะลิผลิบาน : 13)

ประโยคข้างต้นนักพูดบอกเล่าแบบมีเนื้อความเชิงแนะนำ ให้ผู้ฟังกระทำตามความคิดเห็นของตนเอง ซึ่งมีคำว่า สิ ในประโยค

2.1.2 ประโยคอธิบาย ใช้อธิบายความจริงให้ผู้ฟังเข้าใจ บางครั้งเมื่อมีการกล่าวหาหรือดำเนินคดีก็ต้องมีการอธิบายให้เหตุผล ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“...หนูอยากโตเร็วๆ แล้วละ จะได้กินผลไม้เยอะๆ” (เรื่องเล่าชาวชะนี: 21)

จากประโยคข้างต้นนักพูดได้อธิบายความจริงให้ผู้ฟังได้รับทราบเพื่อต้องการให้ผู้ฟังเชื่อในสิ่งที่ตนพูด

จากการศึกษาเรื่องการใช้ประโยคแจ้งให้ทราบพบว่า ส่วนใหญ่ผู้เขียนใช้ประโยคแจ้งให้ทราบแบบประโยคบอกเล่าเพื่อบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้ฟังรับทราบตามเจตนาของตนเอง

2.2 ประโยคถามให้ตอบ คือ ประโยคที่มีปจฉาสรรพนาม หรือปจฉาคุณศัพท์ประกอบซึ่งเป็นคำแสดงคำถาม ซึ่งอาจจะอยู่ต้นประโยค หรือท้ายประโยคก็ได้ ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

2.2.1 ประโยคถามเนื้อความ ใช้ถามเรื่องราวบางประการจากผู้ฟัง จะมีคำไม่ชี้เฉพาะได้แก่คำว่า ใคร อะไร ไหน เท่าไร ทำไม เหตุใด เมื่อไร อยู่ในตำแหน่งคำหรือกลุ่มคำที่ถามถึง มีรายละเอียดต่อไปนี้

ก. ประโยคถามเนื้อความใช้ถามเรื่องราวบางประการจากผู้ฟัง โดยใช้คำว่า ใคร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ใครคิด ใครทำ ใครพูด” (แม่วัด: 23)

“มีใครเห็นพี่หมีบ้าง” (เที่ยวบ้านเพื่อนสนุกจัง : 8)

จากตัวอย่างเป็นการถามเรื่องราวจากผู้ฟัง โดยใช้คำว่า ใคร เพื่อต้องการคำตอบที่เป็นบุคคล

ข. ประโยคถามเนื้อความใช้ถามเรื่องราวบางประการจากผู้ฟัง โดยใช้คำว่า อะไร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เกิดอะไรขึ้นเนี่ยะ” (เรื่องเล่าชาวชะนี: 46)

“...กำลังทำอะไรอยู่” (เที่ยวบ้านเพื่อนสนุกจัง : 8)

ตัวอย่างเป็นการถามเรื่องราวจากผู้ฟังเพื่อต้องการคำตอบที่ไม่เจาะจง โดยใช้คำว่า อะไร แต่ต้องการคำตอบเกี่ยวเนื่องกับคำถาม

ค. ประโยคถามเนื้อความใช้ถามเรื่องราวบางประการจากผู้ฟัง โดยใช้คำว่า ทำไม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ทำไมพวกเรายังกินไม่ได้จะ” (รออีกหน่อยนะ : 5)

ตัวอย่างเป็นการถามเรื่องราวจากผู้ฟังเพื่อต้องการคำตอบที่เป็นเหตุเป็นผลจากผู้ฟัง ซึ่งใช้คำว่า ทำไม

ง. ประโยคถามเนื้อความใช้ถามเรื่องราวบางประการจากผู้ฟัง โดยใช้คำว่า ไหน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“วันนี้โรนินไปนอนที่ไหนมาบ้างนะ” (โรนินกับปริศนาแห่งการนอน: 9)

ตัวอย่างเป็นการถามเรื่องราวจากผู้ฟังเพื่อต้องการคำตอบที่เป็นสถานที่ ที่ผู้ฟังต้องการทราบ ซึ่งใช้คำว่า ไหน

2.2.2 ประโยคถามให้ตอบรับหรือปฏิเสธจะมีคำบอกการถาม หรือ กับ ไหม อยู่ท้ายประโยค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ได้เวลาตื่นแล้วหรือโรนิน” (โรนินกับปริศนาแห่งการนอน: 10)

จากตัวอย่างผู้ส่งสารต้องการคำตอบของไถ่ถึงการกินอาหารของไถ่ว่ากินอาหารอิ่มหรือไม่ซึ่งต้องการให้ตอบรับหรือปฏิเสธ โดยใช้คำถามว่า หรือ

จากการศึกษาเรื่องการใช้ประโยคถามให้ตอบพบว่า ส่วนใหญ่ผู้เขียนใช้ประโยคถามให้ตอบแบบถามเนื้อความเพื่อถามเรื่องราวและต้องการคำตอบจากผู้ฟัง

2.3 ประโยคบอกให้ทำ คือ ประโยคที่ผู้ต้องการให้ผู้ฟังทำตามความประสงค์ของผู้พูดมีดังนี้

2.3.1 ประโยคสั่ง ใช้บังคับให้ผู้ฟังทำตาม ประธานของประโยคจะเป็นคำบอก
 บุรุษที่ 2 มักมี คำว่า **จิ** นะ อยู่ท้ายประโยค และถ้าประโยคสั่งมีความปฏิเสธ หรือเป็นประโยคที่ใช้
 ห้าม จะมีคำว่า **อย่า** อยู่ในประโยค ถ้าไม่ใช่คำว่า **อย่า** ผู้พูดอาจใช้คำว่า **ไม่** ก็ได้ แต่ต้องมีคำว่า **ต้อง**
 ซึ่งแสดงความหมาย บังคับอยู่หน้า คำว่า **ไม่** ด้วย ถ้าใช้คำช่วยอื่นๆ ประโยคจะทำหน้าที่เป็น
 ประโยคแจ้งให้ทราบที่มีความหมายปฏิเสธ มีรายละเอียดดังนี้

ก. ประโยคสั่ง ใช้บังคับให้ผู้ฟังทำตาม ประธานของประโยคจะเป็นคำบอกบุรุษที่ 2
 มักมี คำ **จิ** นะ อยู่ท้ายประโยค ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"ตามมาทางนี้นะ" (โรนินกับปริศนาแห่งการนอน: 25)

"รอนันตรงนี้นะ" (แมววัด: 153)

"กินเยอะๆ **จิ** จะได้แข็งแรง" (เที่ยวบ้านเพื่อนสนุกจัง : 8)

ข. ประโยคสั่งมีความปฏิเสธ หรือเป็นประโยคที่ใช้ห้าม จะมีคำว่า **อย่า** อยู่ในประโยค
 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"...อย่าลงไปดำเกินเขี้ยว นะ ข้างล่างมีแต่สัตว์อันตราย" (เรื่องเล่าชาวชะนี: 28)

2.3.2 ประโยคขอร้อง ใช้ขอร้องให้ผู้ฟังทำตาม มีประธานของประโยคเป็นคำบอก
 บุรุษที่ 2 และมีคำลงท้าย **จิ** นะ อยู่ท้ายประโยคเช่นเดียวกับประโยคสั่ง แต่ประโยคขอร้อง มักมีคำ
 ขยายกริยาเพิ่มเข้าไปในประโยคเพื่อไม่ให้ประโยคฟังห้วนเกินไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"... ช่วยผ่าแดงโมให้อีกครั้งนะจ๊ะ" (แดงโมลูกโตโต: 11)

2.3.3 ประโยคชักชวน ใช้ชักชวนให้ผู้ฟังทำตาม มีประธานของประโยคเป็นคำบอก
 บุรุษที่ 1 พหูพจน์ หมายถึงทั้งผู้พูดและผู้ฟัง หรือเป็นคำบอกบุรุษที่ 2 คำบอกมาลาในประโยคชักชวน
 จะเป็นคำว่า **นะ** **เถอะ** **เถอะนะ** **เถอะนะ** ถ้าประโยคชักชวนมีความหมายปฏิเสธหรือที่เรียกว่า
 ประโยคห้าม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"พวกเราอย่าไปไหนแล้ว เก็บมากินกันเลอะนะ" (รออีกหน่อยนะ : 16)

2.3.4 ประโยคเสนอแนะ ใช้แนะนำให้ผู้ฟังปฏิบัติ ไม่ได้บังคับหรือขอร้อง ประธานเป็น
 คำบอกบุรุษที่ 2 คำบอกมาลามักเป็นคำว่า **จิ** **จี้** **จี้** แล้วแต่ว่าจะมีการกระชั้นกะยอขอเสนอแนะนั้น ด้วย
 หรือไม่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

" ลงทางนี้ **จิ** เร็วดีนะ" (บ้านดอกไม้กับสหายนักซ่อม: 11)

จากการศึกษาเรื่องการใช้ประโยคบอกให้ทำพบว่า ส่วนใหญ่ผู้เขียนใช้ประโยคบอก
 ให้ทำแบบประโยคคำสั่ง เพื่อต้องการให้ผู้ฟังทำตามเจตนาของผู้พูด

3. การใช้ภาพพจน์

นภลัย สุวรรณธาดา (2537: 294) ได้กล่าวถึงความหมาย และภาพพจน์ไว้ว่า พจน์ที่ทำให้เกิดภาพ หมายถึง ถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพในใจ การใช้ภาพพจน์เป็นผลของการใช้คำหรือกลุ่มคำอย่างมีศิลปะ โดยกลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้เกิดภาพที่แจ่มชัด ซึ่งนิยมใช้มี 8 ชนิด คือ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อนุนามนัย นามนัย อธิพจน์ ปฏิพจน์ สัทพจน์ ซึ่งจากการศึกษาพบภาพพจน์ในนิทานสำหรับเด็ก ดังนี้

3.1 อุปมา (Simile)

การเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนหรือแตกต่างกัน อุปมาเป็นสิ่งที่นำมากล่าวเปรียบเทียบอุปมาคือ เนื้อความที่ต้องการกล่าว มักใช้คำเชื่อมระหว่างอุปมาอุปไมย เช่น คือ เหมือน เช่น ดูด ดัง เปรียบ ประหนึ่งราว เป็น อย่างกับ เสมือน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"ความคิดเหมือนฝุ่นละออง ที่ลอยอยู่ในอากาศ" (อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต : 83)

"ภาษาคือตัวตนของประเทศต่าง ๆ" (อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต: 75)

จากการศึกษาการใช้ภาพพจน์แบบอุปมาพบว่า ผู้เขียนจะใช้การเปรียบเทียบ โดยใช้คำเชื่อม "เหมือน คือ " โดยผู้เขียนเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจมากขึ้น

3.2 อุปลักษณ์ (Metaphor)

เป็นการกล่าวเปรียบเทียบ โดยกล่าวเป็นนัยให้เข้าใจเอาเอง ไม่มีคำเชื่อมให้เห็นชัดอย่างอุปมา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"ถ้ามีความสุขก็ขึ้นสวรรค์ ถ้าเป็นทุกข์ก็ดำดิ่งลงนรก" (แม่วัด: 125)

ตัวอย่างนี้ผู้เขียนเปรียบเทียบอุปลักษณ์ถึงความรู้สึกสุข ทุกข์ กับสถานที่จริง (สวรรค์-นรก) โดยไม่ใช้คำเชื่อม เพื่อแสดงการเปรียบเทียบโดยตรง เพื่อให้เห็นภาพความรู้สึกที่รุนแรงและผลลัพธ์ที่ตรงข้ามกันว่าเกิดขึ้นได้ในใจเราเองในปัจจุบัน ไม่ใช้การไปเกิดใหม่จริงๆ

3.3 บุคลาธิษฐาน (Personification)

ภาพพจน์ที่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิต ไม่มีวิญญาณ ไม่มีความคิด มากกล่าวถึงเสมือนเป็นสิ่งมีชีวิต มีวิญญาณมีความรู้สึกนึกคิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"ฉันเห็นสมุดบันทึกเป็นเพื่อนตัวเล็กๆ" (อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต : 27)

"ลื่นจี้รักคนมากกว่าตัวเอง ลื่นจี้ไม่มีวันตายพอโดนกิน" (อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต :

31)

"..ฉันวาดภาพต่อกัน 8 แผ่น ฉันเห็นมันขยับพุดคุยกันได้" (อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต : 167)

"ประกาศาใจอารี เป็นที่พัสติแก่สัตว์ท้วนหน้า" (ประกาศากับหิ้งห้อยตัวน้อย : 5)

จากการศึกษาการใช้ภาพพจน์แบบบุคลาธิษฐานพบว่า ผู้เขียนส่วนใหญ่สร้างให้สิ่งไม่มีชีวิตทำอาการกริยาเหมือนกับมนุษย์ซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตาม และสร้างจินตนาการตามท้องเรื่อง

3.4 อธิพจน์ (Hyperbole)

การกล่าวเกินจริง อาจมากเกินจริงหรือน้อยเกินจริงก็ได้ ภาพพจน์ชนิดนี้นิยมใช้กันมากแม้ในภาษาพูด เพราะเป็นการเปรียบเทียบที่เห็นภาพได้ง่าย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"ฉันอยากให้เป็นผีเสื้อบิน เพราะวันนี้ฉันเดินเที่ยวเล่นแล้วฝนตก ฉันเห็นฝนตกลงมาที่มือของฉันเป็นรูปดอกไม้ ฉันจะจัดให้มีการแสดง ฉันจะให้คนมาดูไม่เก็บเงิน เมฆฝนจะตกเป็นรูปดอกไม้ใหญ่กว่าคน เม็ดเล็ก ๆ จะตกบนมือของทุกคน เป็นรูปดอกไม้เล็ก ๆ ควันจากหลังคาบ้านหลังน้อย จะกลายเป็นรูปดอกไม้"

(อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต : 39)

ตัวอย่างนี้ผู้เขียนได้กล่าวเกินจริงเพื่อนำความรู้สึกและความสวยงามที่จินตนาการขึ้นมาทำให้เห็นภาพว่าประทับใจฝนตกมากจนเปรียบเทียบเมฆฝนเป็นผีเสื้อ, เม็ดฝนเป็นดอกไม้, และควันเป็นรูปดอกไม้ เพื่อแสดงความสุขและความประทับใจ

3.5 สัทพจน์ (Onomatopoeia)

ภาพพจน์ที่เลียนเสียงธรรมชาติ หรือแสดงลักษณะอาการต่าง ๆ เช่น อาการของสัตว์ การใช้ภาพพจน์ประเภทนี้จะทำให้รู้สึกเหมือนได้ยินเสียงของสิ่งนั้นจริงๆ และเสียงของคำก็มีลักษณะเด่นอยู่ในตัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

"ฮะ ฮะ ฮะ ทับทิมหัวเราะ" (เรื่องเล่าชาวชะนิ : 19)

"ทับทิมฟังจะเริ่มไต่ลงมาก็ได้ยินเสียง..ฟ่อๆ" (เรื่องเล่าชาวชะนิ : 33)

"คือการปล่อยดาวบนฟ้า ฟู่" (โรนินกับปริศนาแห่งการนอน : 29)

จากการศึกษาการใช้ภาพพจน์แบบสัทพจน์พบว่า ผู้เขียนส่วนใหญ่จะเลียนเสียงแสดงลักษณะอาการต่างๆ เช่น หัวเราะดีใจ หรือธรรมชาติที่เกิดจากเสียงร้องของสัตว์ประเภทต่าง ๆ เช่น งู และเป็นเสียงที่เกิดจากธรรมชาติทั่วไป เช่น ฟู่ การปล่อยดาวบนฟ้า เพื่อให้ผู้อ่านเกิดภาพตามเสียงของคำนั้นๆ

จากการศึกษาการใช้ภาพพจน์พบว่าผู้เขียนใช้ภาพพจน์ 5 ชนิด คือ อุปมา อุปลักษ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ สัทพจน์ เพื่อทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจและเกิดความรู้สึกคล้อยตามไปกับเนื้อเรื่อง ส่วนภาพพจน์อีก 3 ชนิด คือ อนุนามนัย นามนัย ปฏิพจน์ ไม่พบจากการศึกษาซึ่งอาจเป็นเพราะภาพพจน์ทั้ง 3 ชนิด เป็นภาพพจน์ที่มีความหมายยากเกินกว่าเด็กจะเข้าใจได้กลวิธีการแต่ง

กลวิธีการแต่งเป็น กลวิธีการเขียนที่ทำให้วรรณกรรมสำหรับเด็กมีคุณค่าผู้เขียนต้องคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. โครงเรื่อง คือ แนวทางที่นักเขียนวางไว้สำหรับเป็นแนวในการเขียนเรื่องประกอบด้วย

1.1 การเปิดเรื่อง คือจุดเริ่มต้นของเรื่องซึ่งถือว่าเป็นตอนสำคัญที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามเรื่องราวต่อไป มีรูปแบบดังนี้

1.1.1 การเปิดเรื่องแบบบรรยาย คือการให้รายละเอียด สร้างความเข้าใจเพื่อนำสู่เนื้อเรื่อง เช่น การบรรยายเหตุการณ์ ตัวละคร ฉาก บรรยากาศซึ่งพบจากเรื่อง โรนินกับปริศนาแห่งการนอน เมื่อมะลิผลิบาน แมวอ้วนกับแมวผอม บ้านดอกไม้กับสหายนักซ่อม ตุ๊กตาของลูก แดงโม ลูกโตโต แมววัด เทียบบ้านเพื่อนสนุกจัง ครอบครัวของสามี งานฉลองของไส้เดือน และรออีกหน่อยนะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

โรนินกับปริศนาแห่งการนอน เปิดเรื่องโดยการบรรยายลักษณะของตัวละครทำให้ผู้อ่านได้รู้จักในเบื้องต้นว่ามีความเป็นมาอย่างไรและมีนิสัยอย่างไร ดังคำบรรยายว่า

“โรนินคือชื่อของแมวสีดำตัวไม่เล็กไม่ใหญ่ที่ มาอาศัยอยู่กับครอบครัวนี้ได้ระยะหนึ่งแล้วทุกเช้าโลนิจะเดินเข้ามากินอาหารในครัวเมื่ออิ่มแล้ว โรนินก็จะนอน...”

(โรนินกับปริศนาแห่งการนอน: 1)

แมวอ้วนแมวผอม เปิดเรื่องโดยการบรรยายลักษณะตัวละครว่ามีลักษณะอย่างไร ดังคำบรรยายว่า

“นี่คือแมวอ้วนนี่คือแมวผอม แมวอ้วนกินเยอะ แมวผอมกินน้อย...”

(แมวอ้วนแมวผอม : 1)

1.1.2 การเปิดเรื่องด้วยการสนทนา เป็นการเปิดเรื่องที่จุดสำคัญของการดำเนินเรื่องทันที ซึ่งการสนทนายาระหว่างตัวละครเป็นส่วนสร้างความสนใจให้กับผู้อ่าน ซึ่งพบจากเรื่อง เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนาเปิดเรื่องด้วย การสนทนาซึ่งเป็นการสนทนายาระหว่างตัวละครสร้างความสนใจให้กับผู้อ่านดังคำบรรยายว่า

“สวัสดีเจ้าเธอมาจากที่ไหนหรือจะเด็กๆ สงสัยพากันไล่เจ้าชายน้อย..

(เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา : 10)

1.1.3 การเปิดเรื่องด้วยการพรรณนา คือการเปิดเรื่องด้วยการเรียบเรียง ข้อความเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ ธรรมชาติ ตลอดจนความรู้สึกต่างๆ ของผู้เขียน ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึก

เช่นเดียวกันกับผู้เขียน ซึ่งพบจากเรื่อง เรื่องเล่าชาวชะนี อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต และ
ประกาศกับหิ้งห้อยตัวน้อย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่องเล่าชาวชะนี เปิดเรื่องด้วยการพรรณนาถึง บรรยากาศ รุ่งอรุณ ณ อุทยาน
แห่งชาติเขาใหญ่ โดยใช้พฤติกรรมการส่งเสียงของนกและชะนี (ทั้งการร้องเดี่ยวและการร้องคู่)
เป็นตัวดัชนีสะท้อนถึงความหลากหลายทางชีวภาพและความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศป่าไม้ ดัง
ข้อความต่อไปนี้

“ตั้งแต่ยามรุ่งสางในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่แสงเงินแสงทองเริ่มจับขอบฟ้าก่อน
พระอาทิตย์ขึ้นเต็มดวงเสียอีก นกหลาย 10 ชนิดในป่าเขาใหญ่ส่งเสียงร้องต้อนรับวันใหม่ ครั้นแสง
สว่างเต็มที่จะมีเสียงเรียกร้องเป็นเสียงร้องเดี่ยวตามด้วยเสียงร้องคู่กัน เสียงชะนีจากยอดไม้ นั่นเอง
ชะนีตัวเมียจะเริ่มร้องก่อนเสียงสูงขึ้นดังขึ้นดังขึ้นจนกลิ้งไปทั่วป่า” (เรื่องเล่าชาวชะนี : 1)

จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ผู้เขียนเปิดเรื่องแบบบรรยาย ซึ่งพบจากการบรรยายฉาก
และตัวละคร จึงเห็นได้ว่าการแตงนิทานผู้เขียนต้องการเปิดเรื่องแบบเรียบง่ายซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจ
เรื่องราวอย่างง่าย ๆ ก่อนเข้าสู่การดำเนินเรื่อง

1.2 การดำเนินเรื่อง คือช่วงที่สืบเนื่องมาจากตอนเปิดเรื่องเป็นช่วงการทำให้ผู้อ่านได้
ทราบความคลี่คลายขยายเรื่อง มีรูปแบบดังนี้

1.2.1 การดำเนินเรื่องตามปฏิทิน คือการเล่าเรื่องตามลำดับเวลา เรื่องเกิดก่อนเล่า
ก่อน เรื่องเกิดทีหลังเล่าทีหลัง ซึ่งพบทั้งหมด 15 เรื่อง ได้แก่ โรนินกับปริศนาแห่งการนอน เจ้าชาย
น้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา เรื่องเล่าชาวชะนี เมื่อมะลิผลิบาน แมวอ้วนกับแมวพอม บ้านดอไม้กับ
สหายนักซ่อม ตุ๊กตาของลูก อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต แดงโมลูกโตโต แมววัด เทียบบ้านเพื่อน
สนุกจัง ครอบครัวของสามี งานฉลองของไส้เดือน ประกาศกับหิ้งห้อยตัวน้อย และ รออีกหน้อย
นะ

1.2.2 การดำเนินเรื่องโดยวิธีการตั้งคำถาม คำตอบ คือการเล่าเรื่อง เพื่อแทรก
ความรู้ที่ต้องการสื่อให้ผู้อ่านทราบ วิธีนี้ทำให้เรื่องน่าสนใจชวนติดตามได้สาระน่ารู้และเข้าใจเรื่อง
ได้ง่ายขึ้นซึ่งพบทั้งหมด 3 เรื่อง ได้แก่ เมื่อมะลิผลิบาน แมววัด และ รออีกหน้อยนะ

1.2.3 การดำเนินเรื่องแบบให้ตัวละครเป็นผู้เล่าเรื่อง คือการเล่าเรื่องที่ตัวละครตัว
ใดตัวหนึ่งเป็นผู้เล่า ต้องอาศัยความจริงคือตัวละครตัวนั้นต้องรู้จักตัวละครในเรื่องเป็นอย่างดี วิธี
นี้เหมาะกับเรื่องสั้นหรือเรื่องสำหรับเด็กที่ไม่ยาวนาน และตัวละครในเรื่องช่วยกันเล่า ทำให้เรื่องดู
สมจริงมากขึ้น คือตัวละครตัวหนึ่งเล่าด้านหนึ่ง ตัวละครอีกตัวหนึ่งเล่าอีกด้านหนึ่ง ซึ่งพบทั้งหมด 2
เรื่อง ได้แก่ แมววัด และอยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต

1.2.4 การดำเนินเรื่องโดยผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องเอง คือการเล่าเรื่องที่ผู้เขียนใช้ตัวละครทุกตัวในเรื่องเป็นผู้เล่า ซึ่งพบทั้งหมด 13 เรื่อง ได้แก่โรนินกับปริศนาแห่งการนอน เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา เรื่องเล่าชาวชะนี เมื่อมะลิผลิบาน แมวอ้วนกับแมวพอม บ้านตอไม้กับสหายนักซ่อม ตุ๊กตาของลูก แดงโมลูกโตโต เทียบบ้านเพื่อนสนุกจัง ครอบครัวของฮามี งานฉลองของไส้เดือน ประภาคารกับหิ่งห้อยตัวน้อย และ รออีกหน้อยนะ

จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ผู้เขียนใช้การดำเนินเรื่องแบบตามปฏิทิน ให้ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องเอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะการดำเนินเรื่องแบบผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องเองจะทำให้ตัวละครในเรื่องเป็นธรรมชาติและให้รายละเอียดในเรื่องราวต่าง ๆ ได้ชัดเจน

1.3 การปิดเรื่อง คือจุดจบของเรื่องซึ่งนับได้ว่าเป็นช่วงที่มีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นตอนที่ทำให้รู้ว่า ผู้อ่านมีความประทับใจต่อวรรณกรรมเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด โดยทั่วไปวิธีการปิดเรื่อง มีวิธีต่างๆ ดังนี้

1.3.1 การปิดเรื่องแบบสุขนานุกรรม หรือแบบหวานชื่น เป็นการปิดเรื่องโดยให้ผู้อ่านจะให้ความพึงพอใจถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตก็จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนหรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับคติเตือนใจทำให้พ้นทุกข์ ซึ่งพบจากเรื่อง โรนินกับปริศนาแห่งการนอน เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา แมวอ้วนกับแมวพอม บ้านตอไม้กับสหายนักซ่อม แดงโมลูกโตโต แมววัด เทียบบ้านเพื่อนสนุกจัง ตุ๊กตาของลูก ครอบครัวของฮามี ประภาคารกับหิ่งห้อยตัวน้อย และ รออีกหน้อยนะ

1.3.2 การปิดเรื่องแบบให้ข้อคิด ด้านคุณธรรม เป็นวิธีการสร้างกำลังใจแก่ผู้อ่านที่ประพฤติความดี นำไปปฏิบัติได้ ซึ่งพบจากเรื่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้ เรื่องเล่าชาวชะนี เมื่อมะลิผลิบาน อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต

1.3.3 การปิดเรื่องแบบตื้นตัน หรือหักมุมตอนจบ เป็นเทคนิคสำคัญที่ใช้กับเรื่องสำหรับเด็กเช่นเดียวกับเรื่องที่เขียนให้ผู้ใหญ่ มักจะให้ตัวเอกหลับฝันแล้วตื่นตอนจบ แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นวิธีนี้เสมอไป ซึ่งพบจากเรื่อง งานฉลองของไส้เดือน

จากการศึกษาการปิดเรื่อง พบว่าส่วนใหญ่ผู้เขียนใช้วิธีการปิดเรื่องแบบสุขนานุกรรมที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เขียนต้องการสนองความสนใจของวัยเด็กซึ่งเป็นวัยที่มีชีวิตชีวาแจ่มใสร่าเริง มองโลกในแง่ดี จึงปิดเรื่องด้วยความสุข ซึ่งเป็นที่พอใจของวัยเด็กและผู้อ่าน

2. ด้านการสร้างตัวละคร ต้องมีลักษณะสมจริงด้านพฤติกรรม ความรู้สึก สนทนา ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ เกี่ยวกับตัวละครก็ให้เป็นไปตามธรรมชาติของตัวละครนั้นๆ ซึ่งมีการสร้างตัวละครดังนี้

2.1 ความสมจริง คือการสร้างตัวละครให้มีลักษณะที่เป็นไปตามธรรมชาติ ซึ่งพบจากเรื่อง เรื่องเล่าชาวชะนี เมื่อมะลิผลิบาน ตักตาของลูก อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต ครอบครัวของฮามี

2.2 แบบอุดมคติ คือการสร้างตัวละครในลักษณะที่คาดหวัง โดยใช้อุดมการณ์ ความศรัทธา และระบบค่านิยมส่วนตัวในเรื่องของความดีความงาม ความถูกต้อง และความยุติธรรมเป็นเกณฑ์ ฉะนั้นตัวละครแบบอุดมคติจึงมักดีงามเกินกว่าธรรมดาสามัญทั่วไป จนขาดความสมจริงไปบ้าง แต่ก็อาจจะมีโอกาสเป็นจริงได้บ้างในบางกรณี ซึ่งพบจากเรื่อง บ้านต่อไม้กับสหายนักซ่อม ตักตาของลูก อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต

2.3 แบบเหนือจริง คือการสร้างตัวละครให้มีพฤติกรรมเกินกว่าธรรมชาติ ซึ่งพบจากเรื่อง โรนินกับปริศนาแห่งการนอน เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา เรื่องเล่าชาวชะนี แมวอ้วนกับแมวผอม บ้านต่อไม้กับสหายนักซ่อม อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต แดงโมลูกโตโต แมววัด เทียวบ้านเพื่อนสนุกจัง งานฉลองของไส้เดือน ประภาคารกับหิ่งห้อยตัวน้อย และ รออีกหน้อยนะ

2.4 ตัวละครแบบฉบับ คือการสร้างตัวละครให้มีลักษณะคงที่ไม่ว่าในสถานการณ์อย่างไรก็จะมีลักษณะนิสัยและพฤติกรรมเช่นเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งพบจากเรื่อง แมวอ้วนกับแมวผอม บ้านต่อไม้กับสหายนักซ่อม ตักตาของลูก อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต แดงโมลูกโตโต แมววัด งานฉลองของไส้เดือน และ ประภาคารกับหิ่งห้อยตัวน้อย

จากการศึกษาตัวละครในนิทานสำหรับเด็กพบว่า ผู้เขียนนิยายสร้างตัวละครแบบเหนือจริงอาจเป็นเพราะวัยเด็กความคิดฝัน มีจินตนาการ ชอบเรื่องสนุกสนาน ทำให้จดจำและเกิดความประทับใจได้ง่าย ปลุกฝังสิ่งที่ดีงามจากตัวละครให้กับเด็กได้ดี

3. ด้านการสร้างฉาก คือ สภาพแวดล้อมที่อยู่รายรอบตัวละคร ในขณะที่เกิดเหตุการณ์ มีดังนี้

3.1 ฉากและบรรยากาศที่เด็กคุ้นเคย เช่น บ้าน ซึ่งพบจากเรื่อง โรนินกับปริศนาแห่งการนอน เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา เมื่อมะลิผลิบาน แมวอ้วนกับแมวผอม บ้านต่อไม้กับสหายนักซ่อม ตักตาของลูก เทียวบ้านเพื่อนสนุกจัง ครอบครัวของฮามี งานฉลองของไส้เดือน และ รออีกหน้อยนะ

3.2 ฉากและบรรยากาศที่สอดคล้องกลมกลืนกับเรื่อง ควรเหมาะสมกับกาลเวลาในท้องเรื่อง ซึ่งพบจากเรื่อง โรนินกับปริศนาแห่งการนอน เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในล้านนา เรื่องเล่าชาวชะนี เมื่อมะลิผลิบาน แมวอ้วนกับแมวผอม บ้านต่อไม้กับสหายนักซ่อม ตักตาของลูก อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต แดงโมลูกโตโต แมววัด เทียวบ้านเพื่อนสนุกจัง ครอบครัวของฮามี งานฉลองของไส้เดือน ประภาคารกับหิ่งห้อยตัวน้อย และ รออีกหน้อยนะ

3.3 ฉากและบรรยากาศที่ช่วยสร้างเสริมความรู้และประสบการณ์ให้กับเด็ก เช่น ทะเล ฤดูหนาว ป่าไม้ ซึ่งพบจากเรื่อง บ้านต่อไม้กับสหายนักซ่อม แมววัด เทียวบ้านเพื่อนสนุกจัง ประภาคารกับหิ่งห้อยตัวน้อย และ รืออีกหน่อยนะ

4. แก่นเรื่อง

แก่นเรื่อง หมายถึง สารสำคัญหรือหัวใจของงานเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ผู้เขียนหรืองานเขียนสะท้อนหรือแสดงให้ผู้อ่านเห็นและเข้าใจ

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์แก่นเรื่องจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะของคนไทยในนิทานสำหรับเด็กดังนี้

1. ความเสียสละ
2. ความรับผิดชอบ
3. ความมีเหตุผล
4. ความซื่อสัตย์
5. ความขยัน
6. ความเมตตากรุณา
7. การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
8. ความเชื่อ

ในการศึกษาแก่นเรื่องครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์จากพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความเสียสละ หมายถึง การละความเห็นแก่ตัว การแบ่งปันแก่คนที่ควรให้ ด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา รวมทั้งการรู้จักสละทิ้งอารมณ์ร้ายของตนเอง ซึ่งพบจากเรื่อง บ้านต่อไม้กับสหายนักซ่อม ประภาคารกับหิ่งห้อยตัวน้อย

2. ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำหน้าที่ด้วยความผูกพันความพากเพียรและความละเอียดรอบคอบ ขอมรับผลการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่หรือสิ่งที่ตนเป็นผู้กระทำ และพยายามที่จะปรับปรุงปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัว เคารพต่อกฎเกณฑ์และมีวินัยในตนเอง ซึ่งพบจากเรื่องเมื่อมะลิผลิบาน ครอบครัวของฮามี

3. ความมีเหตุผล วิจารณ์ญาณ หมายถึง ปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องราวที่เกิดขึ้น มีความยับยั้งชั่งใจ การไตร่ตรองก่อนจะตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ซึ่งพบจากเรื่องเมื่อมะลิผลิบาน

4. ความยุติธรรม หมายถึง ความเที่ยงธรรม ความชอบธรรม ความชอบด้วยเหตุผลไม่ลำเอียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ให้ความเสมอภาค เท่าเทียมกัน ซึ่งพบจากเรื่อง แดงโมลูกโตโต

5. ความขยัน อุตสาหะ หมายถึงความพยายามอย่างเข้มแข็งเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน พฤติกรรม ซึ่งพบจากเรื่อง

6. ความเมตตา กรุณา หมายถึง ความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่นมีความสุข ความสงสาร คิดให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ ซึ่งพบจากเรื่องอยากให้อายุยืนในโลกลี้มนี่มีชีวิต

7. การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การรักษาสິงต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้นให้คงอยู่เหมือนเดิม ซึ่งพบจากเรื่องเรื่องเล่าชาวชะนี

8. ความเชื่อ หมายถึง การยอมรับว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นความจริง หรือมีอยู่จริง โดยอาจเกิดจากประสบการณ์ตรง การไตร่ตรองด้วยเหตุผล หรือความรู้สึกมั่นใจในสิ่งที่ยังไม่เห็น เป็นแนวคิดที่ก่อตัวเป็นหลักการตัดสินใจในชีวิต ทั้งในเรื่องส่วนตัว ศาสนา สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงการยึดถือหลักคำสอน การเคารพธรรมชาติ หรือสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งพบจากเรื่องแม่วัด

จากการศึกษาแก่นเรื่องในนิทานสำหรับเด็กพบว่า ผู้เขียนส่วนใหญ่มุ่งนำเสนอแนวคิดด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยเน้นการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความมีเหตุผล ความยุติธรรม ความขยันอุตสาหะ และความเมตตา กรุณา ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการส่งเสริมความเชื่อและค่านิยมที่เหมาะสมต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรม ทั้งนี้ แนวคิดดังกล่าวถูกถ่ายทอดผ่านเหตุการณ์และตัวละครอย่างเรียบง่าย เพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ เข้าใจ และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ผลการวิจัยในระยะที่ 2 ผลการสร้างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ชุดการเรียนรู้ที่ 1 เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน มีเนื้อหาและกิจกรรมเกี่ยวกับ การเลือกใช้คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่เหมาะสมกับบริบทนิทาน

2) ชุดการเรียนรู้ที่ 2 เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแต่งนิทาน มีเนื้อหาและกิจกรรมเกี่ยวกับ องค์ประกอบหลักของนิทาน หน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบ และกลวิธีการเล่าเรื่อง

3) ชุดการเรียนรู้ที่ 3 เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแต่งนิทาน มีเนื้อหาและกิจกรรมเกี่ยวกับ ขั้นตอนการวางโครงเรื่องของนิทาน การใช้คำเชื่อมและสัญลักษณ์บอกเหตุผล และการใช้โวหารภาพพจน์

4) ชุดการเรียนรู้ที่ 4 ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์ มีเนื้อหาและกิจกรรมเกี่ยวกับ การบูรณาการองค์ประกอบทั้งหมดเพื่อสร้างชิ้นงานที่สมบูรณ์ กิจกรรมได้แก่ การผลิตผลงานนิทานในรูปแบบดิจิทัล (E-book หรือ Animation) โดยประยุกต์ใช้มัลติมีเดียและ AI ช่วยในการผลิต (ภาพ เสียง ข้อความ)

เมื่อสร้างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ จึงนำไปทดลองใช้ เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ (2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชาวต่างประเทศต่อการใช้นวัตกรรมในแต่ละชุดการเรียนรู้ และ (3) ผลการประเมินภาพรวมของการใช้นวัตกรรม ซึ่งแสดงรายละเอียดของผลการวิจัยในตารางที่ 2 ตารางที่ 3 และตารางที่ 4 ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 คือ 70/70

ชุดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	E_1	E_2
1	เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน	67.11	72.00
2	เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแต่งนิทาน	70.67	74.67
3	เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแต่งนิทาน	71.11	73.33
4	ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์	74.22	76.33
รวม		283.11	296.33
เฉลี่ย		70.78	74.08

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 ปรากฏว่า นวัตกรรมทั้งหมด 4 ชุด มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 70.78/74.08 โดยมีประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 70.78 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 74.08 แสดงให้เห็นของนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศนี้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชาวต่างประเทศหลังการใช้นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
ชุดการเรียนรู้ที่ 1: เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน				
1.	เนื้อหาช่วยให้เข้าใจคำศัพท์และสำนวนที่ใช้ในนิทานได้ง่าย	3.87	0.52	มาก
2.	กิจกรรมช่วยฝึกการใช้ภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม	3.93	0.59	มาก
3.	การอธิบายชัดเจนและเข้าใจง่าย	3.87	0.52	มาก
4.	ตัวอย่างประกอบช่วยเสริมความเข้าใจ	3.87	0.52	มาก
5.	โดยรวมกิจกรรมนี้ช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษาได้จริง	3.73	0.88	มาก
ชุดการเรียนรู้ที่ 2: เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแตงนิทาน				
6.	เนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของนิทาน (ตัวละคร เหตุการณ์ บทสนทนา ฯลฯ)	3.93	0.46	มาก
7.	กิจกรรมทำให้เข้าใจโครงสร้างของนิทานได้ดีขึ้น			
8.	แบบฝึกหัดช่วยส่งเสริมการคิดเชิงสร้างสรรค์	3.73	0.46	มาก
9.	มีตัวอย่างนิทานที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์	3.60	0.51	มาก
10.	โดยรวมกิจกรรมนี้ช่วยให้เข้าใจการแตงนิทานมากขึ้น	4.00	0.38	มาก
11.	เนื้อหาช่วยให้เข้าใจการวางโครงเรื่องได้ง่าย	3.87	0.52	มาก
12.	กิจกรรมมีความเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง	4.00	0.38	มาก
13.	การฝึกแตงนิทานช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์	3.60	0.51	มาก
14.	ได้รับโอกาสลงมือปฏิบัติจริง	3.73	0.46	มาก
15.	โดยรวมกิจกรรมนี้ช่วยให้แตงนิทานได้ดียิ่งขึ้น	3.87	0.52	มาก
	ชุดการเรียนรู้ที่ 4 : ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์	3.47	0.52	มาก
16.	เนื้อหากระตุ้นให้เกิดการนำความรู้ไปใช้จริง			
17.	กิจกรรมส่งเสริมการทำงานเชิงบูรณาการ	3.73	0.59	มาก
18.	การสร้างนิทานช่วยพัฒนาความมั่นใจในการใช้ภาษา	3.87	0.52	มาก
19.	ผลงานนิทานที่ได้สะท้อนความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง	3.93	0.46	มาก
20.	โดยรวมกิจกรรมนี้ทำให้เห็นผลลัพธ์ของการเรียนรู้ อย่างเป็นรูปธรรม	4.20	0.41	มากที่สุด
		4.27	0.59	มากที่สุด
รวม		3.85	0.33	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก (เฉลี่ย = 3.85, SD = 0.33) โดยประเด็นที่ได้รับคะแนนสูงสุด คือ โดยรวมกิจกรรมนี้ทำให้เห็นผลลัพธ์ของการเรียนรู้ว่าเป็น รูปธรรม (เฉลี่ย = 4.27, SD = 0.59) รองลงมาคือ ผลงานนิทานที่ได้สะท้อนความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง (เฉลี่ย = 4.20, SD = 0.41) ส่วนประเด็นด้านความอื่นๆ ล้วนอยู่ในระดับมาก สะท้อนว่ารูปแบบนวัตกรรมการสอนตอบสนองความต้องการและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4 แสดงภาพรวมของผลการใช้นวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1.	การออกแบบสื่อมีความน่าสนใจและใช้งานง่าย	3.87	0.52	มาก
2.	ระบบออนไลน์สะดวกต่อการเรียนรู้	3.93	0.59	มาก
3.	นวัตกรรมช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทย	3.87	0.52	มาก
4.	ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สนุกและมีความหมาย	4.27	0.59	มากที่สุด
5.	โดยรวมนวัตกรรมนี้ช่วยพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ได้จริง	4.00	0.38	มาก
รวม		3.99	0.36	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อผลการใช้นวัตกรรมการพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 3.99, SD = 0.36) โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สนุกและมีความหมาย ($\bar{X}$ = 4.27, SD = 0.59) รองลงมาคือ นวัตกรรมช่วยพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ได้จริง ($\bar{X}$ = 4.00, SD = 0.38) ส่วนประเด็นอื่น ๆ ได้แก่ ความน่าสนใจของสื่อ ความสะดวกของระบบออนไลน์ และแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทย ล้วนอยู่ในระดับมาก สะท้อนว่านวัตกรรมมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยรวม

สรุปผลการวิจัยทั้งหมดชี้ว่า นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาไทยและความคิดสร้างสรรค์ของนักศึกษาชาวต่างประเทศ และเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในกระบวนการสอนภาษาไทยสำหรับผู้เรียนต่างชาติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการใช้องค์ประกอบ ศิลปะการใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็ก (2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ และ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชาวต่างประเทศหลังการใช้นวัตกรรม ในบทนี้นำเสนอสาระสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาค้นคว้าแบ่งออกเป็น 3 ตอน สรุปได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการใช้องค์ประกอบ ศิลปะการใช้ภาษาในนิทานสำหรับเด็ก ผลการวิเคราะห์นิทาน สรุปผลการวิจัยการใช้องค์ประกอบ ศิลปะการใช้ภาษา แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ การใช้ภาษา กลวิธีในการแต่ง และแก่นเรื่อง สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การใช้ภาษา ผลการวิจัยแบ่งการใช้ภาษา ออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ การใช้คำ การใช้ประโยค การใช้ภาพพจน์ สรุปผลการวิจัยที่พบได้ดังต่อไปนี้

1.1 การใช้คำ ผลการวิจัยพบว่า การใช้ภาษาในนิทานมีความเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก โดยมีการใช้คำมีการใช้คำมี 7 ประเภท ได้แก่ คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำทักทาย คำเสริม คำร้อง และคำเรียก ซึ่งช่วยสร้างจังหวะทางภาษา ความไพเราะ และความชัดเจนในการสื่อความหมาย

1.2 การใช้ประโยค ผลการวิจัยแบ่งการใช้ประโยค ออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคถามให้ตอบ และประโยคบอกให้ทำซึ่งสอดคล้องกับการกระตุ้นการคิดและการมีส่วนร่วมของผู้อ่านในวัยเด็ก

1.3 การใช้ภาพพจน์หลายประเภท ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน และ ลัทพจน์ ซึ่งช่วยเสริมสร้างจินตนาการและความเพลิดเพลินในการอ่าน

2. กลวิธีการแต่ง ผลการวิจัยแบ่งกลวิธีการแต่ง ออกเป็น 3 กลวิธี ได้แก่ ด้านโครงเรื่อง ด้านการสร้างตัวละคร และ ด้านการสร้างฉาก สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 2.1 โครงเรื่องมีลักษณะเด่น 3 ลักษณะ ประกอบด้วย การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่องและการปิดเรื่องอย่างเป็นระบบ

2.2 การสร้างตัวละครพบ 4 ลักษณะ ได้แก่ ตัวละครแบบเหนือจริง สร้างจากจินตนาการ เพื่อความสนุกสนานและสร้างความประทับใจ ตัวละครสมจริง มีความเป็นธรรมชาติเหมือนคนในชีวิตจริง

2.3 ด้านการสร้างฉากในนิทานสำหรับเด็ก พบว่ามีการสร้างฉากและบรรยากาศที่สอดคล้องกลมกลืนกับเนื้อเรื่อง การสร้างฉากและบรรยากาศที่เด็กคุ้นเคย และการสร้างฉากและบรรยากาศที่ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ ซึ่งทำให้เกิดความสนใจในการอ่าน และมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

3. แก่นเรื่อง สรุปผลการวิจัยพบแก่นเรื่องที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม โดยครอบคลุมคุณธรรมและจริยธรรมที่สำคัญ 8 ประการ ได้แก่ 1) ความเสียสละ ที่สอนให้รู้จักการแบ่งปัน 2) ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ของตน 3) การมีเหตุผลและวิจารณญาณ เพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง 4) ความซื่อสัตย์สุจริต และความยุติธรรม 5) ความขยันหมั่นเพียร เพื่อความสำเร็จ 6) ความเมตตา กรุณา เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และ 7) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ 8) ความเชื่อ เช่น ทำดีได้ดี การเกิดแก่เจ็บตาย ผ่านมุมมองของตัวละครในเรื่อง นิทานเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นสื่อในการกล่อมเกลாதงสังคมที่สมบูรณ์ โดยไม่ได้เน้นเพียงแต่ความสนุกสนาน แต่ได้สอดแทรกคติสอนใจผ่านพฤติกรรมของตัวละคร ทั้งแบบอย่างที่ดีและผลกระทบของการกระทำที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้เด็กสามารถซึมซับและนำแนวคิดเหล่านี้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และธรรมชาติได้อย่างมีความสุข

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนานวัตกรรมการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ผลการพัฒนานวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศที่พัฒนาขึ้น อยู่ในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ ประกอบด้วย 4 ชุดกิจกรรม ได้แก่ (1) เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน (2) เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแตงนิทาน (3) เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแตงนิทาน และ (4) ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์ ผลการทดลองใช้นวัตกรรมกับนักศึกษาจีนระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 จำนวน 15 คน พบว่า ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ ตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 ปรากฏว่า นวัตกรรมทั้งหมด 4 ชุด มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ 70.78/74.08 โดยมีประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 70.78 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 74.08 แสดงให้เห็นของนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตง

นิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศนี้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 นวัตกรรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมสามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาชาวต่างประเทศที่มีต่อนวัตกรรมการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบกิจกรรม ความเหมาะสมของภาษา และการนำไปใช้ในการฝึกแต่งนิทาน แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นตอบสนองต่อความต้องการและบริบทการเรียนรู้ของนักศึกษาชาวต่างประเทศได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการอภิปรายผลการวิจัยนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศผลการวิเคราะห์นิทานสำหรับเด็กพบว่าการใช้ภาษามีลักษณะกระชับ ชัดเจน และใช้ภาพพจน์ช่วยสร้าง

จินตภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจรรยาพร เทพศรีเมือง (2560 : 118) และเจด็จชอุทัย (2554, 108-109,134) ที่ระบุว่า นิทานควรใช้ถ้อยคำเรียบง่ายและเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ผลลัพธ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเนื้อหาที่ได้รับความนิยมมีคุณภาพสูง และสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการสร้างสื่อวรรณกรรมได้อย่างเหมาะสม ประเด็นนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนานวัตกรรม เนื่องจาก "ข้อมูลเข้า" ที่มีคุณภาพสูงและมีความถูกต้องตามมาตรฐานวรรณกรรมไทย ทำหน้าที่เป็นแม่แบบที่ดีให้แก่ผู้เรียนชาวต่างชาติ สอดคล้องกับ นิตยา วรรณกิตร์ (2562) ที่ระบุว่าวรรณกรรมสำหรับเด็กมีคุณค่าทางเนื้อหาและรูปแบบ ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่สูงกว่าเกณฑ์สะท้อนถึงความเหมาะสมของตัวเนื้อหาและวิธีการเรียนรู้

โดยกระบวนการออกแบบตามโมเดล ADDIE Model 5 ทำให้นวัตกรรมมีความเป็นระบบและตอบโจทย์ปัญหาการเขียนของผู้เรียนชาวต่างชาติ ซึ่งสอดคล้องกับบทความของอรวพล ศรีเทพ และเป็นปลื้ม เขษม (2567) กล่าวว่า การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศมีความสำคัญมากขึ้นในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะ ในบริบทของความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการรักษาเอกลักษณ์ของภาษาไทย การนำเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ร่วมกับการออกแบบหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและ

น่าสนใจให้แก่ผู้เรียน ส่งผลให้การประเมินความพึงพอใจในการใช้นวัตกรรมหลังเรียน อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด แสดงว่าผู้เรียนมีความสนใจและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ให้นักศึกษาได้ ผลิตผลงานนิทานในรูปแบบดิจิทัล (e-book หรือคลิปแอนิเมชันสั้น) โดยบูรณาการมัลติมีเดีย AI ช่วยในการผลิต (ภาพ เสียง ข้อความ) และจากการทดลองใช้จริงพบว่า นักศึกษาสามารถพัฒนาการใช้คำ การสร้างประโยค การวางโครงเรื่อง และการจัดองค์ประกอบนิทานได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่เป็นขั้นตอนและเน้นการลงมือทำช่วยให้ผู้เรียนต่างชาติพัฒนาทักษะการเขียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนและการเตรียมความพร้อม ผู้สอนสามารถใช้นวัตกรรมชุดนี้เป็นสื่อหลักหรือสื่อเสริม เพื่อแก้ปัญหาลำดับความคิดและการเลือกใช้คำ โดยควรเตรียมความพร้อมด้านทักษะดิจิทัลและการเขียนคำสั่ง (Prompt Engineering) เพื่อให้ผู้เรียนใช้ปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือสนับสนุนจินตนาการมากกว่าการให้เทคโนโลยีทำงานแทนทั้งหมด
2. ด้านการลำดับขั้นตอนและพัฒนาสื่อ การนำไปใช้ต้องดำเนินกิจกรรมตามลำดับชุดการเรียนรู้ (1-4) อย่างเป็นขั้นตอนเพื่อสร้างระบบ เพื่อช่วยแก้ปัญหาเรื่องการลำดับความคิดและการเลือกใช้ถ้อยคำของนักศึกษาต่างชาติ
3. ด้านการบริหารจัดการและบทบาทผู้สอน การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ควรมีความยืดหยุ่นด้านเวลาเพื่อให้เอื้อต่อการผลิตผลงานดิจิทัล โดยผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ที่คอยให้คำแนะนำด้านความถูกต้องทางวัฒนธรรมและกำกับจริยธรรมการใช้ AI เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน
4. ด้านการส่งเสริมทักษะทางภาษา หน่วยงานการศึกษาควรส่งเสริมการนำวรรณกรรมเด็กมาบูรณาการกับการสอนภาษาไทย เนื่องจากโครงเรื่องที่ชัดเจนและภาษาที่สละสลวยช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างประเทศเข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ใช้นวัตกรรมกับกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติ เพื่อยืนยันประสิทธิผลให้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรศึกษาการแบ่งสัดส่วนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ในสัดส่วนที่แตกต่างกัน เพื่อค้นหารูปแบบที่เหมาะสมที่สุดสำหรับทักษะการเขียนสร้างสรรค์
2. ควรต่อขยายรูปแบบนวัตกรรมไปสู่ระบบที่สามารถให้ข้อมูลสะท้อนกลับ ได้ทันทีในขณะที่ผู้เรียนฝึกแต่งนิทาน โดยเน้นการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการตรวจสอบความถูกต้องของไวยากรณ์และระดับภาษาไทย เพื่อช่วยลดภาระงานของผู้สอนและเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ควรขยายขอบเขตการศึกษาไปยังกลุ่มนักศึกษาต่างชาติสัญชาติอื่นหรือระดับความรู้ภาษาไทยที่แตกต่างกัน เพื่อตรวจสอบความยืดหยุ่นของนวัตกรรม รวมถึงประยุกต์ใช้กระบวนการวิเคราะห์ต้นแบบและชุดการเรียนรู้นี้กับการเขียนประเภทอื่น เช่น เรื่องสั้น บทความ หรือวรรณกรรมร่วมสมัย เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาไทยในระดับที่ซับซ้อนขึ้น

บรรณานุกรม

- กระตึก (นามแฝง). (2563). *ครอบครัวของฮามี*. กรุงเทพฯ: เอ็ดเทค ศรีเอชั่น.
- กฤษณะ กาญจนภา. (2563). *เที่ยวบ้านเพื่อนสนุกจัง*. กรุงเทพฯ: สานอักษร.
- กฤษณะ กาญจนภา และ วชิราวรรณ ทับเสือ. (2565). *บ้านตอไม้กับสหายนักซ่อม*. กรุงเทพฯ: สานอักษร.
- กิดานันท์ มะลิทอง. (2543). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- กิ่งแก้ว อรรถากร. (2519). *นิทานพื้นเมือง คติชนวิทยา* (เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 184). กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- กิริติ ยศยิ่งยง. (2552). *องค์กรแห่งนวัตกรรม: แนวคิด และกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2517). *วรรณกรรมไทย*. พระนคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2521). *วรรณคดีวิจารณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2525). *ความรู้ทั่วไปของวรรณคดีไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เกริก ท่วมกลาง และคณะ. (2555). *การพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊ค.
- เกริก ชื่นพันธ์. (2538). *การเล่านิทาน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เกื้อกมล นิยม. (2567). *โรนินกับปริศนาแห่งการนอน*. กรุงเทพฯ: สานอักษร.
- ข้าวตู (นามแฝง). (2563). *รออีกหน่อยนะ*. กรุงเทพฯ: Amarin Kids.
- คณวร ศัญญะ และ เดือนเพ็ญพร ชัยภักดี. (2563). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 5(3), 99-110.
- จรรยาวรรณ เทพศรีเมือง. (2560). *การทำหนังสือสำหรับเด็ก*. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- จริยา บรอกเคลแมน และ จันทรเพ็ญ ศรีลัมพ์. (2566). *เรื่องเล่าชาวชะนี*. ปทุมธานี: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.
- เจด็จ กชฤทธิ์. (2554). *คู่มือเพื่อความเข้าใจเด็กและหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: บ้านหนังสือ.

- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2557). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณการ.
- ชวน ศรสงคราม. (2531). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- ชาตรี แสงพุด. (2562). *ประกาศการกับหิ้งห้อยตัวน้อย*. กรุงเทพฯ: ประกาศการ เอ็ดดูเคชั่น.
- ชีวัน วิสาสะ. (2565). *งานทดลองของไล่เคื่อน*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ บุ๊ค เซ็นเตอร์.
- ดิณณา ตรียานนท์. (2564). *อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต*. กรุงเทพฯ: ผีเสื้อ.
- ทิสนา แคมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญา สังขพัฒน์. (2539). *วรรณกรรมวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: นาคร.
- นววรรณ พันธเมธา. (2537). *ไวยากรณ์*. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- นันทา ทองทวีวัฒน์. (2556). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- นันทา ทองทวีวัฒน์. (2562). การศึกษาปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาต่างชาติ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. *วารสารวรรณวิทัศน์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 16(1), 160–178.
- นิตยา วรรณกิตร์. (2562). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อินทนิล.
- เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์. (2564). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ นิทานพื้นบ้านภาษาไทย – จีน สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ* [รายงานการวิจัย]. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2545). *นิทานพื้นบ้านศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีป วาทิกทินกร. (2520). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประทีป เหมือนนิล. (2519). *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.
- ปราณี เชิงทอง. (2556). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีดา ปัญญาจันทร์. (2564). *ตุ๊กตาของลูก*. กรุงเทพฯ: แบลน พรินต์ติ้ง.
- ปรีดา ปัญญาจันทร์. (2566ก). *เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในตำนาน*. กรุงเทพฯ: แบลน พรินต์ติ้ง.
- ปรีดา ปัญญาจันทร์. (2566ข). *แมวอ้วนกับแมวผอม*. กรุงเทพฯ: คีตบวก.
- พรทิพย์ วินโกมินทร์. (2542). *นิทานและหุ่นสำหรับเด็กปฐมวัย*. เพชรบุรี: สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาการ.
- เผชิญ กิจระการ. (2544). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E1/E2). *การวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 7, 44-51.

- ฟูคุยะ, ยูโตะ. (2564). *แม่วัด* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ฟ้าใส.
- มานพ ถนอมศรี. (2546). *การเขียนหนังสือ สารคดี บันเทิงคดี สำหรับเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: สิปประภา.
- มิ่งฟ้า พิงรัตน์มงคล. (2551). *วรรณกรรมเยาวชนเรื่องแฮร์รี่ พอตเตอร์: การวิเคราะห์โครงเรื่องและกลวิธีการนำเสนอโครงเรื่อง*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ระพีพรรณ พัฒนาเวช. (2563). *ลูกโตโต*. กรุงเทพฯ: ชรรรมสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์. (2541). *ภาษาศาสตร์ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ลลิตา สุขชนสินเชยชม. (2551). *การวิเคราะห์วรรณกรรมสำหรับเยาวชนที่ได้รับรางวัลแว่นแก้ว ปี พ.ศ. 2544–2547* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรพล ศรีเทพ และ เป็นปลื้ม เชยชม. (2567). การสอนภาษาไทยแนวใหม่ในฐานะภาษาต่างประเทศ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ MEN2C Process & 7 Techniques. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*, 8(16), 53–67.
- วรวิภา งามจันทร์. (2554). นวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้สร้างสรรค์ในสถาบันการศึกษา ยุคใหม่. *วารสารร่วมพฤษ มหาววิทยาลัยเกริก*, 30(1), 154-173.
- วรัญญา ไวยบรรเทา. (2563). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้นิทานเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำศัพท์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วรวรรณ ศรียาภัย. (2565). *ภาษาในบริบทสังคมและวัฒนธรรมสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ: เดอะบุคส์พลัส.
- วิเชียร เกษประทุม. (2536). *นิทานพื้นบ้าน*. กรุงเทพฯ: พัฒนาการศึกษา.
- วิไล มาศจรัส. (2539). *เทคนิคการเขียน การเล่าเรื่องสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: มิติใหม่.
- วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ และ ปิยะนันท์ พริงน้อย. (2559). นวัตกรรมการศึกษาในการพัฒนาทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21. *วารสารร่วมพฤษ มหาววิทยาลัยเกริก*, 34(3), 108-132.
- วิริยะ สิริสิงห. (2524). *การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- สมเดช สีแสง. (2543). *คู่มือปฏิบัติราชการและเตรียมสอบผู้บริหารการศึกษา*. ชัยนาท: เรียนดี.
- สมพร จารุณภู. (2541). *หนังสือกับการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ศาสนา.
- สมศักดิ์ ศรีมาโนช. (2523). *การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สิริวรรณ นันทจันทุล. (2540). *ภาษาพูดกับภาษาเขียน*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิริวรรณ นันทจันทุล. (2546). *การเขียนเพื่อการสื่อสาร 2*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุดารัตน์ เจริญวัฒน์. (2522). *วิวัฒนาการเรื่องสั้นในเมืองไทยตั้งแต่แรกจนถึง พ.ศ. 2475*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและเอกสารวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- สุทัศน์ ปาละมะ. (2567). *เมื่อมะลิผลิบาน*. กรุงเทพฯ: กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์.
- สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร. (2550). *บันทึกคดีประเภทเรื่องสั้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- หทัย ตันหยง. (2529). *การสร้างสรรค์วรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- อจิสรา ประเสริฐสิน, เทพสุดา จิตรระกุล และ จอย ทองกล่อมศรี. (2560). การศึกษาแนวทางการจัดการนวัตกรรมการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการทำวิจัยของครู. *วารสารบรรณศาสตร์ มศว*, 10(2), 78-89.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสั่งแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

คำสั่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ที่ ๒๖๐๕/๒๕๖๘
เรื่อง แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยและการตรวจเครื่องมือเพื่อการทำวิจัย ของ อาจารย์ ดร.เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เรื่อง “นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ” เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือการวิจัย ดังต่อไปนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ ศรีภัย
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานกุล
๓. อาจารย์ ดร.อรทัย ชันโท

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ)

รองอธิการบดี รักษาการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ภาคผนวก ข

แบบประเมินความสอดคล้องของนวัตกรรม (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินความสอดคล้องของนวัตกรรม (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)
ชื่อนวัตกรรม: นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาว
ต่างประเทศ

1. คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการพิจารณาที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
 ดังนี้

ถ้าข้อความใด ท่านคิดว่าสอดคล้อง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน 1

ถ้าข้อความใด ท่านคิดว่าไม่แน่ใจ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน 0

ถ้าข้อความใด ท่านคิดว่าไม่สอดคล้อง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน -1

3. วัตถุประสงค์

เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือนวัตกรรมพัฒนา
 ทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

4. ข้อมูลผู้วิจัย

ชื่อผู้วิจัย นางสาวเบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์

ที่ทำงาน โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ติดต่อได้ที่ E-mail benjamaporn.sur@crru.ac.th

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ-

สกุล

หน่วยงาน

(ลงชื่อ) ผู้ประเมิน

(.....)

..... /..... /.....

ตอนที่ 2 พิจารณาความสอดคล้องของข้อความเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่ง
นิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

ข้อ	รายการพิจารณา	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
ชุดที่ 1: เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน		1	0	-1	
1.1	ความเหมาะสมของระดับภาษา สำหรับชาวต่างชาติ				
1.2	การใช้คำกริยาและคำคุณศัพท์ที่สร้างจินตนาการ				
1.3	ความถูกต้องของโครงสร้างประโยคที่ใช้ในการเล่าเรื่อง				
ชุดที่ 2: เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแต่งนิทาน					
2.1	เนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบพื้นฐาน (ตัวละคร, ฉาก, ปัญหา)				
2.2	กลวิธีการดำเนินเรื่องมีความน่าสนใจและเข้าใจง่าย				
2.3	การนำเสนอกลวิธีการสร้าง "จุดหักมุม" หรือ "แก๊งคิด"				
ชุดที่ 3: เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแต่งนิทาน					
3.1	ขั้นตอนการวางโครงเรื่องมีความต่อเนื่องเป็นลำดับ ขั้นตอน				
3.2	กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการเชื่อมโยงเหตุการณ์				
3.3	แบบฝึกหัดการวางแผนตัวละครมีความชัดเจน				
ชุดที่ 4: ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์					
4.1	ความพร้อมในการบูรณาการความรู้จากชุดที่ 1-3 มาใช้				
4.2	เกณฑ์การประเมินความคิดสร้างสรรค์ชัดเจน				
4.3	ความสำเร็จของชิ้นงานนิทานที่ผลิตโดยนักศึกษา ชาวต่างชาติ				

สรุปข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ

.....

ลงชื่อ..... ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

ชุดการเรียนรู้ที่ 1

เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน

(在小说中学习语言)

จัดทำโดย
อ.ดร.เบญจมาภรณ์
สุริยวงค์

นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ชุดการเรียนรู้ที่ 2

เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแต่งนิทาน
(学习小说的组成和撰写)

จัดทำโดย

อ.ดร.เบญจมาภรณ์
สุริยาวงศ์

นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

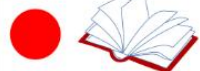
ชุดการเรียนรู้ที่ 3

เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแต่งนิทาน
(学习小说的构思和练习撰写)

จัดทำโดย

อ.ดร.เบญจมาภรณ์
สุริยวงค์

นวัตกรรมพัฒนาศักยภาพการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ชุดการเรียนรู้ที่ 4

ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์ (小说的组成和构建创新)

จัดทำโดย

อ.ดร.เบญจมาภรณ์
สุริยาวงศ์

นวัตกรรมพัฒนากิจกรรมแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

5. การใช้แบบประโยคในนิทาน มีโครงสร้างประโยคที่ชัดเจน กระชับ และสอดคล้องกับลักษณะการเล่าเรื่อง เพื่อให้ผู้ฟังติดตามได้ง่าย และบรรยากาศของเรื่อง สร้างภาพจินตนาการ และการสอดแทรกคติสอนใจ การใช้แบบประโยคนี้มีความเหมาะสม มีดังนี้

(1) ประโยคบอกเล่า (Declarative Sentences)

ใช้บอกเล่าเหตุการณ์หรือบรรยาย เช่น

“อากาศร้อนมากจนแม้แต่ มีราชทูตभीหวั่นเกรงเมืองใหญ่”
 “เจ้ามังกรจะออกมาขึ้นอยู่บนต้นไม้สูง”

บทบาท: เปิดเรื่อง บรรยายฉาก และดำเนินเหตุการณ์ไปอย่างราบรื่น

(2) ประโยคคำสั่งหรือขอร้อง (Imperative Sentences) ใช้ในการสื่อสารระหว่างตัวละคร เช่น

“จงอย่าประมาทในการแข่งขัน”
 “ช่วยข้าด้วยเถิด”

บทบาท: แสดงอำนาจ ความสนิทสนม และความเร่งด่วนของเหตุการณ์

(3) ประโยคคำถาม (Interrogative Sentences) ใช้สำหรับสืบหา ความสงสัย หรือการโต้ตอบ เช่น

“เจ้าเป็นใคร มาจากที่ไหน?”
 “ทำไมเจ้าถึงร้องไห้?”

บทบาท: สร้างบทสนทนาที่มีชีวิตชีวา และกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น

(4) ประโยคอุทาน (Exclamatory Sentences) ใช้แสดงความอย่างรุนแรง เช่น

“โอโฮ้ เจ้านี้เก่งเหลือเกิน”
 “แผ่นดิน ฝุ่นเสียงลั่นมา”

บทบาท: ถ่ายทอดอารมณ์และทำให้เรื่องน่าสนใจยิ่งขึ้น

(5) แบบประโยคซ้ำ (Repetitive Sentence Patterns) เป็นลักษณะเด่นของนิทาน ใช้ประโยคหรือวลีซ้ำ ๆ เช่น

“เดินไป เดินไป เดินไป...”
 “กินไปหมดแล้ว กินไปหมดแล้ว กินไปหมดแล้ว...”

บทบาท: ช่วยให้เกิดจดจำได้ง่าย เพิ่มจังหวะ และสร้างบรรยากาศน่าสนุก

(6) ประโยคเปรียบเทียบ (Comparative Sentences) ใช้สร้างภาพพจน์หรือเปรียบเทียบ เช่น

“สัตว์ปีกใหญ่อย่างกับภูเขา”
 “เสียงร้องดังประหนึ่งฟ้าผ่า”

บทบาท: เสริมความงดงามของภาษาและเพิ่มจินตภาพ

ตัวอย่างเนื้อหาในนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับ
นักศึกษาชาวต่างประเทศ

แบบฝึกหัด: การใช้คำบรรยายเพื่อสร้างบรรยากาศ (Descriptive Language for Atmosphere)

แบบฝึกหัดที่ 1: เลือกประสาทสัมผัสที่ถูกต้อง

คำสั่ง : อ่านประโยคต่อไปนี้ แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องว่าเป็นการบรรยายด้วย การมองเห็น / การได้ยิน / การได้กลิ่น / การสัมผัส หรือ การรับรส

- เสียงนกก็กริกรวนไปทั่วภูเขา → _____
- แสงแดดส่องกระทบผืนน้ำจนเกิดประกายระยิบระยับ → _____
- เขาเริ่มร่ำไห้ฟูฟ่อที่หวนกลับมา → _____
- กลิ่นหอมฉุยของผลไม้ที่สุก → _____
- เท้าเปล่าสัมผัสกับหญ้าที่เปียกชื้น → _____

แบบฝึกหัดที่ 2: ระบุภาพพจน์

คำสั่ง : อ่านประโยค แล้วบอกว่าเป็น อุปมา / อุปไมย / บุคลิกลักษณะ / อธิพจน์

- “สายลมร่อนพริ้วพัดผ่านไปมาให้เหมือนตัวตามใจหิว” → _____
- “เขาหัวทองแดงดังกว่าฟ้าผ่า” → _____
- “รอยยิ้มของเธอฉายใส่วเหมือนดวงอาทิตย์” → _____
- “นักร้องก็อาจแรงกลัของแผ่นดิน” → _____

แบบฝึกหัดที่ 3: เติมประโยคให้สมบูรณ์

คำสั่ง : ให้นักศึกษาเขียนคำบรรยายที่เหมาะสม เพื่อสร้างบรรยากาศตามประสาทสัมผัส

- ภายในป่าลึก _____ (การได้ยิน)
- ท้องนาใหญ่ประดับด้วย _____ (การมองเห็น)
- ขนมปังร้อน ๆ มีกลิ่น _____ (การได้กลิ่น)
- เขาสัมผัสกับ _____ (การสัมผัส)
- น้ำผลไม้แก้วมีรส _____ (การรับรส)

แบบฝึกหัดที่ 4: จับคู่บรรยายภาพกับประโยค

คำสั่ง : ให้นักศึกษาจับคู่ประโยคบรรยายกับบรรยากาศที่เหมาะสม

1. “ทุกอย่างเงิบตม หันโชนมีเสียงดังขึ้น”	ก. สดใส
2. “สายลมพัดกลืนดอกไม้มาเตะจมูก”	ข. น่ากลัว/เห็นเด่น
3. “เรามีศบศบเข้ามาเข้ามาอย่างช้า ๆ”	ค. ลึกลับ
4. “ทุ่งหญ้าสีเขียวทอดยาวไปจนสุดสายตา”	ง. อบอุ่น

แบบฝึกหัดที่ 5: เขียนเชิงพรรณนา

คำสั่ง : ให้นักศึกษาเลือกวันบรรยายภาพ แล้วแต่งประโยคบทกวีสั้น ๆ (3-4 ประโยค) โดยใช้การบรรยายผ่านประสาทสัมผัสอย่างน้อย 3 อย่าง

สดใส ลึกลับ น่ากลัว อบอุ่น

ตัวอย่างเนื้อหาในนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับ
นักศึกษาชาวต่างประเทศ

[illegible]

เมื่อสมัครสมาชิกแล้ว ♡
หน้าหลักจะเป็นแบบนี้

ตัวอย่างเนื้อหาในนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์สำหรับ
นักศึกษาชาวต่างประเทศ

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างผลงานการสร้างนิทานจากนวัตกรรมพัฒนาทักษะการแตงนิทานเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

<https://drive.google.com/file/d/1xn0-WBZa2zO097Nu1rZNVabccbTpiH4c/view?usp=sharing>

https://drive.google.com/file/d/1r_5wf-5B6vpqRNJ9Z_JTx-7zuFJqq97G/view?usp=sharing

https://drive.google.com/file/d/1sTJqh5T_eUXUtSPbzNHQni8-WxtBKAdy/view?usp=sharing

https://drive.google.com/file/d/1WiFRI2vjdNuO9ndg-MeU-hA_8eFb5QHY/view?usp=sharing

ภาคผนวก จ
แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนชาวต่างประเทศ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

เรื่อง นวัตกรรมพัฒนาทักษะการแต่งนิทานเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ 1) ชาย

☐ 2) หญิง

2. อายุ

☐ 1) ต่ำกว่า 20 ปี

☐ 2) 20-29 ปี

☐ 3) 30-39 ปี

☐ 4) 40-49 ปี

☐ 5) 50- 59 ปี

☐ 6) มากกว่า 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับความสามารถด้านภาษาไทย:

☐ ขั้นต้น ☐ ปานกลาง ☐ สูง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ชุดกิจกรรมที่ 1: เรียนรู้การใช้ภาษาในนิทาน					
1. เนื้อหาช่วยให้เข้าใจคำศัพท์และสำนวนที่ใช้ในนิทานได้ง่าย					
2. กิจกรรมช่วยฝึกการใช้ภาษาไทยได้อย่างเหมาะสม					
3. การอธิบายชัดเจนและเข้าใจง่าย					
4. ตัวอย่างประกอบช่วยเสริมความเข้าใจ					
5. โดยรวมกิจกรรมนี้ช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษาได้จริง					
ชุดกิจกรรมที่ 2: เรียนรู้องค์ประกอบและกลวิธีการแต่งนิทาน					
6. เนื้อหาครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของนิทาน					

(ตัวละคร เหตุการณ์ บทสนทนา ฯลฯ)					
7. กิจกรรมทำให้เข้าใจโครงสร้างของนิทานได้ดีขึ้น					
8. แบบฝึกหัดช่วยส่งเสริมการคิดเชิงสร้างสรรค์					
9. มีตัวอย่างนิทานที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์					
10. โดยรวมกิจกรรมนี้ช่วยให้เข้าใจการแตงนิทานมากขึ้น					
ชุดกิจกรรมที่ 3: เรียนรู้การวางโครงเรื่องและฝึกแตงนิทาน					
11. เนื้อหาช่วยให้เข้าใจการวางโครงเรื่องได้ง่าย					
12. กิจกรรมมีความเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง					
13. การฝึกแตงนิทานช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์					
14. ได้รับโอกาสลงมือปฏิบัติจริง					
15. โดยรวมกิจกรรมนี้ช่วยให้แตงนิทานได้ดียิ่งขึ้น					
ชุดกิจกรรมที่ 4: ประกอบร่างสร้างนิทานเชิงสร้างสรรค์					
16. เนื้อหากระตุ้นให้เกิดการนำความรู้ไปใช้จริง					
17. กิจกรรมส่งเสริมการทำงานเชิงบูรณาการ					
18. การสร้างนิทานช่วยพัฒนาความมั่นใจในการใช้ภาษา					
19. ผลงานนิทานที่ได้อสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง					
20. โดยรวมกิจกรรมนี้ทำให้เห็นผลลัพธ์ของการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม					

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อนวัตกรรมโดยรวม

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การออกแบบสื่อมีความน่าสนใจและใช้งานง่าย					
2. ระบบออนไลน์สะดวกต่อการเรียนรู้					
3. นวัตกรรมช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนภาษาไทย					
4. ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สนุกและมี ความหมาย					
5. โดยรวมนวัตกรรมนี้ช่วยพัฒนาทักษะการแต่ง นิทานเชิงสร้างสรรค์ได้จริง					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*** ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ***

ภาคผนวก ฉ
ตารางเครื่องมือวิเคราะห์นิทานสำหรับเด็ก

ตารางเครื่องมือวิเคราะห์นิทานสำหรับเด็ก

รูปแบบที่ 1: แบบฟอร์มการวิเคราะห์รายเรื่อง (In-depth Analysis Form)

ใช้สำหรับวิเคราะห์นิทาน 1 เรื่องโดยละเอียด

ชื่อนิทานที่วิเคราะห์:

ประเด็นการวิเคราะห์	รายการ	ผลการวิเคราะห์ (พบ/ไม่พบ)	ตัวอย่าง / คำอธิบายประกอบ
1. การใช้ภาษา 1.1 การใช้คำ	1.1.1 คำประสม	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	1.1.2 คำซ้อน	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	1.1.3 คำซ้ำ	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	1.1.4 การใช้คำทักทาย	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	1.1.5 การใช้คำเสริม	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	1.1.6 การใช้คำร้อง	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	1.1.7 การใช้คำเรียก	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
1.2 การใช้ประโยค	1.2.1 ประโยคแจ้งให้ทราบ	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	1.2.2 ประโยคถามให้ตอบ	☐ พบ ☐ พบ	
	1.2.3 ประโยคบอกให้ทำ	☐ พบ ☐ ไม่พบ	ไม่
1.3 การใช้ภาพพจน์	1.3.1 อุปมา	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	1.3.2 อุปลักษณ์	☐ พบ ☐ ไม่พบ	

ประเด็นการวิเคราะห์	รายการ	ผลการวิเคราะห์ (พบ/ไม่พบ)	ตัวอย่าง / คำอธิบายประกอบ
1.3 การใช้ภาพพจน์	1.3.3 บุคลาธิษฐาน	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	1.3.4 อติพจน์	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	1.3.5 สัทพจน์	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
2. องค์ประกอบและ กลวิธีการแต่ง 2.1 โครงเรื่อง	2.1.1 การเปิดเรื่อง		อธิบายลักษณะ...
	2.1.2 การดำเนินเรื่อง		อธิบายลักษณะ...
	2.1.3 การปิดเรื่อง		อธิบายลักษณะ...
2.2 การสร้างตัวละคร	2.2.1 ความสมจริง	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	2.2.2 แบบอุดมคติ	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	2.2.3 แบบเหนือจริง	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	2.2.4 ตัวละครแบบฉบับ	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
2.3 การสร้างฉาก	2.3.1 ฉากที่คุ้นเคย	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	2.3.2 ฉากสอดคล้องกับเรื่อง	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	2.3.3 ฉากเสริมความรู้	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
3. แก่นเรื่อง	3.1 ความเสียสละ	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	3.2 ความรับผิดชอบ	☐ พบ ☐ ไม่พบ	

ประเด็นการวิเคราะห์	รายการ	ผลการวิเคราะห์ (พบ/ไม่พบ)	ตัวอย่าง / คำอธิบายประกอบ
3. แก่นเรื่อง	3.3 ความมีเหตุผล	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	3.4 ความซื่อสัตย์	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	3.5 ความขยัน	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	3.6 ความเมตตากรุณา	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	3.7 การอนุรักษฯ	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
	3.8 ความเชื่อ	☐ พบ ☐ ไม่พบ	
สรุปแก่นเรื่องสำคัญ:			อธิบายแก่นเรื่องที่เด่นที่สุดของนิทานเรื่องนี้

รูปแบบที่ 2: ตารางสรุปผลการวิเคราะห์ภาพรวม (Comparative Summary Table) *ใช้สำหรับเปรียบเทียบการวิเคราะห์นิทานหลายเรื่อง

ชื่อนิทาน	ด้านการใช้ภาษาที่เด่นชัด	ด้านองค์ประกอบ/กลวิธีที่เด่นชัด	แก่นเรื่องหลัก
ตัวอย่าง	การใช้คำ: (ระบุประเภท เช่น คำซ้ำ, คำซ้อน) การใช้ประโยค: (ระบุประเภท) ภาพพจน์: (ระบุประเภท เช่น บุคลาธิษฐาน)	โครงเรื่อง: (ระบุลักษณะ เช่น ปิดเรื่องแบบให้ข้อคิด) ตัวละคร: (ระบุประเภท เช่น เหนือจริง) ฉาก: (ระบุประเภท เช่น สอดคล้องกับเรื่อง)	(ระบุแก่นเรื่องที่เด่นที่สุด เช่น ความซื่อสัตย์, ความเมตตา)
1. โรนินกับปริศนาแห่งการนอน			
2. เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในลำนนา			
3. เรื่องเล่าชาวชะนี			
4. เมื่อมะลิผลิบาน			
5. แมวอ้วนกับแมวผอม			
6. โรนินกับปริศนาแห่งการนอน			
7. เจ้าชายน้อยกับเพื่อนใหม่ในลำนนา			
8. บ้านต่อไม้กับสหายนักซ่อม			
9. ตุ๊กตาของลูก			
10. อยากให้ทุกสิ่งในโลกนี้มีชีวิต			
11. แต่งโมลูกโตโต			

ชื่อนิทาน	ด้านการใช้ภาษาที่เด่นชัด	ด้านองค์ประกอบ/กลวิธีที่เด่นชัด	แก่นเรื่องหลัก
12. แมววัด			
13. เทียบบ้านเพื่อนสนุกจัง			
14. ครอบครัวของฮามี่			
15. งานฉลองของไส้เดือน			

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล	เบญจมาภรณ์ สุริยวงค์
วัน เดือน ปี เกิด	8 มกราคม 2521
ที่อยู่ปัจจุบัน	126 หมู่ 3 ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
ที่ทำงานปัจจุบัน	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2553-ปัจจุบัน	อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2561	ศศ.ค. (ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา
พ.ศ. 2550	ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
พ.ศ. 2543	ค.บ. (ภาษาไทย) สถาบันราชภัฏเชียงราย, เชียงใหม่

ผลงานตีพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เบญจมาภรณ์ สุริยวงค์. (ผู้บรรยาย). (16-17 พฤษภาคม 2559). กลวิธีในการเล่าเรื่องของ
เรื่องเล่ากลุ่มชาติพันธุ์อาข่าในจังหวัดเชียงราย. ใน รายงานการประชุมสัมมนา
วิชาการระดับชาติเรื่อง พลังปัญญาเพื่อขับเคลื่อนสังคมไทยภาษา วรรณกรรม
และคติชน (หน้า 144-156). กรุงเทพฯ : คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา.
จำเริญ ฐานันดร, จงรักษ์ มณีวรรณ, รุ่งโรจน์ ดันประดิษฐ์, สมประสงค์ แสงอินทร,
เบญจมาภรณ์ สุริยวงค์, กรชนก นันทกนก, บุญทิวา สิริชยากุล และ
ปรียาภา บิชอบ. (2560). วรรณกรรมท้องถิ่น : การฟื้นฟูเพื่อการส่งเสริมท่องเที่ยว
เชิงประวัติศาสตร์หนองหลวง ตำบลเวียงชัย อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย.
วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ, 10(2). 150-160. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย :
เชียงราย.

- เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์. (2561). **ทัศนะเรื่องธรรมชาติในเรื่องเล่ากลุ่มชาติพันธุ์อาข่า จังหวัดเชียงราย**. วารสารปณิธาน : วารสารด้านปรัชญาและศาสนา, 14(1), หน้า 84-114.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ : เชียงใหม่.
- เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์. (2562). **กลวิธีในการเล่าเรื่องของเรื่องเล่ากลุ่มชาติพันธุ์อาข่าในจังหวัดเชียงราย**. วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 12(2).
- วรรณภา ศรีสาขันธ์, สมหวังอินทร์ไชย, และ เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์. (2563). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนบ้านด้ายเทพกาญจนาอุปถัมภ์ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย**.วารสารพินนศวรร . ปีที่ 16(1), หน้า 69-80. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ : เชียงใหม่.
- เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์. (ผู้บรรยาย) (24-25 มิถุนายน 2564).ใน **การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ครั้งที่ 1 "วิถีชีวิตใหม่กับการพัฒนาท้องถิ่น"**. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์. (ผู้บรรยาย) (24-25 มิถุนายน 2564).ใน **การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ครั้งที่ 1 "วิถีชีวิตใหม่กับการพัฒนาท้องถิ่น"**. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์ บุษราคัม ขอดชะลูด และอรทัย ชันโท.(2565).ผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะบัณฑิตโดยการบูรณาการการเรียนการสอนกับการทำงานของหลักสูตรภาษาไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.วารสารวิชาการมนุษยและสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. 6 (2),น.104-120.
- อรทัย ชันโท บุษราคัม ขอดชะลูด และเบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์. (2566). **“หลง” การศึกษาเชิงหน้าที่ และความหมาย**. วารสารมังรายสาร 11(2), กรกฎาคม - ธันวาคม 2566.
- เบญจมาภรณ์ สุริยวงศ์. (2566). **นวัตกรรมเสริมทักษะการอ่านสำหรับนักศึกษาชาวต่างประเทศผ่านการศึกษาวิเคราะห์วรรณศิลป์กับวัฒนธรรมทางภาษาในนิราศวัดร่องขุน**. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชพฤกษ์วิชาการ ครั้งที่ 2, 24 พฤศจิกายน 2566 (หน้า 132–149). มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. จาก <https://rpucon2.rpu.ac.th/proceedings>